

KANTARAWADDY TIMES

အကြမ်းဖက်ခံရသည့် အမျိုးသမီးများအတွက် WWF မှ အခမဲ့ အကူအညီများ ပေးနေပါပြီ။

အမျိုးသမီးတွေ အကြမ်းဖက်မှုတစ်စုံတရာ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့လာရပါက

Hotline ဖုန်းနံပါတ် -

☎ 09 780 520 392

☎ 09 428 004 660

☎ 09 766 568 082

တို့ကို ဆက်သွယ်ပြီး ၂၄ နာရီ ဝန်ဆောင်မှုကို အခမဲ့ အကူအညီ တောင်းခံနိုင်ပါတယ်။

💖မည်သည့်အကြမ်းဖက်မှုမျိုးမဆို ဝိုင်းဝန်းဆန့်ကျင်ကြပါစို့။💖

Accurate Reliable Trustworthy

အတွဲ - ၈ ၊ အမှတ်စဉ် - ၉ ကမ္ဘာ့ရဝတီတိုင်း(မ်)ဂျာနယ် စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်

ပျောက်ကွယ်တော့မည့် ကယန်းကြေးကွင်းပတ်စလေ့

စာမျက်နှာ - ၂၄

မက်ခွင့်မရသေးတဲ့ဒေါ်မက်နှင့် ၃ ဘာသာ ဂုဏ်ထူးရှင်

“ညီမနိုင်တာပဲလုပ်ရတော့မှာပေါ့အဝေးသင်ဆိုလည်း အဝေးသင် ဖြေပြီးတော့မှ အလုပ်ဆက်လုပ်ရတော့မှာပေါ့။ အမေကိုက ညီမလေး တွေကိုလည်း ထောက်ပေးရမယ်ဆိုတော့”

စာမျက်နှာ - ၇

“ဆရာဝန်လုပ်မယ့်သူတွေ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရင် ဆရာတို့ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုတွေ မခက်ခဲတော့ဘူး။”

ကယားပြည်နယ် ပြည်နယ်ကျွန်းမာရေနှင့် ကုသရေးဌာနမှူး ဒေါက်တာဌေးလွင်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

စာမျက်နှာ - ၂၃

International Rescue Committee
Country: Myanmar

အိတ်ပိတ်အဆိုပြုလွှာခေါ်ယူခြင်း

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကူအညီပေးရေးအဖွဲ့ (IRC)သည် ၁၉၃၃ခုနှစ်တွင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး အရေးပေါ် အကူအညီပေးရေး၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး၊ ပဋိပက္ခလွန် ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ပဋိပက္ခနှင့်ဖိနှိပ်မှုများကြောင့် ထိခိုက်ခံစားနေရ သော ပြည်သူလူထုများအတွက် ကူညီထောက်ပံ့ခြင်းတို့ကို ကမ္ဘာအနှံ့တွင်ဆောင်ရွက်နေပါသည်။

IRCသည် ကယားပြည်နယ်လွိုင်ကော်မြို့တွင် ၂၀၁၃မှစ၍ အကူအညီပေးလုပ်ငန်းများအား ဆောင် ရွက်လျက် ရှိပြီး IRCရုံးတွင် အသုံးပြုခဲ့သော မော်တော်ဆိုင်ကယ် (၁၅)စီးအား ရောင်းချရန်ရှိ ကြောင်း အများ ပြည်သူ များသိရှိစေရန်အားသိပေး အကြောင်းကြားအပ်ပါသည်။

မော်တော်ဆိုင်ကယ်အမျိုးအစားများမှာ-

Motorbike 125 Kenbo - မော်တော်ဆိုင်ကယ် ၁၁ စီး

Motorbike 110 Loujia - မော်တော်ဆိုင်ကယ် ၄ စီး ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းမော်တော်ယာဉ်များအား စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့မှ ၁၁ ရက်နေ့ ၊ ရုံးချိန် တနင်္လာနေ့ မှ သောကြာနေ့ (မနက်၉:၀၀ နာရီ မှ ညနေ ၄:၀၀) အတွင်း IRC Loikaw ရုံးတွင် လာရောက်စစ်ဆေး ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

ချိတ်ပိတ်ထားသော အဆိုတင်သွင်းလွှာများကို စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက် (ညနေ ၅ : ၀၀) တွင် နောက်ဆုံးထားလက်ခံသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

တင်သွင်းလာသော အဆိုတင်သွင်းလွှာများကို IRC မှ ၂၀၂၀ စက်တင်ဘာလ တတိယပိတ် တွင်ဖွင့်လှစ် မည်ဖြစ်ပြီး အောင်မြင်သောလေလံဆွဲသူများအား ထိုနေ့တွင်ပင်အသိပေး အကြောင်းကြား မည် ဖြစ်ပါသည်။

ချိတ်ပိတ်ထားသော အဆိုတင်သွင်းလွှာများကို “Offer of Purchase ” ဟု အညွှန်းတက်၍ IRC Loikaw ရုံးသို့လိပ်မူပြီးပေးပို့ရပါမည်။ ချိတ်ပိတ်ထားခြင်းမရှိသော အဆိုတင်သွင်းလွှာများ ကို IRCမှ လက်ခံလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။

ရောင်းဝယ်မှုအခြေအနေနှင့်အချက်အလက်များအတွက် အသေးစိတ် သိရှိလိုပါက ဦးအောင်လွင်ထွန် ၊ Operation officer ၊ 09 9250700937၊ aunglwin.tun@rescue.org (ဖုန်းသို့မဟုတ်အီးမေးလ်) ဖြင့်ဆက်သွယ် မေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

A10 – Notice of Sale Template

မဟာမိတ်ဖွဲ့ ထားတဲ့ ဒေသခံ နှစ်ပါတီတွင် အမျိုးသမီးကိုယ်စား လှယ်လောင်းပါဝင်မှု ၃၂ ရာခိုင်နှုန်းကျော်ရှိ

နော်ဒွေးအယ်ရူ

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်မယ့် အခြေစိုက်ပါတီ ကယားပြည်နယ်အခြေစိုက်နှစ် ပါတီဖြစ်တဲ့ ကယန်းအမျိုးသားပါတီ (KNP) နဲ့ ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ(KySDP) ပါတီ၊ နှစ်ပါတီပေါင်းမှာ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၃၂ရာခိုင်နှုန်းကျော် ပါဝင်ပါတယ်။

နှစ်ပါတီပေါင်း ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၄၀ ဦး ရှိတဲ့ အထဲမှာ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၁၃ ဦးပါဝင်ပြီး ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ဆိုရင် ၃၂ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပါတယ်။

ကယားပြည်နယ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KySDP) မှာ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၈ ဦးနဲ့ ကယန်း အမျိုးသားပါတီမှာ ၅ ဦးပါဝင်တာဖြစ်ပါတယ်။

KNPပါတီရဲ့ အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်လောင်း တွေကတော့ ကယန်းလူမျိုး အများစုနေထိုင်ကြတဲ့ တောင်ကြီးခရိုင် အမျိုးသားလွှတ်တော်အမှတ်(၄) မဲဆန္ဒနယ်၊ ဖယ်ခုံမြို့နယ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အမှတ် (၁) မဲဆန္ဒနယ်၊ မယ်စုံမြို့နယ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အမှတ်(၁)မဲဆန္ဒနယ်၊ ဒီမော့ဆိုမြို့နယ် အမျိုးသား လွှတ်တော် အမှတ်(၂)မဲဆန္ဒနယ်၊သံတောင်ကြီးမြို့နယ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အမှတ်(၂)မဲဆန္ဒနယ်တွေမှာ ဝင် ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

KySDP ပါတီဝင်အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လော င်းတွေကတော့ ကယားပြည်နယ်အတွင်းက အမျိုး သားလွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်မှ ၄ ဦး၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် မဲဆန္ဒနယ်မှ ၂ဦး၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်မှ ၂ဦး ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒေသအခြေစိုက် တိုင်းရင်းသားပါတီဖြစ်တဲ့ ကယန်းအမျိုးသားပါတီ(KNP) ကယားပြည်နယ် ဒီမိုက ရက်တစ်ပါတီ (KySDP)တို့ က ပူးပေါင်း မဟာမိတ် ဖွဲ့ထားပြီး ကယားတစ်ပြည်နယ်လုံး မဲဆန္ဒနယ်မြေ (၃၄)နေရာကို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှာဖြစ်ပြီးKySDP က (၃၀)နေရာနဲ့ KNP က(၄)နေရာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သွားဖို့ သဘောတူညီထားကြောင်း သိရပါတယ်။

ပြည်နယ်အတွင်း သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ပွားသူ ၂၁၂ဦးရှိနေ

နော်ဒွေးအယ်ရူ

ဩဂုတ် ၁၇ ရက်နေ့အထိ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ဖြစ်ပွားသူ (၂၁၂)ဦးရှိနေပြီး သေဆုံးသူမရှိသေးဘူးလို့ ပြည်နယ်ကုသရေးနှင့်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန မှူး ဒေါက်တာဌေးလွင်က ပြောပါတယ်။

“ကယားပြည်နယ်အနေအထားနဲ့ကြည့်မယ်

ဆိုရင်တော့ အခုဖြစ်တဲ့ ၂၁၂ယောက်ထဲမှာ ရောဂါ အဆင့်အနေနဲ့ ပထမအဆင့် သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ခါစ သိပ်ပြီးတော့မဆိုးတဲ့အဆင့်အနေနဲ့ (၁၇၃)ဦးရှိပြီးတော့ နည်းနည်းလေးပိုပြီးတော့ ပြင်းလာတဲ့အဆင့်ကတော့ (၃၇)ဦး ရှိပြီး ရောဂါ နည်း နည်း ပြင်း ထန်တာ

နှစ်ဦးပဲရှိပါတယ်။ သေဆုံးတဲ့လူနာတစ်ယောက်မှမရှိ သေးပါဘူး” လို့ ဒေါက်တာဌေးလွင်ကပြောပါတယ်။

ကယား ပြည် နယ် အတွင်း ဇန်နဝါရီလမှ ဩဂုတ်၁၇ရက်အထိ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ဖြစ်ပွားမှုမှာ လွိုင်ကော်မြို့မှ ဖြစ်ပွားသူ (၁၁၈)ဦး၊ ဒီမော့ဆိုမြို့မှ ဖြစ်ပွားသူ (၂၈)ဦး၊ ဘောလခဲမြို့မှဖြစ်ပွားသူ (၁၃)ဦး၊ ဖားဆောင်းမြို့မှဖြစ်ပွားသူ (၄၆)ဦး၊ မယ်စုံမြို့မှ တစ်ဦး နဲ့ ရှားတောမြို့မှာတော့ သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ပွားသူ မရှိသေးဘူးလို့ သိရပါတယ်။

သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ပွားမှုလျော့ကျ အောင် ကျန်းမာရေးဌာနကလည်း ကြက်ခြေနီ အသင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာတွေနဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်နေပြီး ကိုဗစ် ကာလဖြစ်နေတာကြောင့် လူစုလူဝေးမဖြစ်အောင် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နေတယ်လို့ ကယားပြည်နယ် ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှ သွေးလွန် တုပ်ကွေး ရောဂါကာကွယ်တားဆီးရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် နေကြပါတယ်။

ကာကွယ်တားဆီးရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သူ ဒေါက်တာအောင်သူထက်က “ကျနော်တို့ကတော့ တစ်အုပ်စုကိုနှစ်ယောက်သွားမလား အဲဒီလိုအချိုးချပြီး ကိုယ့်ဝန်ထမ်းတွေက ဘယ်နှစ်ယောက်သွားမ လဲ မိခင်နှင့်ကလေးက ဘယ်လောက်သွားမလဲ ကြက်ခြေနီဖက်က ဘယ်လောက်ကူညီပေးပါ အဲလိုပဲ လက်ရှိမှာ တိတိကျကျလေးနဲ့ထိထိရောက်ရောက်ဖြစ်အောင်လုပ် ဆောင်နေပါတယ်” လို့ ပြောပါတယ်။

ခြင်မှတဆင့်ကူးစက်နိုင်တဲ့ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ဖြစ်ပွားသူဟာ ဖျားနာပြီး အစားကောင်းကောင်း မစားချင်တာတို့၊ သတိလစ်တာတို့ သွေးလန့်တဲ့လက္ခ ဏာဖြစ်ပေါ်တာတို့၊သွေးပေါင်ချိန်ကျတာတို့၊ခန္ဓာကိုယ် ရေဓာတ်ဆုံးရှုံးတာတို့ စတဲ့ လက္ခဏာဖြစ်ပေါ်နိုင်ပြီး အချိန်မှီမကုသဘူးဆိုရင် အသက်သေဆုံးနိုင်တဲ့အထိ ဖြစ်စေနိုင်ပါတယ်။

၂၀၁၂မှ ၂၀၂၀ခုနှစ်အထိ ၉နှစ်အတွင်း ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှာတော့ သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ပွားမှု အမြင့်ဆုံး ဖြစ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပွားသူ (၁၁၀၃)ဦး၊ သေဆုံးသူ နှစ်ဦးရှိခဲ့ပါတယ်။

www.kantarawaddytimes.org
www.facebook.com/kantarawaddytimes

Vol:8, Issues: 9

September 1, 2020

Editor in Chief - ကယားထဲ

News Editor - မော်ဦးမြာ

Video Editor - ဒီဘူး

Reporter - နော်အေးအယ်ရ

Web Master - ဘိုကီဝ်

Layout Designer - နူးလီးရယ်

Copy Editor - ချန်မေလီ

Radio Team

Radio Producer - နူးပရက်ရယ်

Presenter - မော်အေးအေး

Office Staff

Coordinator - နူးဒီဇီး

Finance Manager - မာတီးနာ

Admin & Accountant - ဝင်းလွင်လွင်

Marketing - မူဘူးမူ

ရုံးလိပ်စာ - ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီး၊
ညောင်ကိုင်း၊ ဒီးမော့ဆိုမြို့၊ ကယားပြည်နယ်။
ဖုန်း- ၀၈၃၄၀၃၄၁။

မြန်.ချီရေးလိပ်စာ - ကန္တာရဝတီတိုင်း(၆)၊
ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီး၊
ညောင်ကိုင်း၊ ဒီးမော့ဆိုမြို့၊ ကယားပြည်နယ်။

မြန်.ချီသည့်နေရာ - ကယားပြည်နယ်။

ပုံနှိပ်တိုက် - သုဝဏ္ဏသိင်္ဂီ၊ ပုံနှိပ်တိုက်
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၀၄၃၁)
လိပ်စာ - No. 146/ 48th Street(apper)/
Botahtaung Township, Yangon
ဖုန်း - ၀၉၃၁၂၇၁၉၅၊ ၀၉၇၉၅၈၀၇၀၀၊
၀၉၇၈၀၃၆၁၁၈
sunncolor1995@gmail.com

ထုတ်ဝေသူ - ဒေါ်စိုးစိုးထက်
မှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၀၀၇၆၅
ဖုန်း - ၀၉၇ ၉၀၂၃ ၈၁၁၉၊ ၀၉၇ ၉၃၈၉ ၃၄၁၉။

ဆက်သွယ်ရန် လိပ်စာ -

ဒေါ်စိုးစိုးထက် - ဦးမြင့်ဆွေ၊ သ/၂၀၊
အောင်သပြေရပ်ကွက်၊ ငွေတောင်ကျေးရွာ၊
ဒီးမော့ဆိုမြို့၊ ကယားပြည်နယ်။
ဖုန်း - ၀၉၇ ၉၃၈၉ ၃၄၁၉။
အီးမေးလ် -
kayahhtet@kantarawaddytimes.org
kayahhtet@gmail.com
မူဘူးမူ - Marketing Manager
ဖုန်း - ၀၉၂၆၂၇၂၉၃၅ ။

ကန္တာရဝတီတိုင်း(၆) ဂျာနယ်ထံသို့ သတင်း၊
ဆောင်းပါး၊ ကာတွန်း၊ ပေးစာနှင့် အကြံပြုစာများ
ပေးပို့နိုင်ပါသည်။ ပေးပို့လာသည့် စာမူများကို
အလျဉ်းသင့်သလို ဖော်ပြပေးသွားမည် ဖြစ်ပါ
သည်။

အယ်ဒီတာ့ အာဘော်

ပြည်နယ်လွှတ်တော်နဲ့ ပြည်နယ်အစိုးရတို့ အပြန်အလှန်
ထိန်းကျောင်းနိုင်ဖို့လိုအပ်

ကန္တာရဝတီတိုင်း(၆)

ဒီမိုကရေစီနည်းအရ ပြည်သူလူထုတွေ
ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်တဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စား
လှယ်တွေနဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တွေဟာ အခြေခံအားဖြင့်
လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု၊ အကျင့်ပျက်ချစားမှု၊ အာဏာ
အလွဲသုံးစားမှုတွေကင်းဖို့ လိုအပ်သလို တစ်ဖက်မှာ
တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုနဲ့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိဖို့လို
အပ်ပါတယ်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေအရ
ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှာတော့ အစိုးရနဲ့ လွှတ်တော်ဟာ
သီးခြားရပ်တည်တဲ့ပုံစံဖြစ်ပေမယ့်လည်း တိုင်းဒေ
သကြီး (သို့) ပြည်နယ်အဆင့်ကို ကြည့်လိုက်ရင်
ပြည်နယ်လွှတ်တော်နဲ့ ပြည်နယ်အစိုးရဟာ ဖွဲ့စည်း
ပုံအရ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစနစ်ပုံစံမျိုးဖြစ်နေပါတယ်။

ပြည်နယ်လွှတ်တော်က နေ အစိုးရသစ်
ဖွဲ့လိုက်တဲ့အခါမှာ အစိုးရအဖွဲ့ထဲမှာ ပါဝင်သွားတဲ့
လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေဟာ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်
ဖြစ်သလို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်နဲ့လည်း
ဆက်ရှိနေ အံ့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တနည်းပြောရရင်
လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက အစိုးရအဖွဲ့ဝင်
ထဲမှာလည်း ပါဝင်နေတာကြောင့် အုပ်ချုပ်ရေးရော၊
ဥပဒေပြုရေးရော နှစ်ခုစလုံးကို တစ်ပြိုင်နက်ထဲ တာဝန်
ယူရတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။

လက်ရှိ ကယား(ကရင်နီ)ပြည်နယ်မှာ ပြည်သူ
လူထုက တိုက်ရိုက် ၇၅ ရာခိုင်နှုန်း ရွေးကောက်
တင်မြှောက်ခွင့်ရှိတဲ့ လွှတ်တော် မဲဆန္ဒနယ် စုစုပေါင်း (၃၄)
နေရာရှိပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာမှ အမျိုးသားလွှတ်တော်
မဲဆန္ဒနယ် (၁၂) နေရာ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်
(၇) နေရာနဲ့ ပြည်နယ်လွှတ်တော် မဲဆန္ဒနယ် (၁၅)
နေရာရှိပါတယ်။

ကယားပြည်နယ်လွှတ်တော်မှာ ၇၅ ရာခိုင်
နှုန်းနဲ့ညီမျှတဲ့ အရပ်သားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၁၅
ဦးရှိပြီးတော့ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း နဲ့ ညီမျှတဲ့ တပ်မတော်သား
လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၅ ဦးအပါအဝင် ပြည်
နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် အားလုံးပေါင်း (၂၀)
ဦးရှိပါတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၂၀ ဦးထဲမှာ
(၅) ဦးကတော့ ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်အပါအဝင်
အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တွေထဲမှာ ပါဝင်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ အဓိက မီးမှောင်းထိုးပြချင်တာက
ပြည်နယ်လွှတ်တော်နဲ့ ပြည်နယ်အစိုးရတို့ အချင်းချင်း
အပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းနိုင်ရေးပဲဖြစ်ပါတယ်။
အခုလို အပြန်လှန်ထိန်းကျောင်းနိုင်ဖို့အတွက် တစ်ပါ
တီ ထဲက လွှတ်တော်ထိုင်ခုံနေရာအားလုံးနီးပါးကို
ရထားရင် အခက်အခဲရှိတတ်ပါတယ်။

အကောင်းဆုံးကတော့ လွှတ်တော်တွင်း
ပါတီစုံက ကိုယ်စားလှယ်တွေ ပါဝင်နေတာမျိုးဆိုရင်
လွှတ်တော်နဲ့ အစိုးရအပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းရေး
မှာ ပိုပြီး အားကောင်းနိုင်တယ်လို့ ယူဆလို့ရပါတယ်။

ဒါကို လက်ရှိဖြစ်နေတဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ကယား
ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးအယ်လ်ဖောင်းရှိတဲ့ လွှတ်တော်
ကိုယ်စားလှယ် ၅ ဦးကနေ စွပ်စွဲပြစ်တင် ထားတဲ့
ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ အလွဲသုံးစားမှုနဲ့ အများပြည်သူပိုင်
ကယားဒေကွင်းမှာ ကုမ္ပဏီကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးတဲ့နေ
ရာမှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိဘူးဆိုတဲ့ ကိစ္စရပ် တစ်ခုနဲ့
ဥပမာပေးချင်ပါတယ်။

ဥပဒေလမ်းကြောင်းအရ ကယားပြည်နယ်
ဝန်ကြီးချုပ်ကို စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုတဲ့အတွက် ပြည်နယ်
လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် အနည်းဆုံး ၄ ပုံ ၁ ပုံ
ဦး ရှေ့ဖြစ်တဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၅) ဦးက
လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌဦးလှ
ထွေးထံကို တင်ပြပါတယ်။

အခုလို စွပ်စွဲပြစ်တင်ဖို့ လက်မှတ်ရေးထိုးတဲ့
ကိုယ်စားလှယ်တွေကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် အမျိုးသားဒီမို
ကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(NLD)ပါတီက (၂)ဦး၊ ပြည်ထောင်စုကြံ့
ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (USDP) က (၁) ဦး၊
ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ(KySDP) က (၁)
ဦးနဲ့ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ် (၁) ဦးတို့က
ညွှန့်ပေါင်းပုံစံနဲ့ လုပ်ဆောင်ကြတာဖြစ်ပါတယ်။
ဒါပေမယ့် နောက်ပိုင်းမှာ အခုလို စွပ်စွဲပြစ်တင်တာကို
လက်မှတ်ထိုးပြီး ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြ
ခဲ့တဲ့ NLD ပါတီက လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး
ပြန်လည် နုတ်ထွက်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။

အမှန်တော့ ဒီလို ပြည်နယ်လွှတ်တော်နဲ့
ပြည်နယ်အစိုးရ အပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းတာကို
လွန်ခဲ့တဲ့ NLD အစိုးရ သက်တမ်း ၄ နှစ်လောက်
အတွင်းမှာ ကတည်းက လုပ်ဆောင်ခဲ့သင့်တာ ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဒါပေမယ့် NLD ကိုယ်စားလှယ်တွေ အများစု
နေရာယူထားတဲ့ ပြည်နယ်လွှတ်တော်မှာ ပါတီဝင်
အချင်းချင်း သဘောထား မတူညီတဲ့အချိန် အခုလိုမျိုး
လွှတ်တော်နဲ့ အစိုးရ အပြန်အလှန်ထိန်း ကျောင်းနိုင်ဖို့
အားထုတ် လာတာကို မြင်တွေ့ရပါတယ်။

ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၅)
ဦးက လက်မှတ်ထိုးတင်ပြမှုအပြီး လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ
ဦးလှထွေးကနေပြီး တော့ စုံစမ်းစစ် ဆေးရေးအဖွဲ့ကို
ဖွဲ့စည်းပါလိုက်တယ်။ လက်ရှိအခြေအနေ အရ ကြည့်
မယ်ဆိုရင် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က ပြည်နယ်ဝန်
ကြီးချုပ်ကို (၄) ကြိမ်တိုင်တိုင် ခေါ်ယူစစ်ဆေးခဲ့ ပေမယ့်

လည်း ဝန်ကြီးချုပ်က ကိုယ်တိုင်လာရောက်ဖြေရှင်း
တာမရှိပဲနဲ့ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ခဲ့တာကြောင့်
တစ်စုံတစ်ရာ စုံစမ်းမေးမြန်းနိုင်တဲ့ အခြေအနေမျိုး
မရှိခဲ့ပါဘူး။

ဖြစ်စဉ်တွေအနေနဲ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က
တွေ့ရှိချက်တွေကို ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကို
တင်ပြလာ တဲ့အခါမှာ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ တခါ လွှတ်
တော်ကို တင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီကမှတစ်ဆင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်
စုစုပေါင်းဦးရေနဲ့ အနည်းဆုံး ၃ ပုံ ၂ ပုံက စွပ်စွဲပြစ်တင်မှု
မှန်ကန်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်တယ်ဆိုတယ်ဆိုရင် အဲဒီဆုံး
ဖြတ်ချက်ကို လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက နိုင်ငံတော် သမ္မတထံ
တစ်ခါ အစီရင်ခံတင်ပြရပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီး (သို့)
ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကို သမ္မတက တိုက်ရိုက် ရွေးချယ်
ထားတာဖြစ်လို့ နိုင်ငံတော်သမ္မတကို တာဝန်ခံရတာ
ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံး အဆုံးအဖြတ်က နိုင်ငံတော်သမ္မတ
ဆီမှာ ရှိတယ်ဆိုတဲ့သဘောဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍များ
နိုင်ငံတော်သမ္မတက အရေးယူဆောင်ရွက်တာမလုပ်ရင်
လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေက အစိုးရအဖွဲ့ဝင်
တစ်တွေကို ထိန်းကျောင်းတဲ့နေရာမှာ အရာမထင်ဖြစ်
သွားနိုင်ပါတယ်။

NLDပါတီရဲ့ သဘောအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု
စနစ်နဲ့ သွားတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဗဟိုက ၎င်းတို့ပါတီ
ဝင်တွေကို အမှန်တကယ် အရေးယူနိုင်ပုံ၊ မလားဆိုတာ
ကိုတော့ စောင့်ကြည့်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သဘာဝအနေနဲ့
ကယား(ကရင်နီ)ပြည်နယ်ရဲ့ ကြေးရုပ်အရေးကိစ္စမှာ
ဒေသခံပြည်သူလူထုတွေ ကန့်ကွက်ခဲ့ကြပေမယ့်
ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကို NLD ဗဟိုကနေ အရေးတယူ
လုပ်ဆောင်တာ မရှိခဲ့ပါဘူး။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ပြည်နယ်လွှတ်တော်နဲ့ ပြည်နယ်
အစိုးရတို့ အပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းနိုင်ဖို့ဆိုတာ
ကိုယ်ပြည်နယ်နဲ့ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားကို ကြည့်တဲ့၊
ပြည်သူကို အမှန်တကယ်ကိုယ်စားပြုတဲ့ ကိုယ်စား
လှယ်တွေ ပြည်နယ်လွှတ်တော်ထဲမှာ နေရာများများရ
သွားဖို့ လိုပါတယ်။

လာမယ့် ၂၀၂၀ နိုဝင်ဘာလ (၈) ရက်နေ့မှာ
ကျင်းပမယ့် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ပြည်သူတွေ
အနေနဲ့ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတွေကို ရွေး
ချယ်နိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရှိနေတာဖြစ်တဲ့အတွက်
မှန်ကန်တဲ့ပါတီနဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေကို မဲပေးရွေး
ချယ်ကြ ဖို့ တိုက်တွန်း လိုက်ရပါတယ်။

ကရင်နီ (ကယား)ဘာသာဖြင့် ထုတ်လွှင့်တဲ့ ကန္တာရဝတီတိုင်း(၆)
သတင်းများကို လွတ်လပ်တဲ့အာရှအသံ RFA ရေဒီယို အသံလွှင့်ဌာန၏
အပတ်စဉ် ကရင်နီဘာသာ အစီအစဉ်တွင်လည်း ဖမ်းယူနားဆင်နိုင်ပါ
ကြောင်း သတင်းကောင်းပါးလိုက်ပါသည်။

ဖမ်းယူနားဆင်ရန် - အင်္ဂါနေ့ မနက် ၇း၄၅ မိနစ်

လှိုင်းတိုမီတာ ၁၉ --- ကီလိုဟတ်စ် ၁၅၇၀၀၊
လှိုင်းတိုမီတာ ၂၅ --- ကီလိုဟတ်စ် ၁၂၁၁၅၊
လှိုင်းတိုမီတာ ၃၂ --- ကီလိုဟတ်စ် ၉၉၄၀

Cash for Work စီမံကိန်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခြင်း

(၁၉.၈.၂၀၂၀)ရက်နေ့တွင် ရှားတောမြို့နယ်၊ မြောက်ပိုင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပွန်ချောင်းနှင့်ဒေါလဲခူကျေးရွာများ၌ Cash for Work စီမံကိန်းဖြင့် ကျေးရွာတွင်းအမာခံ လမ်းခင်းခြင်း၊ အလယ်ပိုင်းမြောက်ရွာကျေးရွာ၌ ရေနုတ်မြောင်းတူးဖော်ခြင်း၊ ခန်းမဆောင် ခြံစည်းရိုးပြုပြင်ခြင်း၊ Box culvert(၁)စင်းတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းတို့အား လျှင်ကော် ခရိုင်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ ခရိုင်ဦးစီးမှူး၊ ဦးသောင်းမြင့်၊ ရှားတောမြို့နယ်၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူး၊ ဦးထွေးအောင်နှင့်အဖွဲ့ဝန်ထမ်းတို့မှ မြေပြင်သို့ကွင်းဆင်းစစ်ဆေး ကြည့်ရှုခဲ့ပြီး လိုအပ်သည်များလမ်းညွှန်မှာကြားခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းသည် ကယား ပြည်နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာ

နမှ COVID-19 စီးပွားရေးကုစားမှုအစီအစဉ် COVID-19 Economic Relief Plan(CERP)အရ ကျေးလက်ဒေသနေ မိသားစုများ ဝင်ငွေလျော့နည်းလာမှုနှင့်စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ ပြေလည်စေနိုင်ပြီး ကျေးလက် ဒေသများရှိ ပြည်သူများအနေဖြင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက် စေ၍ လုပ်အားခဝင်ငွေချက်ချင်းရရှိစေမည့် စီမံကိန်းဖြစ်ပြီး တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးသည့် စီမံကိန်းတစ်ခုဖြစ်ပါကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ဖြူဖြူ (ကျေးလက်)

ကယားပြည်နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးမှ ဒီးမော့ဆိုမြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခြင်း

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ ကယားပြည်နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးကျော်သူအောင်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးစောဒီးဒီ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး(နည်းပညာ) ဦးထွန်းချစ်၊ လျှင်ကော် ခရိုင်ဦးစီးမှူး ဦးသောင်းမြင့်၊ ဒီးမော့ဆိုမြို့နယ် ဦးစီးမှူး ဒေါ်နော်ချောစုနှင့် အဖွဲ့တို့သည် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ခု ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း ဒီးမော့ဆိုမြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ပြည်နယ်အစိုးရ ရန်ပုံငွေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေသော ဒေါတမကြီးကျေးရွာ၊ လယ်ယာ ကုန်ထုတ်လမ်းအပိုင်း(၁)နှင့် ဒေါကော၊ ဒေါဖာ၊ ဒေါတချ၊ ဒေါတချရွာသစ် ရေပေးရေးလုပ်ငန်းစသော လုပ်ငန်းများကို အချိန်မီပြီးစီးနိုင်ရေးအတွက် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခဲ့ပြီး သတ်မှတ်ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း စံချိန်စံညွှန်းနှင့်အညီ အချိန်မီပြီးစီးရေးအတွက် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးပြီး လိုအပ်သည်များလမ်းညွှန်မှာကြား ခဲ့ပါသည်။

ဆက်လက်၍ နိုင်ငံတော်မှချမှတ်သော COVID ကာလအတွင်း စီးပွားရေးကုစားမှုအစီအစဉ် COVID-19 Economic Relife Plan(CERP) အရ ကျေးလက်နေမိသားစုများ ဝင်ငွေလျော့နည်းလာမှုနှင့် စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများပြေလည်စေရန်အတွက် ဒေါခူလီကျေးရွာ၊ ဒေါဘျာကူးကျေးရွာ၊ ဖဲလျားကျေးရွာ၊ ဒေါလျားခူကျေးရွာ၊ ဒေါတချကျေးရွာတွင် Cash for Work စီမံကိန်းလုပ်ငန်းနှင့် ဒေါတမကြီးကျေးရွာ (VRFP) ကျေးရွာမတည်ရန်ပုံငွေ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခဲ့ပြီး လိုအပ်သည်များလမ်းညွှန်မှာကြား ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကယားပြည်နယ်ကျေးလက်

ကယားပြည်နယ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းသစ်များလုပ်ငန်းခွင်ဝင်သင်တန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း

ကယားပြည်နယ်အတွင်း ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနရုံး အဆင့်ဆင့်တွင် (၇/၂၀၂၀) လအတွင်းခန့်ထားခဲ့သော ယာဉ်မောင်းဝန်ထမ်းများ၊ (၈/၂၀၂၀) လအတွင်းအသစ်ခန့်ထား ခဲ့သော ဝန်ထမ်းသစ်များနှင့် ဌာနကူးပြောင်းတာဝန်ထမ်းဆောင်လာသော ဝန်ထမ်းများစုစုပေါင်း ဝန်ထမ်း(၂၄)ဦးအား(၁၀.၈.၂၀၂၀) ရက်နေ့မှ (၁၂.၈.၂၀၂၀) ရက်နေ့အထိ ကယားပြည်နယ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနရုံးအစည်းအဝေးခန်းမတွင် (ဝန်ထမ်းသစ်များလုပ်ငန်းခွင် ဝင်သင်တန်း) အားဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါသည်။

သင်တန်းတွင် သင်တန်းနည်းပြများဖြစ်သော ကယားပြည်နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးနှင့် ပြည်နယ်၊ လျှင်ကော်ခရိုင်နှင့် လျှင်ကော်မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနရုံးအဆင့်ဆင့်မှ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းစုစုပေါင်း(၁၄)ဦးမှ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ သင်ခန်းစာများအပြင် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံ များကိုပါ သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါသင်တန်းဖွင့်လှစ်ရခြင်းကြောင့် ဌာနဝန်ထမ်းသစ်များသည် ရုံးလုပ်ငန်းအခြေခံသဘောတရားနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသိရှိလာခြင်း၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ သိရှိလာပြီး ဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့်အညီ ပြုမူပြောဆိုလာတတ်ခြင်း၊ မိမိဌာန၏သမိုင်းကြောင်းများကိုသိရှိလာပြီး ဌာနမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အချိန်တိုအတွင်းလျင်မြန်စွာသိရှိလာပြီး လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိတာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက်လွယ်ကူလျင်မြန်စွာဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းစသည့် အကျိုးကျေးဇူးများရရှိလာမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကယားပြည်နယ်ကျေးလက်

ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ကို ကရင်နီအရပ်ဖက်တွေ ဝေဖန်

ကန္တာရဝတီတိုင်း[၆]

အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) အစိုးရ လက်ထက်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေ သိသိသာသာ တိုးတက်လာမယ်လို့တိုင်းရင်းသားအားလုံးကမျှော်လင့် ခဲ့ကြပါတယ်။ NLD အစိုးရ တက်လာပြီးနောက်ပိုင်း လေးနှစ်ကျော်၊ ငါးနှစ်ထဲကို ရောက်လာတဲ့အချိန်ထိ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ အများမျှော်လင့်သလို ဖြစ်မလာတာကို အားမလိုအားမရ ဖြစ်နေကြတာပါ။ အဲဒီထဲမှာ ကရင်နီဒေသခံ တိုင်းရင်းသားတွေလည်း ပါဝင်ပါတယ်။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းလို့ ပြောရာမှာ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရေးကိစ္စဟာ အရေးကြီးတဲ့ အခန်းကဏ္ဍ တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

NLD အစိုးရအနေနဲ့ ကရင်နီဒေသခံတွေရဲ့ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေးပိုင်းမှာ မရှိသလောက် အားနည်းနေတယ်လို့ ဒေသခံတွေနဲ့ ဒေသအခြေစိုက် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းတွေက ဝေဖန်နေပါတယ်။

ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေးအပိုင်းတွေမှာ အစိုးရနဲ့ အဆင်ပြေနိုင်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့သာ အဓိက ဆောင်ရွက်နေတာကို တွေ့ရတယ်လို့ ကယန်း အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး (KyWO) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး မူလားကော်ရက်တီ က ပြောပါတယ်။

“ပြည်သူတွေနဲ့အဓိက ယုံကြည်မှုတွေ တည်ဆောက်ရမယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းစဉ်ပဲ ကြည့်ကြည့် ပေါ့နော်။ ဒါမှမဟုတ်ရင် ဒီနိုင်ငံရေးအကြောင်းကိုပဲ ကြည့်ကြည့်ပေါ့နော်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တွေ အဓိက ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ဖို့ လိုအပ်နေတဲ့အနေ အထားမှာ ရှိနေသော်ငြားလည်းပဲ ခုနက ပြောသလိုမျိုး ပိုပြီးတော့ လိုအပ်နေတဲ့ ဟာမျိုးမဟုတ်ဘဲနဲ့ ပိုပြီးတော့ အဆင်ပြေနိုင်မယ်။ သူတို့အတွက် ပိုပြီးတော့မှ ကာဗာလေးတွေဖြစ်နိုင်မယ်လို့ထင်တဲ့ အစုအဖွဲ့လေးတွေကို သွားပြီးတော့ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်တဲ့ အပိုင်းက ပိုပြီးတော့မှ အားကောင်းနေတယ် ဆိုတာကို တွေ့ရတယ်ပေါ့နော်။ ဒါက ကျမတို့ ပြည်သူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ကျမတို့ မျှော်လင့်ထားတဲ့ အတိုင်း အတာမဟုတ်နေဘူးဆိုတဲ့ တစ်ခုပေါ့နော်။”

အစိုးရက ဖော်ဆောင်နေတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းအားလုံး တန်းတူပါဝင်ခွင့်မပေးဘဲ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးကို ထပ်လုပ်မယ်ဆိုရင် စစ်မှန်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရဦးမှာမဟုတ်ဘူးလို့လည်း ပြောဆိုချက်တွေ ရှိနေပါတယ်။

“တကယ့်စစ်မှန်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရဖို့ကလည်း အားလုံးပါဝင်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ အဲလိုမျိုး ပါဝင်မှု မပါတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲကတော့ ဒီအ

တိုင်းပဲ ကတိကဝတ်လည်းမရှိဘူး။ အားလုံးလည်း ပါဝင်မှုမရှိဘူး ဆိုရင်တော့ ဒီအတိုင်းပဲ ရေစုန်မျောနေအုံးမှာ ပါပဲ။”

နိုင်ငံရေးကိစ္စရပ်တွေ ဆွေးနွေးချိန်မှာ ကရင်နီဒေသခံတောင်သူတွေကိုတပ်မြေကျူးကျော်တယ်ဆိုပြီး တပ်မတော်က တရားစွဲတာတွေကလည်း ငြိမ်းချမ်းရေးကို အကျိုးသက်ရောက်မှု တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တယ်လို့ ဝေဖန်ထောက်ပြသူတွေလည်း ရှိပါတယ်။

“ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ ဘယ်လိုတစ်ဆို့မှုတွေဖြစ်လာနိုင်သလဲဆိုရင်တော့ အထူးသဖြင့် ဒီတစ်ဘက်နဲ့ တစ်ဘက် တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းမှု လုပ်ဆောင်တဲ့ နေရာမှာ တခြားကိစ္စရပ်တွေကို လုပ်ဆောင်တဲ့အခါမှာ ပြည်သူလူထုရဲ့တောင်းဆိုမှုက တစ်ခါတစ်လေက ရှိလာတယ်။ ရှိလာတဲ့အခါကျတော့ တစ်ခါတစ် လေမှာ ဒီငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲက တချို့အပိုင်း တွေမှာက ဒီနိုင်ငံရေးကိစ္စရပ်တွေ ပြန်လည် သင့်မြတ်ရေး ကိစ္စရပ်တွေ ဒီဖက်ဒရယ်ကိစ္စရပ်တွေအားလုံး ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုက ဒီအနာဂတ်အတွက် ဖြစ်ပေမယ့် လည်း တစ်ဘက်ကလည်း ကြားကာလမှ ဒီပြည်သူလူထုရဲ့ ဒီနစ်နာမှုတွေ ဟိုတောင်းဆိုလာတဲ့အခြေအနေမျိုးတွေ ရှိလာတဲ့အခါကျ ဒီကိစ္စရပ်တွေက ဒီနိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲမှာ လာပြီးတော့မှ သက်ရောက်တာပေါ့နော်။”

တောင်သူတွေ မတရားခံနေရတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်တဲ့နေရာမှာ နှစ်ဘက် အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေးကို ထိခိုက်စေတယ်လို့လည်း ကရင်နီပြည် တောင်သူလယ်သမား သမဂ္ဂက ကိုဒီးဒီက ပြောပါတယ်။

“ငြိမ်းချမ်းရေးနိုင်ငံရေးဘက်ကနေ စဉ်းစားမယ်ဆိုရင်တော့ ဒါက ကောင်းတဲ့လက္ခဏာ မဟုတ်ဘူးပေါ့နော်။ နိုင်ငံရေးအရ ကစားနေတာလား။ နိုင်ငံရေးအရ အမြတ်ထုတ်တာလား ပြည်သူတွေကို သွေးတိုး စမ်းတာလား။ ပြည်သူတွေကို စိတ်အနှောက်အယှက်ဖြစ်အောင်ဟို ကိုယ်ကာယဆိုင်ရာ ပင်ပန်းအောင်၊ အချိန်ကုန်အောင်၊ စိတ်ပင်ပန်းအောင် လုပ်တာလားလို့ ကျနော်အနေနဲ့ စဉ်းစားမိတယ်။ ဒါကတော့ ငြိမ်းချမ်းရေးဘက်မှာလည်း ဒီလိုလုပ်ရတာက ထိခိုက်စေပါတယ်။”

ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ (KNPP) နဲ့ ပြည်နယ်အစိုးရအကြား ချုပ်ဆိုထားတဲ့ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် သဘောတူညီမှုစာချုပ် (Bilateral Agreement) အရ KNPP နဲ့ ကယားပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ တာဝန်ရှိသူတွေ ပြည်နယ်အတွင်းမြေပြင်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အခြေအနေတွေကို ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းဖို့ တစ်လတစ်ကြိမ် တွေ့ဆုံမယ်

ဆိုတဲ့အချက် ပါရှိပါတယ်။

လက်တွေ့မှာတော့ ပြည်နယ်အဆင့်မှာလည်း ပုံမှန်တွေ့ဆုံနိုင်တာ မရှိတဲ့အပြင် ပင်လုံညီလာခံမှာလည်း ကရင်နီဒေသအရေး လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးခွင့်မရှိဘူးလို့ ကော်ယော်မျိုးနွယ်စုလူငယ် ဗဟိုကော်မတီဝင် နန်းရီက ပြောပါတယ်။

“ညီလာခံမှာလည်း ကျနော်တို့ ပြန်ကြားရတယ်။ ဆွေးနွေးပိုင်ခွင့်တွေကလည်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် မရဘူး။ စာတမ်း တက်ဖတ်ကြတယ်။ အဲဒါကို တကယ်အရေးကြီးတဲ့ ထားလိုက်ပါတော့ နိုင်ငံရေး လမ်းကြောင်းတွေ သွားမယ်။ စစ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေ ဆွေးနွေးမယ်။ ဖယ်ဒရယ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စရပ်တွေ ဆွေးနွေးမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဆွေးနွေးခွင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ်မရဘူးလို့ ကျနော်တို့အများကြီးကြားရတယ်။ ဒါကလည်း အားနည်းချက်ပေါ့နော်။”

ပြီးခဲ့တဲ့ မတ်လ ၄ ရက်နေ့မှာတော့ ၂၀၂၀ ခုနှစ်အတွင်းမှာ ပထမဆုံးအကြိမ် ပြန်လည်တွေ့ဆုံခဲ့ကြပြီး ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ကိစ္စတွေကိုသာ ဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့ကြတယ်လို့ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ရေးမှူး ဦးအုံမော်က ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့က ပြည်နယ်ခန်းမမှာကျင်းပတဲ့ ကယားပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

“ဆွေးနွေးတဲ့ဟာကတော့ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်တဲ့ကဏ္ဍတွေမှာ ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ ကဏ္ဍတွေကို မူဝါဒတွေနဲ့အညီ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း ဖြေကြားလိုပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေး ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လက်ရှိ နိုင်ငံတော်ရဲ့ မူဝါဒနဲ့အညီပဲ လာမယ့် အနာဂတ်ကာလမှာလည်း KNPP အဖွဲ့နဲ့ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ဆက်လက်ပူးပေါင်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖြေကြားလိုပါတယ်”

တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခတ်မှုရပ်စဲရေးစာချုပ် (NCA) ချုပ်ဆိုထားတဲ့ အဖွဲ့တွေကိုသာ ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံမှာ ဆွေးနွေးခွင့်ပေးတာတွေ၊ (NCA) ထိုးထားတဲ့ အဖွဲ့တွေနယ်မြေမှာလည်း တိုက်ပွဲတွေ ပြန်ဖြစ်နေတာတွေကို အစိုးရက ပြန်လည်သုံးသပ်သင့်နေပြီလို့လည်း ပြောဆိုနေကြပါတယ်။

“၂၁ ရာစုပင်လုံစသည့်ဖြင့် အဲဒီအခင်းအကျဉ်းမှာပါဝင်ဖို့ ပါဝင်သင့်၊ ပါဝင်ထိုက်တဲ့သူ ပါဝင်လာအောင်တော့ လှုံ့ဆော်ပေးသင့်တယ်လို့ ကျနော်မြင်တယ်။ အဲလိုမျိုးသွားမှ ကျနော်တို့လိုချင်တဲ့ တစ်နိုင်ငံလုံး ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တွေ ပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးတွေ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မယ်လို့ မျှော်လင့်တယ်။ နောက်တစ်ခု ပြန်ကြည့်လိုက်ရင် ဒီ NCA ထိုးထားပြီးတော့မှ လက်မှတ်ထိုးထားပြီးတော့မှ လက်မှတ်

ထိုးထားတဲ့သူတွေပဲ ပါသွားတယ်။ ကျန်တဲ့သူက လေ့လာသူအနေနဲ့ပဲ ပါသွားတယ်ဆိုတာ မဖြစ်သင့်ဘူးပေါ့နော်။ နောက်တစ်ခုက NCA လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့သူက ကျတော့ တိုက်ပွဲတွေ ပြန်ပြီးတော့ ဖန်တီးတယ်ဆိုတဲ့အနေအထားမှာကျတော့ တကယ်ကျနော်တို့ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်မလားပေါ့ ဆိုတော့ ဒါတွေကို အကုန်လုံးပြန်သုံးသပ်ဖို့လိုမယ်။”

ပြည်နယ်အတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွေ နဲ့ပတ်သက်ပြီးဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ကိုကရင်နီလူငယ်တွေကနဲ့ကွက်ခဲ့ချိန်က အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဗဟိုဌာန၊ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်၊ ကရင်နီ အမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီတွေဟာ ၂၀၁၉ ခုနှစ် မေလ ၆ ရက်နေ့က တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု တစ်ကြိမ် ရှိခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီနောက် လစဉ်တွေ့ဆုံမှုကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်နေ့မှာ တစ်ကြိမ်၊ ဒီဇင် ဘာလ ၉ရက်နေ့မှာ တစ်ကြိမ် နောက်ဆုံး တွေ့ဆုံခဲ့ဖူးတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကယားပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့နဲ့ ပြည်နယ်အတွင်းက နိုင်ငံရေးအသိုင်းအဝိုင်းတွေအကြား ပဋိပက္ခဖြစ်တာတွေ ရှိတာကြောင့် NLD ပါတီအနေနဲ့ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့နဲ့ ဆွေးနွေးတာတွေရှိကြောင်း ပါတီ ဗဟိုပြန်ကြားရေးအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး မုံရွာအောင်ရှင်က ပြောပါတယ်။

အခုလိုသက်ဆိုင်ရာအစိုးရတွေနဲ့လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေ အပြန်အလှန်တွေ့ဆုံ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုတွေ ပြုလုပ်သွားမယ်ဆိုရင် ပြည်နယ်ငြိမ်းချမ်းဖို့ လမ်းကြောင်းတစ်ခုပေါ်လာမယ်လို့ မျှော်လင့်နေသူတွေလည်း ရှိပါတယ်။

“ပြည်နယ် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်ဖြစ်ပေါ့နော်။ စစ်တပ်နဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များကြားမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ပြည်သူလူထုကြားမှာပဲဖြစ်ဖြစ် အချင်းချင်း သင့်မြတ်ကြပြီးမှ ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း နေကြမယ်ဆိုရင် ဒီငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်က တကယ်ပဲ အသက်သွင်းနိုင်မယ်လို့ ကျမအဲလိုမျိုး ယုံကြည်မိပါတယ်။”

ကရင်နီ အမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီအနေနဲ့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ ပြည်နယ်အဆင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးစာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးထားတဲ့အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်စာချုပ် (NCA) မထိုးထားရသေးတဲ့အဖွဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရန် လူငယ်များ ယုံကြည်မှုအားနည်းနေသဖြင့် အတွေ့အကြုံရှိပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြန်လည်ရွေးချယ်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီပြော

နော်ဒွေးအယ်ဂူ

၂၀၂၀ရွေးကောက်ပွဲအတွက်လူငယ်များကိုနေရာပေးချင်သော်လည်း ယုံကြည်မှုအားနည်းနေတဲ့အတွက် ရွေးကောက်ပွဲ အတွေ့အကြုံ ရှိပုဂ္ဂိုလ်များကို ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအဖြစ် ပြန်လည်ရွေးချယ်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (ကယားပြည်နယ်) မှ ပြည်နယ်ကော်မတီဝင် ဦးတင်ဦးက ပြောပါတယ်။

“ အကြံရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ အရွေးချယ်ခံဖို့ပြော လာတဲ့အတွက် လက်ရှိ အတွေ့အကြုံရှိတဲ့ ၂၀၁၀ အတွေ့အကြုံ ၂၀၁၅ အတွေ့အကြုံရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုသာ ပြန်လည်ပြီးရွေးချယ်တာဖြစ်ပါတယ်” လို့ ဦးတင်ဦးက ပြောပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီအနိုင်ရလျှင် ပြည်နယ်၏ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ဖွံ့ ဖြိုးရေးကို ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်သွားမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီအနေနဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်လိုတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို ၂၀၁၉ခုနှစ် ၉လပိုင်းကတည်းက ခေါ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး လာရောက်လျှောက်သူများကို ရပ်ကွက်ကျေးရွာအဆင့်

ပါတီဥက္ကဋ္ဌနဲ့ ကော်မတီဝင်တွေ ပါဝင်တဲ့ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ရွေးချယ်စီစစ်ရေးအဖွဲ့က ဆန္ဒမဲပေးပြီး ရွေးချယ်ရတဲ့အပြင် ပြည်နယ်၊ ဗဟိုအဆင့်ဆင့်မှ ပြန်လည်ရွေးချယ်ရခြင်းဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။

မဲဆန္ဒနယ် ၃၄ နေရာအားလုံးတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မယ့် ပါတီကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအနက် အမျိုးသမီးငါးဦး ပါဝင်နေပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်နေရာတွင်တစ်ဦး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်နေရာတွင် နှစ်ဦး ၊ ပြည်နယ်ယ်လွှတ်တော်နေရာတွင် နှစ်ဦးရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။

၂၀၁၅ရွေးကောက်ပွဲတွင် တစ်သီးပုဂ္ဂလအနေဖြင့် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် ၉ အမျိုးသားလွှတ်တော်မှာအနိုင်ရရှိခဲ့တဲ့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဟောင်း ဦးစိုးသိန်းကလည်း ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီကိုယ်စားပြုအနေနဲ့ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအဖြစ် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မယ်လို့ သိရပါတယ်။

USDP ပါတီမှ ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ကယားပြည်နယ် မြို့နယ် ၃နှစ် မြို့နယ်မှ မဲဆန္ဒနယ် ၃၄ နေရာ အားလုံးတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သွားမှာ ဖြစ်ပြီး ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၅ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲက မဲဆန္ဒနယ် ၃၄ နေရာအနက် ပြည်ခိုင်ဖြိုးက ၃နှစ်နေရာ အနိုင်ရရှိခဲ့ပါတယ်။

မက်ခွင့်မရသေးတဲ့အိပ်မက် နှင့် ၃ ဘာသာ ဂုဏ်ထူးရှင်

မိုးထိုက်အောင် / အန်ထော်နီ

အင်မတန် ချို့တဲ့တဲ့ မိသားစုကနေ ဘဝကို ခက်ခက်ခဲခဲ ရုန်းကန်ရင်း တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း စာမေးပွဲကို ဂုဏ်ထူး ၃ ဘာသာနဲ့ အောင်မြင်ပြီး ဆေးကျောင်းတက်ဖို့အထိ ကြိုးစားနိုင်ခဲ့တဲ့ မချိုဇင်ငြိမ်းက မျက်နှာပေါ်မှာ စီးကျနေတဲ့ မျက်ရည်တွေကို သုပ်ရင်း သူ့ရဲ့ ဘဝအကြောင်းကို ပြောပြနေနေပါတယ်။

“အဆင်မပြေလောက်ဘူး အိမ်မှာလည်း အမေတစ်ယောက်တည်း ရုန်းကန်နေရတယ်ဆိုတော့ ညီမလည်း အောက်မှာအငယ်နှစ်ယောက်ရှိသေးတယ် ကိုယ်ကအကြီးဆုံးဆိုတော့ အဆင်ပြေမယ်လို့တော့ မထင်ပါဘူး”

မိသားစုအခက်အခဲကြောင့် ပညာရေးကိုစွန့်လွှတ်လိုက်ရချိန်

မချိုဇင်ငြိမ်းသည် ၂၀၁၇-၁၈ ပညာသင်နှစ်က စတင်ကာ ဒဿမတန်းကို စတင်တက်ရောက်ခဲ့သော်လည်း တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲ ဖြေဆိုဖို့ ဖောင်တင်ပြီးချိန်မှာပဲ မိသားစုတစ်ခုလုံးရဲ့ စားဝတ်နေရေးနဲ့ ပညာသင်စရိတ်ကို တာဝန်ယူထားရတဲ့ အမေဖြစ်သူ လိပ်ခေါင်းရောဂါဝေဒနာကို ခံစားနေခဲ့ရတာကြောင့် အောင်မြင်မယ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်ထားခဲ့ပေမယ့် ဖြေဆိုမယ့် အခွင့်အရေးကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ရပါတယ်။

မချိုဇင်ငြိမ်းရဲ့ ဖခင်ဖြစ်သူဟာ သူမ အသက် ၅ နှစ်အရွယ်ကတည်းက မိသားစုကို စွန့်ခွာသွားခဲ့ပြီးနောက် မိခင်ဖြစ်သူ တစ်ဦးတည်းကသာ မိသားစု စားဝတ်နေရေးနဲ့ ကလေးပညာရေးကို ရုန်းကန်ဖြေရှင်းခဲ့ရတာပါ။ မချိုဇင်ငြိမ်းအနေနဲ့ကတော့ အဖေရှိရင် ပိုအဆင်ပြေမယ်လို့လည်း ဝမ်းနည်းစွာပြောပြလာပါတယ်။

ဒါ့အပြင် သူမရဲ့ အဖွားဟာလည်း ကင်ဆာရောဂါဝေဒနာကို ခံစားနေခဲ့ရတာကြောင့် ဖခင်မရှိတော့တဲ့ မချိုဇင်ငြိမ်းက အဲ့ဒီချိန်ကစပြီး မိသားစု စားဝတ်နေရေး၊ အဖွားနဲ့အမေရဲ့ ဆေးကုသမှု စရိတ်အားလုံးနဲ့ ညီမငယ် နှစ်ဦးရဲ့ ပညာသင်စရိတ်အားလုံးကို မချိုဇင်ငြိမ်းက ပန်ရုံ၊ အုတ်ခဲသယ်၊ လယ်စိုက် စတဲ့အလုပ်ကြမ်းတွေကို လုပ်ပြီး ခက်ခက်ခဲခဲ ရှာဖွေရတာကြောင့် ဝမ်းနည်းကြေကွဲစွာဖြင့် ပညာရေးကို စွန့်လွှတ်ခဲ့တာပါ။

“ညီမပထမနှစ်ကတည်းက ဖြေရင်အောင်မယ်မှန်းညီမသိတယ်။ ဒါပေမယ့်တော့ အိမ်ကအဆင်မပြေတာရယ် အဲ့လိုမိသားစုကျန်းမာရေး ပြဿနာကြောင့်ရယ်ဆိုပြီးတော့ ခဏနားလိုက်ပြီးတော့ အမေကိုအလုပ်ထွက်လုပ်ကူတာပေါ့။ ပန်ရုံတွေလုပ်တယ်၊ အုတ်တွေသယ်တယ်၊ လယ်ထဲတွေဆင်းကူတယ်” လို့ မချိုဇင်ငြိမ်း ကပြောပါတယ်။

ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်တဲ့ ဝါးထရုံအိမ်လေး

ကျပန်းအလုပ်စုံ လုပ်ပြီး ခက်ခက်ခဲခဲ စားဝတ်နေရေး ဖြေရှင်းနေရတဲ့ မချိုဇင်ငြိမ်းအတွက် နေထိုင်ဖို့ အိမ်ပိုင်မရှိတာကလည်း ထိုးနှက်ချက်ကြီးတစ်ခုပါပဲ။

ယခုဆိုရင် ငွေတောင်ကျေးရွာမှာရှိတဲ့ ဦးလေးခြံပိုင်းထဲမှာ ဝါးထရုံအိမ်သေးသေးလေးဆောက်ပြီး ခိုကပ်နေထိုင်ခဲ့တာ ၆ နှစ်လောက်ရှိပြီလို့ မချိုဇင်ငြိမ်း ကပြောပါတယ်။

“အခက်အခဲတွေကတော့ အငယ်နှစ်ယောက်အတွက်လည်းရှိသေးတယ်။ ပြီးရင် ဒီခြံအကြွေးတွေလည်းရှိသေးတယ်ရှင်။ ခြံအကြွေး ဦးလေးခဏပေးနေထားလို့ ဒီမှာတဲထိုးနေတဲ့ပုံစံမျိုးပဲ။ ခြံကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သေးဘူး ပြောမယ်ဆိုရင် အခက်အခဲတွေတော့အများကြီးရှိတယ်ပေါ့ နေရာတောင်မှ ကောင်းကောင်းမရှိဘူး”

ဝါးထရုံအိမ်သေးသေးလေးထဲမှာ အခန်းနှစ်ခန်းရှိပြီး အခန်းတွေကို အောက်ပိုင်း သုံးထပ်သား အပေါ်ပိုင်းကို အဝတ်စတွေနဲ့သာ ကာထားပြီးတော့ အိပ်ခန်းတစ်ခန်းတည်းမှာ မိသားစု ၄ ယောက်လုံးစုပြီး အိပ်ကြပါတယ်။

အိမ်ရှေ့မှာထွက်နေတဲ့ ၅ ပေပတ်လည်ခန့်သာရှိတဲ့ ဝါရံတာ

ဟာဆိုရင်လည်း ထမင်းအိုး၊ ဟင်းအိုး၊ ပန်ကန်တွေ ပြည့်နေပြီးတော့ ထိုနေရာမှာပဲ ချက်ပြုတ်စားသောက်ကြပါတယ်။

အကြွေးနဲ့

နောက်တစ်နှစ် ၂၀၁၈-၁၉ ပညာသင်နှစ်မှာတော့ ကျောင်းတက်ရောက်နိုင်ခြင်း မရှိပေမယ့် အပြင်ဖြေစနစ်နဲ့ ပညာရေးကို အရှုံးမပေးဘဲ ဆက်လက် ဆည်းပူးဖို့ ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း အဖွားနဲ့အမေရဲ့ ဆေးကုသမှု စရိတ်တွေကြောင့် တင်နေခဲ့တဲ့ အကြွေးတွေကို ဆပ်ဖို့ ကြိုးစားရင်း တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲကို ဖြေဆိုမယ့်အခွင့်အရေးကို နောက်တစ်ကြိမ် စွန့်လွှတ်ခဲ့ရပါတယ်။

မချိုဇင်ငြိမ်းက “ဒုတိယနှစ်ရောက်ပြန်တော့လည်း အမေနဲ့ အဖွားရဲ့ အကြွေးတွေကျန်သေးတယ်လေး အဲ့လိုနဲ့ အဆင်မပြေတော့ မဖြေတော့ဘူး။ အဲ့လိုပဲ ဒုတိယနှစ်လည်း မဖြေတော့ဘူး အဲ့လိုပဲ အမေနဲ့ ပိုက်ဆံလိုက်ရှာကူတယ်”

အောင်မြင်မှုနှင့် မပြည့်စုံသေးတဲ့အိပ်မက်

၂၀၁၉-၂၀၂၀ ပညာသင်နှစ်မှာတော့ မချိုဇင်ငြိမ်းဟာ ရေသန့် စက်ရုံတစ်ခုမှာ အလုပ်လုပ်ရင်း တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲကို ပြန်လည်ဖြေဆိုဖို့ ထပ်မံကြိုးစားခဲ့ရာမှာ ဂုဏ်ထူး ၃ ဘာသာဖြင့် ကယားပြည်နယ်အဆင့် ၉ နေရာဆိုတဲ့ ဂုဏ်ယူဖွယ် အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။

“ထားချင်တာပေါ့ ဒါပေမယ့်လို့ ကိုယ်ကမပြေလည်တော့ မထားပေးနိုင်ဘူးလေး ကလေးကို၊ ကလေးကတော့ သူ့ရည်ရွယ်ချက်ကြီးကြီးနဲ့ (အမေ...သမီးကတော့ဆေးကျောင်းတက်ချင်တယ်တဲ့) အမေကတော့ မထားပေးနိုင်ဘူးပေါ့ ဒါပေမယ့် ကံကောင်းရင်တော့ သူများအလှူရှင်ရှိရင်တော့သမီးတက်လို့ရရင်ရမှာပေါ့ အဲ့လိုပဲ သူ့ကိုနှစ်သိပုံပေးနေရတယ်” လို့ အမေဖြစ်သူ ဒေါ်ဗီးယာ ကသိမ်ငယ်စွာ ပြောပြလာပါတယ်။

အောင်မြင်မှု၏အရင်းအမြစ်

ယခုလို အောင်မြင်မှုဟာ မချိုဇင်ငြိမ်း ၅ တန်းနှစ်ကတည်းကပင် ပညာရေးကို ဆက်လက် ဆည်းပူးစေချင်တဲ့ အထက (၂) ငွေတောင်မှာ အလယ်တန်း ပြုဆရာမ အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူ ဆရာမ ဒေါ်ခင်မြင့်ကြည်ရဲ့ ကြီးမားတဲ့ ပံ့ပိုးမှုတွေနဲ့ အကူအညီတွေ ပါဝင်ပါတယ်။ ဆရာမ ဒေါ်ခင်မြင့်ကြည်ဟာ သူမအိမ်မှာ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲကို အပြင်ဖြေမယ့် မချိုဇင်ငြိမ်းကို အခမဲ့ ပညာသင်ကြားပေးခဲ့သူပါ။

မချိုဇင်ငြိမ်း အနေဖြင့် ပညာရေးကိုလည်း မစွန့်လွှတ်ချင် မိသားစုစားဝတ်နေရေးလည်း လိုအပ်တဲ့အခြေအနေမျိုးမှာ ဆရာမ ဒေါ်ခင်မြင့်ကြည်၏ လက်တွဲခေါ်မှုနောက် အကောင်းဆုံးလျှောက်လှမ်းခဲ့ပါတယ်။

“ သူကတော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက ရည်ရွယ်ချက်ကြီးတဲ့ ကလေးဖြစ်တယ်။ ရည်ရွယ်ချက်ကြီးတော့ ဆယ်တန်းရောက်တဲ့ခါကျတော့ သူကဘယ်လောက်ပဲတော်နေပါစေ အဘေးကနေကူတဲ့လူရှိမှဖြစ်တာ။ အဲ့တော့ ၅ တန်းနှစ်ကတည်းကနေ အိမ်မှာစာခေါ်သင်ပေးတယ်။ ကလေးကလည်းဉာဏ်ရည်ကသူများနှင့်မတူဘူးနောက်သူတို့မိဘကလည်း အဖေလည်းမရှိခါကျတော့ ၅တန်း၊ ၆တန်း၊ ၇တန်း၊ ၈တန်း၊ ၉တန်း နှစ်အထိ စာခေါ်သင်ပေးတာပေါ့။ ၁၀ တန်းနှစ်ရောက်ခါကျတော့ ဒီအတိုင်းပဲ အိမ်မှာထားလို့မဖြစ်ဘူးဆိုပြီးတော့မှ ကျမအိမ်မှာခေါ်ထားလိုက်တာ”

မချိုဇင်ငြိမ်း ကတော့ ဆေးကျောင်းကိုတက်ချင်ပေမယ့်လည်း မိသားစုက ငွေရေးကြေးရေးမတတ်နိုင်တာကြောင့် ဆေးကျောင်းတက်ဖို့အတွက် အခက်အခဲဖြစ်နေပါတယ်။

ဆေးကျောင်းတက်ဖို့အတွက် အလှူရှင်လိုအပ်နေတဲ့ မချိုဇင်ငြိမ်းကတော့ သူမရဲ့ ပန်းတိုင်ကို အရောက်လှမ်းချင်ပေမယ့် မိသားစုရဲ့ ငွေရေးကြေးရေး ပြဿနာက ကြီးမားသောအဟန့်အတားတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေပါတယ်။

ဆေးကျောင်းကို တက်ဖို့က ၃ ဘာသာဂုဏ်ထူးနဲ့အောင်မြင်တာက အမှတ်မမှီပေမဲ့ ကယားပြည်နယ်မှာတောင်ကြီးနယ်စပ်ဆေးတက္ကသိုလ်မှာ ယခင်နှစ်က အမှတ်ပေါင်း ၄၃၀ ကျော်လောက်ဆိုရင်တောင်မှ တက်ခွင့်ရတဲ့အတွက် မချိုဇင်ငြိမ်းရဲ့ အမှတ်ပေါင်း ၄၅၁ မှတ်နဲ့ဆိုရင်တောင်ကြီးနယ်စပ်ဆေးတက္ကသိုလ်ကို မှီဖို့က သေချာသလောက်ရှိပေမဲ့ သူမရဲ့ရည်မှန်းချက်ကိုပြည့်မီအောင်ကြိုးစားဖို့အတွက်က ငွေကြေးအခက်အခဲတွေနဲ့မိသားစုပြဿနာတွေရှိနေတယ်လို့ သူမဆရာမဒေါ်ခင်မြင့်ကြည်က ဆိုပါတယ်။

အနာဂတ်ပညာရေးအခက်အခဲ

အခုလိုတက္ကသိုလ်ဝင်တန်းကို ဂုဏ်ထူး ၃ ဘာသာဖြင့် အောင်မြင်ထားပေမယ့်လည်း မချိုဇင်ငြိမ်းတစ်ယောက် သူမရဲ့ရည်မှန်းချက်ဖြစ်တဲ့ ဆေးကျောင်း ကိုတက်နိုင်ဖို့ အခက်အခဲရှိနေပါတယ်။

အလှူရှင်မရှိရင်တော့ အဝေးသင်တက်ပြီး အလုပ်ပဲလုပ်တော့မယ်လို့ မချိုဇင်ငြိမ်း ကပြောပါတယ်။

“ညီမနိုင်တာပဲလုပ်ရတော့မှာပေါ့ အဝေးသင်ဆိုလည်း အဝေးသင်ဖြေပြီးတော့မှ အလုပ်ဆက်လုပ်ရတော့မှာပေါ့။ အမေကိုကူ ညီမလေးတွေကိုလည်း ထောက်ပေးရမယ်ဆိုတော့”

သူမ၏အမေဖြစ်သူ ဒေါ်ဗီးယာ ကလည်း “ သူ့ကိုမထားနိုင်ဘူးဆိုတော့လည်း သမီးကိုအလုပ်လုပ်ရင်းနဲ့ အဝေးသင်ဖြေပေါ့။ နောက်ဆုံးတော့အဲ့လိုပဲ ရှိတော့မှာပဲလေ။ ကိုယ်ကလည်း မထားပေးနိုင်ဘူးကော။” ပြောပါတယ်။

“ ကိုယ့်ကလေးတွေကိုတော့ အကုန်လုံး ပညာတတ်စေချင်တယ် အဲ့လိုမျိုး။ ဒါပေမဲ့ကိုယ်က မထားပေးနိုင်တဲ့ခါကျတော့ မိဘတစ်ယောက် အနေနဲ့တော့ တာဝန်လဲမကျေခဲ့ဘူးပေါ့နော် မလုပ်ပေးနိုင်တော့ ကိုယ့်ကိုကိုလည်း အပြစ်တင်မိတယ် အဲ့လိုမျိုးပေါ့နော်။ အဲ့ဒါကို ရင်ထဲမှာ ကိုမကောင်းဘူး အဲ့လိုဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လဲဆို ဆင်းရဲတာလည်း အပြစ်သဘောမျိုးပဲ ကိုယ့်ကိုလည်း ခံစားရတယ်။” လို့ဆက်ပြောပါတယ်။

အဆက်ကို တဖက်စာမျက်နှာသို့

အစိုးရထောက်ပံ့ငွေရဖို့ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူစာရင်း တိတိကျကျ ကောက်ခံနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့

အန်ထောနီ

အခြေခံလူတန်းစားဆင်းရဲနွမ်းပါးသူတွေကို ကိုရို နာဗိုင်းရပ်(စ်) ကာလအတွင်း အစိုးရ ထောက်ပံ့ငွေပေးအပ်တဲ့ အစီအစဉ်မှာ အမှန်တကယ် လိုအပ်နေတဲ့သူတွေစာရင်း တိတိကျကျမကောက်ယူနိုင် ခဲ့တာတွေကြောင့် ပြည်သူတွေအကြား အထင်အမြင်လွဲမှုတွေရှိနေပါတယ်။

အခုလို ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ကာလအတွင်းမှာ အစိုးရက အခြေခံလူတန်းစားဆင်းရဲနွမ်းပါးသူတွေကို စာရင်း ချက်ချင်း တောင်းလာတဲ့အခါမှာ အမြန်ဆုံးနဲ့တိတိကျကျ မကောက်ယူနိုင်တာတွေကြောင့် ပြည်သူ လူထုတွေမှာ အမြင်စောင်းခံရတာတွေ ကြုံတွေ့နေရတယ်လို့ ဒီးမော့ဆိုမြို့နယ် ဆောင်ဒူလာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌ ဦးပရိုက်စူ က ပြောပါတယ်။

“ ဒီလိုမျိုးအထက်က ဖြုန်းခနဲ့ ဖြုန်းခနဲ့ဆို လာလာပြီးတော့ အထက်ကနေ မနက်ဖြန်တာဘက်ခါ အဲလိုမျိုးရောက် အောင်ပို့ဆိုတော့ အဲလိုမျိုးအုပ်စုကြီးတဲ့အခါကျတော့ ငါတို့ဟာလည်းမပါဘူး ဆိုတာမျိုးတွေ ပြောလာကြတော့ အခက်အခဲကြုံရတာမျိုးရှိခဲ့တယ်။” လို့ ဦးပရိုက်စူကပြောပါတယ်။

ကျေးရွာအုပ်စုများတွဲရွာတွေမှာထောက်ပံ့ကြေးမရပဲ ကျန်ခဲ့တဲ့ပြည်သူတွေကအစိုးရကို အယုံအကြည်မရှိတော့တဲ့အကြောင်း ဝေဖန်သွားကြတဲ့သူတွေလည်း ရှိနေတယ်လို့ဆိုပါတယ်။

အမှန်တကယ်လိုအပ်တဲ့သူတွေရဲ့ စာရင်းကို

အတတ်နိုင်ဆုံးတော့ရွေးချယ်ထားရတယ်လို့ ဒီးမော့ဆိုမြို့နယ် အောင်ချမ်းသာကျေးရွာမှ ဦးယာကိုက ပြောပါတယ်။

“ နည်းနည်းပိုဆင်းရဲတဲ့သူတွေကို ပိုရွေးလိုက်တာပါ။ ကိုယ့်ရွာရဲ့ အတိုင်းအတာကိုကြည့်ပြီးတော့ ဒီလိုထည့်သင့်တယ်။ ဟိုလိုထည့်သင့်တယ်အဲလိုပဲလုပ်လိုက်တာ။” လို့ ဦးယာကိုက ပြောပါတယ်။

သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အလိုက် တက်လာတဲ့ အိမ်ထောင်စု စာရင်းတွေကို တစ်အိမ်ထောင်စုလျှင်ကျပ် ၂သောင်းစီ အစိုးရကနေ ထောက်ပံ့ပေးသွားတာဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ပုံမှန်ဝင်ငွေမရှိတဲ့ အခြေခံလူတန်းစားတွေအတွက်ထောက်ပံ့ငွေတွေကို ပေးနိုင်ဖို့ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အလိုက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေကို ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းပေးအပ်တဲ့ အခမ်း အနားကိုပြီးခဲ့တဲ့ ဩဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့ ပြည်နယ်အစိုးရရုံးခန်းမမှာ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။

ဒုတိယအကြိမ် အစိုးရကနေထောက်ပံ့ချိန်မှာတော့ ပုံမှန်ဝင်ငွေမရှိတဲ့ အိမ်ထောင်စုဝင်စုစုပေါင်း ၁၆၆၉၈ ကိုထောက်ပံ့ကြေးငွေ ကျပ်သိန်းပေါင်း (၈၉၀၄) သိန်း ကျော်ကို ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်တယ်လို့ ကယားပြည်နယ်အစိုးရ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်မှာဖော်ပြပါရှိပါတယ်။

မယ်စွဲမြို့ နယ်မှာ ဆရာ၊ဆရာမ မလုံလောက်မှုကြောင့် ဒသမတန်း သိပ္ပံတွဲကို မသင်ကြားနိုင်

အန်ထောနီ

ဆရာ/မ မလုံလောက်မှုကြောင့် မယ်စွဲမြို့နယ်ရှိ အထက်တန်းကျောင်း ဒသမတန်းတွင် သိပ္ပံတွဲ ဘာသာရပ်တွေကိုမသင်ကြားနိုင်ဘူးလို့သိရပါတယ်။

“သင်တဲ့ဆရာ/မ ဆိုတာက သူ့မေဂျာနဲ့တော့မကိုက်ဘူးပေါ့နော်။ဒီလိုမျိုးပဲနီးစပ်တဲ့ဆရာမတွေကိုပဲတာဝန်ပေးပြီး ဒီလိုပဲသင်ခိုင်းရတာပေါ့။ နှစ်ယောက်ဆိုရင်တော့ ပြဿနာမရှိဘူး။ အများကြီးဆိုရင်အခက်အခဲရှိနိုင်တယ်” လို့ အ.ထ.က ဟိုစွဲမှ တာဝန်ခံကျောင်းအုပ် ဦးအောင်ဇော်ဦး ကပြောပါတယ်။

မယ်စွဲမြို့နယ်ထဲက ဟိုစွဲကျေးရွာ၊ အခြေခံပညာ အထက်တန်းကျောင်းမှာ အထက်တန်းတက်ရောက်နေတဲ့ ကျောင်းသူ/ကျောင်းသား ၁၀၀ ကျော်ရှိပြီး အထက်တန်းသင်ကြားပေးတဲ့ ဆရာ/မ ၆ ဦးသာရှိတယ်လို့သိရပါတယ်။

သိပ္ပံတွဲ အတွက် သင်ကြားပေးမယ့် ဆရာ၊ဆရာမတွေ မရှိတဲ့ အတွက် အရင်နှစ်က သိပ္ပံတွဲယူထားခဲ့တဲ့ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေ ဟာ ဒီနှစ်မှာဘောကတွဲ ဒါမှမဟုတ် ဝိဇ္ဇာတွဲကို ပြောင်းပြီး သင်ကြားရမယ့်အနေအထားဖြစ်နေတယ်လို့ ကျောင်းသူတဦးက ပြောပါတယ်။

“ အရင်နှစ်က Bio(သိပ္ပံတွဲ) ကျထားတယ်ဆိုတော့ နှမျော့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီမှာက Bio မှမရှိတာ။

အဲ့တွက်ကြောင့် Eco ပဲယူရမှာပေါ့ ”လို့ ဟိုစွဲကျေးရွာမှာနေထိုင်တဲ့ အမည်မဖော်လိုသူ ကျောင်းသူတစ်ဦးက ပြောပါတယ်။

မယ်စွဲမြို့နယ် ဟိုစွဲကျေးရွာမှာ အထက်တန်းကျောင်းဖွင့်လာတဲ့ နှစ်တွေကြာခဲ့ပြီဖြစ်ပေမယ့် သိပ္ပံတွဲကို တက်ရောက် သင်ယူတဲ့ ကျောင်းသား/သူဦးရေ နည်းပါးပါတယ်။

ဒီအပေါ်မှာ မယ်စွဲမြို့နယ် ဒုမြို့နယ်ပညာရေးမှူးကို မေးမြန်းရာမှာတော့ သိပ္ပံတွဲယူမယ့် ကျောင်းသားရှိရင် သင်ကြားရေးအတွက် အကောင်းဆုံး စီစဉ်ပေးမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

“၃ယောက်၄ယောက်လောက်ပဲရှိပေမယ့်လည်း ကျနော်တို့ဖက်ကဘာသာတွဲတစ်ခုကို ဆရာ တစ်ယောက်ကတော့ အမြဲတမ်းရှိတယ်။ ၃ ယောက်၄ယောက်လည်း အခက်အခဲမရှိပါဘူး။” လို့ပြန်လည်ဖြေရှင်းခဲ့ပါတယ်။

ယခုနှစ်အတွင်းအ.ထ.ကမယ်စွဲမှာအထက်တန်းကျောင်းသားဦးရေ ၅၀ ဦးနဲ့ အ.ထ.က ဟိုစွဲတွင် ၅၈ ဦး စုစုပေါင်း ၁၀၈ ဦး ရှိပါတယ်။ မယ်စွဲမြို့နယ်မှာ ၂၀၂၀ခုနှစ် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်မြင်မှု ၂၈.၂၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိပါတယ်။

မက်ခွင့်မရသေးတဲ့အိပ်မက် နှင့် ၃ ဘာသာ ဂုဏ်ထူးရှင် ... အဆက်

မချိုဇင်ငြိမ်း၏စုစုပေါင်းရမှတ်မှာ၄၅၂မှတ်ရရှိပြီးဆေးတက္ကသိုလ်ကို တက်ရောက်ဖို့ အမှတ်မမှီပေမယ့် တောင်ကြီးနယ်စပ်ဒေသ ဆေးကျောင်းတက်က္ကသိုလ်ကိုတက်ဖို့ လုံလောက်တဲ့အမှတ်ဖြစ်ပါတယ်။

သို့ပေမယ့်လည်း သူမ၏ငွေကြေးအခက်အခဲများကြောင့် သူမမက်ချင်သောအိမ်မက်ကို ဆက်မမက်ရဲပဲ လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရမည့် အခြေအနေမျိုးဖြစ်နေပါတယ်။

ကယားပြည်နယ်တွင် သူမလိုမျိုး အထက်တန်းကိုအောင်မြင်ပြီး မြောက်ပေမယ့် အခက်အခဲမျိုးစုံကြောင့် ပညာရေးကိုဆက်လက်မတက်လှမ်းနိုင်ပဲ တစ်ဝက်တစ်ပျက် နားလိုက်ရတာမျိုးတွေ အများကြီးရှိနေပါတယ်။

ကယားပြည်နယ်တွင် ပညာရေးလှုပ်ရှားသောအဖွဲ့အစည်းများရှိပြီး အဓိကပညာရှာသည့်အချိန်မှာပဲ ကူညီထောင့်ပံ့ပေးတာရှိသလို ကျောင်းပြီးသွားရင်ဆက်လက်ကူညီထောင့်ပံ့ပေးနိုင်ခြင်းမရှိတာဟာလည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်ထင်ပါတယ်။

ထိုအဖွဲ့အစည်းအများထဲမှ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဆောင်ရွက်နေတဲ့ မော်ဒူကလျားမေးဘော်ဒါဆောင် အနေဖြင့် ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်တာမျိုး မရှိသေးပေမယ့် scholarship တွေလေလျှောက်ကြည့်စေချင်တယ်လို့ မော့ဒူကလားမေးဘော်ဒါဆောင် စရင်းကိုင် ဒေါ်ခင်ငြိမ်းချမ်း ကပြောပါတယ်။

“ လောလောဆယ်မှာက ကျမတို့အဖွဲ့အနေနဲ့ကလည်း ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်တာတွေလည်း မလုပ်နိုင်သေးဘူးပေါ့နော်။ နောက်ပြီးတော့ တစ်ကယ်လို့ကလေးတွေက ပညာကိုဆက်လက်သင်ကြားဖို့အခက်အခဲရှိတဲ့ကလေးတွေဆိုရင် သူများတွေရဲ့သတ်မှတ်ချက်နဲ့ကိုက်ညီတယ်၊ အမှတ်လည်းများတယ်ဆိုရင်တော့ scholarship တွေရှိတယ်ပေါ့နော်။ scholarship ရှိတဲ့အခါမှာ သူတို့အနေနဲ့ကတော့ ဆက်ပြီးတော့မှ လျှောက်လို့လည်းရတယ် ကြိုးစားဖို့အခွင့်အရေးလည်းရှိတယ်ဆိုတာကို ကျမ

အနေနဲ့ပြောချင်တယ်။” လို့ ပြောပါတယ်။

မော့ဒူကလားမေးဘော်ဒါဆောင်သည် ဝေးလံခေါင်းပါး သောဒေသတွင်ရှိတဲ့ ကလေးများကိုဦးစားပေးတဲ့ဘော်ဒါဆောင်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲတွင် မော့ဒူကလားမေးဘော်ဒါဆောင်မှ ဖြေဆိုသူ ၁၆ဦးအနက် ၆ ဦးအောင်မြင်ပြီး ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးရှိတယ်လို့သိရပါတယ်။

ယခုခေတ်နောက်ပိုင်းတွင်လည်းscholarshipပေးသောအဖွဲ့အစည်းများ ပိုမိုပေါ်ပေါက်လာပြီး ပညာရေးဆက်လက် တက်လှမ်းရန်ခက်ခဲသော ကျောင်းသူ/ သားတွေအတွက် ကြိုးမားသောအခွင့်အရေးတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်နေ့တာအမောဖြေချိန်

ဒေါ်ဗီးယာ ရဲ့မိသားစုက ဆင်းရဲပေမယ့်လည်း သူမ၏သမီးများက လိမ္မာရေး ခြားရှိကြတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒေါ်ဗီးယာအတွက် ပင်ပန်းရကျိုးနပ်စေပါတယ်။

ဒေါ်ဗီးယာနှင့် သမီးဖြစ်သူ မချိုဇင်ငြိမ်း တို့သားအမိနှစ်ဦး အလုပ်မသွားခင်မှာ နံနက်စာကို ကိုယ်တိုင်ချက်စားကြပြီး ညနေအလုပ်ဆင်းချိန်မှာတော့ အိမ်မှာကျန်နေတဲ့ သမီးငယ်နှစ်ယောက်က ညနေစာကို ချက်ထားနှင့်ပြီး မိသားစု ၄ ယောက်ထမင်းလက်စုံစားနေကြပါတယ်။ ထမင်းစားပြီးညဂုဏ်အချိန်လောက်မှာတော့ TVကြည့်ပြီးအနားယူကြတဲ့ မြင်ကွင်းဟာ မြင်တွေ့ရသူအဖို့ ကြည်နူးစရာကောင်းလှပါတယ်။

ဘိန်းပန်းတွေရဲ့ နေဝင်လုနီးချိန်

ခွန်းကလိုင်းဖရီး

ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်တွေက မူးယစ်တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ တွေနဲ့ ဌာနဆိုင်ရာတွေ စုပေါင်းပြီး ဘိန်းစိုက်ပျိုးတဲ့ခင်းကို လိုက်လံဖျက်ဆီးခဲ့စဉ်။ ခါတ်ပုံ - ကန္တာရဝတီတိုင်း(၆)

၂၀၁၉ ခုနှစ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံဟာ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံပြီးရင် ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘိန်းစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု ဒုတိယ အများဆုံးနေရာကနေ တတိယ အများဆုံးအဆင့်သို့ လျော့ကျသွားပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ဘိန်းထုတ် လုပ်မှု ဒုတိယ အများဆုံး နေရာမှာရှိခဲ့ပေမယ့် တတိအများဆုံးနေရာမှာရှိခဲ့တဲ့ မဏ္ဍခီကိုနိုင်ငံက နောက်ပိုင်းမှာ ဓာတုဗေဒသုံးပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးတွေ အမြောက်အများ ထုတ်လုပ်တာကြောင့် ကမ္ဘာ့ဒုတိယ နေရာကို ရောက်သွားတာပါ။

ကုလသမဂ္ဂ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ရာဇဝတ်မှု ခင်းဆိုင်ရာရုံး (UNODC) ရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုစစ်တမ်း (၂၀၁၉) အရ ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှာ ဘိန်းစိုက်ပျိုးတဲ့ ပမာဏ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းသွားတယ်လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုဟာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး ယခင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်အထိ ကျဆင်းလာပြီး၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှာ ဟတ်တာ ၄၁၀၀၀၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှာ ဟတ်တာ ၃၇၃၀၀ နဲ့ ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှာ ဟတ်တာ ၃၃၁၀၀ အထိ နှစ်အလိုက် ကျဆင်းခဲ့တယ်လို့ ဖော်ပြပါတယ်။

ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုဟာ ရှမ်းပြည်နယ်မှာ အများဆုံးဖြစ်ပြီး ကချင်ပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်နဲ့ ချင်းပြည်နယ်တွေမှာ စိုက်ပျိုးတာကို တွေ့ရှိရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ရှမ်းပြည်နယ်တစ်ခုတည်းရဲ့ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု လျော့ကျလာတဲ့ အခြေအနေကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းမှာ ၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ရှမ်းအရှေ့ပိုင်းမှာ ၈ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ရှမ်းတောင်ပိုင်းမှာ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီး လျော့ကျလာ တာကို တွေ့ရပါတယ်။

ကယန်းဒေသတွင်း ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု ခုလို ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု လျော့နည်းလာတဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းထဲမှာဆိုရင် ဖယ်ခုံမြို့နယ်ရှိ ကယန်းဒေသ လည်း တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေသတွင်း ဘိန်းစိုက်ပျိုးဧက မခန့်မှန်းနိုင်ပေမယ့် စိုက်ပျိုးမှုရဲ့ ၁၀ ပုံ ၁ ပုံခန့်တာ ရှိတော့တယ်လို့ဘိန်းစိုက်တောင်သူတွေက ခန့်မှန်းပြောဆိုပါတယ်။ အခုလို လျော့နည်းလာတာဟာ ဘိန်းဈေးကွက် ပျောက်နေတာကြောင့်လို့တောင်သူ စခွန်းအေးမောင်က မှတ်ချက်ပြုပါတယ်။

“ဒီနှစ်အခြေအနေဆို လုံးဝနည်းပြီ။ ဘာဖြစ်လဲဆို တရားမဝင်တဲ့အတွက်ကြောင့်ရော၊ နိုင်ငံတော်လည်း လိုက်ဖမ်းဆီးတာများတယ်။ ပြီးတော့ ဈေးကွက်လည်း ပျောက်နေတယ်။”

ဘိန်းစိုက်ပျိုးတဲ့လုပ်ငန်းကို မိဘ၊ ဘိုဘွား တွေ လက်ထက်ကတည်းက လက်ဆင့်ကမ်း လုပ်ကိုင်လာခဲ့တာ ဖြစ်ပေမယ့် အခုအချိန်မှာ တောင်သူတွေက ဘိန်းအစား တခြားသီးနှံတွေကို အစားထိုးစိုက်ပျိုးချင်နေကြပါပြီ။

စခွန်းအေးမောင် တစ်ယောက် အခုဆိုရင် ဘိန်းအစား ပြောင်း၊ လက်ဖက်နဲ့ ထောပတ်ကို ၃ ဧက အကျယ်ရှိတဲ့ သူ့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ခြံထဲမှာ သီးညှပ်ပုံစံနဲ့ စိုက်ပျိုးထားပါတယ်။

ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုနဲ့ အစားထိုးသီးနှံ
မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဘိန်းစိုက်ပျိုးတဲ့ ပြည်နယ်လေးခုရဲ့ မြို့နယ်ပေါင်း ၅၁ မြို့နယ်မှာ ဘိန်းစိုက်ခင်းတွေကို တိုက်ဖျက် သွားမှာဖြစ်သလို အစားထိုးသီးနှံတွေ ပေးအပ်မယ်လို့ အစိုးရက ထုတ်ပြန်ခဲ့ဖူးပါတယ်။

ဒါပေမယ့်လည်း ဖယ်ခုံမြို့နယ်၊ ကယန်းဒေသမှာရှိတဲ့ ဘိန်းစိုက်ပျိုးတဲ့ တောင်သူတွေတွက်တော့ ဒီစီမံချက်က အကျိုးမဝင် သေးပါဘူး။

စိမ်းစိုနေတဲ့ တောင်ယာခင်းထဲက တံကလေးထဲမှာ တစ်ယောက်တည်း ရိုးရာစုပ်ခေါင် သောက်ရင်း ထိုင်နေတဲ့ စခွန်းလောရင်း တစ်ယောက် ဒီနှစ်တော့

ပြောင်းဖူး၊ စပါးနဲ့ အာလူးခင်းတွေကို ခြံအပြည့် စိုက်ထားကို တွေ့ရ ပါတယ်။

ဘိန်းစိုက်ပျိုးရာသီကျရင် ဘိန်းခင်းအနည်းငယ်လောက်သာ လုပ်ကိုင်တော့မယ်လို့ သူက ဆိုပါတယ်။ စခွန်းလောရင်းတို့ တောင်သူတွေ လုပ်ကိုင်နေတဲ့ ဘိန်းခင်းတွေကို ဌာနဆိုင်ရာတွေက လာရောက်ဖျက်ဆီး တတ်ပေမယ့် တောင်သူတွေရဲ့ စားဝတ်နေရေးမထိခိုက်အောင် အစားထိုး လုပ်ဆောင်ပေးတာ မရှိဘူးလို့ သူက ဆိုပါတယ်။

“အမှန်တကယ်ဦးလေးသိသလောက်ဆို ဘိန်းဖျက်တယ်ဆိုတာ အစားထိုးပေးပြီးတော့ ဖျက်မလား၊ ဖျက်ပြီး တော့ အစားထိုးပေးမလား။ ဒီနှစ်ချက်နော်။ အခု အစားထိုးလည်း မပေး၊ ဖျက်တယ်။ ဖျက်ပြီးလည်း အစားထိုး မပေးဘူး။”

ဘိန်းစိုက်တောင်သူတွေက လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ဌာနဆိုင်ရာတွေကို အခွန်ပေးဆောင်ကြရတာမျိုး ရှိပါတယ်။ “ဥပဒေကို ချိုးဖောက်ချင်လို့ စိုက်တာမဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံတော် တော်လှန်ပုန်ကန်ချင်လို့ စိုက်တာမဟုတ်ဘူး။ မိသားစု စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲ လုံးဝမတတ်သာလို့ ကျနော် တို့စိုက်ခြင်းသာဖြစ်တယ်လေ။”

ဘိန်းစိုက်တောင်သူ ၁၀ ကို ခါးသီးနေတဲ့ သူကတော့ ခံစားချက်တွေထည့်ပြီးတော့ ပြောပါတယ်။ “ဘိန်းစိုက် တာ သားကောင်တွေ၊ လူမိုက်၊ ဥပဒေချိုး ပေါက်တဲ့ကောင်ပြောတာက သူတို့ပြောပြော၊ ကျနော်တို့အတွက်တော့သူတို့မမြင်ဘူး။ သူတို့မသိဘူး”

ဘိန်းစိုက်ပျိုးတာကို မလုပ်ကိုင်ချင်တော့တဲ့ တောင်သူတချို့ကတော့ အစိုးရရဲ့ အစားထိုးကူညီထောက်ပံ့တာကို မျှော်လင့်နေကြတာ တွေလည်းရှိလို့ လူငယ်အမျိုးသမီး မူဘယ်ရောနိကာက ဆိုပါတယ်။

“သူတို့လည်းမျှော်နေတယ်။အစိုးရကနေတဖက် တလှမ်းဘယ်လို ကူညီမလဲဆိုတာ အချို့လည်း စောင့်စားနေတာရှိတာပေါ့။ ဘိန်းစိုက်မယ့်အစား အခြားဟာ လုပ်ချင်တဲ့ သူလည်း ရှိမှာပဲ၊ ကျမထင်တယ်။”

ဖယ်ခုံမြို့နယ်ရှိ ဘိန်းစိုက်ပျိုးတဲ့ ဧရိယာတွေမှာ ကယန်းလူမျိုးတွေ အများစု လုပ်ကိုင်ကြပေမယ့် ကယန်းလူမျိုး တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး ခွန်းအေးမောင်က ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံထောက်ပံ့ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိတဲ့အတွက် မလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

“ဒါကတော့ National plan လုပ်မှရမယ်လေ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်ထဲလုပ်လို့ ဘယ်ရမလဲ။ ဘိန်းအစားထိုး လုပ်ငန်းဆိုတာက နိုင်ငံတော်ကနေ တိုက်ရိုက်ကိုင်တွယ်မှပဲ ဖြစ်မှာ”

ကယန်းဒေသမှာ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု လျော့ချနိုင်ဖို့အတွက် အစိုးရဖက်က ကူညီလုပ်ဆောင်တာ မရှိပေမယ့် ဖယ်ခုံဂုဏာ အဖွဲ့က အစားထိုးသီးနှံ ထောက်ပံ့တာတွေ ရှိပါတယ်။

ဖယ်ခုံဂုဏာအဖွဲ့ရဲ့ စီမံချက်တာဝန်ခံ လို့လိုက

အစားထိုးသီးနှံထောက်ပံ့တဲ့အပေါ် ခုလို ရှင်းပြပါတယ်။

“ကျနော်တို့ကတော့ စီမံချက်ပဲပေါ့။ အဓိက ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံ အဲ့ပုံစံပါပဲ။ ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံ စိုက်ပျိုးခြင်းပြီးတော့ ရေရှည်တည်တံ့တဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း တစ်ခု ပိုင်ဆိုင်ဖို့ပေါ့။ အဲ့ဒါကြောင့်မို့လို့ အဲဒီရည်ရွယ်ချက်နဲ့ပဲ ကျနော်တို့ နှစ်ရှည်ပင် ပံ့ပိုးရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။”

ဒီလို ဘိန်းအစားထိုး သီးနှံတွေကို ပံ့ပိုးတဲ့ နေရာမှာ ကော်ဖီ၊ ဖာလာ၊ ထောပတ်၊ လိမ္မော်နဲ့ ဝဥစတဲ့ သီးနှံ ပျိုးပင်တွေ၊ မျိုးစေ့တွေ ပါဝင်တယ်။

ဖယ်ခုံဂုဏာက အခုလို သီးနှံပျိုးပင်တွေကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကတည်းက ထောက်ပံ့တာဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ၂၀၂၀ ခုနှစ်စာရင်းအရ ဝဥမျိုးစေ့ ပိဿာ ၅၃၃၂ နဲ့ ထောပတ်ပျိုးပင် ၃၇၅၀၀ ကို ထောက်ပံ့ထားပါတယ်။

ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံတွေ စိုက်ပျိုးတဲ့ တောင်သူတွေ အဆင်ပြေစေဖို့အတွက် လအိကျေးရွာရှိ ဟန့်အိုတိုက်နယ်ကက်သလစ်သာသနာ၊ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းတော်ကြီး ဖာသာရ်ပေါသန်းက ခုလို သုံးသပ်ပါတယ်။

“အခုက မစိုက်နဲ့ပဲ ပြောတော့၊ ဘာမှ မပေးဘူးဆိုတော့ ဘာမှ မထူးဘူးပေါ့နော်။ အကယ်၍ မစိုက်နဲ့ ပြီးတော့မှ ဒီဟာစိုက်ပေးပါ။ ဒီဟာလုပ် ပေးပါ။ ဒါဈေးကွက် တစ်ကယ်လုပ်ပေးမယ်။ ဖော်ဆောင်ပေးမယ်ဆိုရင် အဲ့ဒီဟာတွေကလည်းအားလုံးကလည်း သဘောပေါက်လာမယ်လို့ မျှော်လင့်တာပေါ့နော်။”

ဖာသာရ်ပေါသန်းဟာ ဒေသတွင်း ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု လျော့ချနိုင်ဖို့အတွက် လမ်းပြတဲ့အနေနဲ့ စံပြကော်ဖီစိုက်ခင်းကို သာသနာက ပိုင်တဲ့ မြေကွက် ၂ ဧကနီးပါးပေါ်မှာ အပင်ရေ ၇၀၀ စိုက်ပျိုးထားပါတယ်။ “ဘိန်းစိုက်ပျိုးရေးလို့ ပြောလိုက်တဲ့ အခါမှာ ဒါဟာရေရှည်မဟုတ်ဘူးဆိုတာ အားလုံးအသိပဲပေါ့နော်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီနှစ်ရှည်ပင်ကို စမ်းပြီး စိုက်ကြည့်တာ။ ပထမဦးဆုံးကတော့ ကော်ဖီပင်ပေါ့နော်။ ကော်ဖီပင် တချို့ စိုက်ပြတယ်။”

ဒါပေမယ့်လည်း နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးတာဟာ အချိန်ကြာတဲ့အတွက် လက်ရှိ စားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ တောင်သူတွေက နှစ်တိုပင်တွေကိုလည်း စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးနေကြတယ်လို့ စခွန်းအေးမောင်က ရှင်းပြပါတယ်။

“အခြားသီးနှံတွေက ပြောင်းစိုက်ချင်ပြီ။ အခြားသီးနှံဆိုလည်း အာလူးစိုက်မလား၊ နှစ်တိုပေါ့နော်။ ကျနော်တို့ နှစ်ရှည်တော့ စိုက်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နှစ်ရှည်က လေး၊ ငါးနှစ်မှ စားရမယ့်အသီးလေ။ စားဝတ်နေရေးက လေး၊ ငါးနှစ်မှ အဆင်ပြေမှာ။ နှစ်တိုကို ဘာစိုက်ရမလဲဆိုတာ ကျနော်တို့ အမျိုးစမ်းနေတယ်။”

လွတ်မြောက်ချင်ပြီ

ခုထိ ဆပ်စရာ အကြွေးတွေ ကျန်နေသေးပေမဲ့လည်း ပျော်ပျော်နေတတ်သူ တစ်ဦးပါ။ တစ်ချိန်

ကျရင် သူ့အခု စိုက်ပျိုးထားတဲ့ နှစ်ရှည်ပင်ခြံ ထဲကနေ အကျိုးအမြတ်တွေရလာရင် အသက်ရှူချောင်သွားမယ်လို့ စခွန်းကားလို က ယုံကြည်နေပါတယ်။

စခွန်းကားလိုက သူ့ မိသားစုပိုင် ၇ ဧက ကျယ်ဝန်းတဲ့ ခြံမှာ ထောပတ် အပင်ရေ ၇၀၀၊ ဝဥပင် ၁၃၀၀နဲ့ အခြား ၎က်ပျော်၊ သရက်၊ ပိန္နဲနဲ့ ကော်ဖီစတဲ့ နှစ်ရှည်ပင် တွေ လည်း စိုက်ပျိုး ထား ပါ တယ် ။ ဘိန်းစိုက်ပျိုးတဲ့ ဘဝကို စိတ်ကုန်တာ ၂၀၁၃ ခုနှစ်ကတည်းကလို့ သူက ပြောပါတယ်။

“၂၀၁၃ ခုနှစ်မှာ အရိုးသားဆုံးပြောမယ်ဆို ကျနော် ၁၀ ဧကကျော်စိုက်တယ်။ ကိုယ်ပိုင် အရင်းတစ်ကျပ်မှ မရှိဘူး။ သူများဆီမှာ သိန်း ၇၀ ကျော် တောင်မှ သွားချေးယူတယ်။ အဲ့ဒီနှစ်က ရာသီဥတုကြောင့် ဘိန်းက အားလုံးနီးပါးပျက်တယ်။ အတိုးရော၊ အရင်းရော သိန်း ၁၀၀ ဆပ်ရတယ်။ မြေကွက်တွေ ကျသွားတာပေါ့၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ဒါကြောင့် စိတ်ကုန်သွားတာ။”

ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံအဖြစ် တောင်သူတွေက ဒေသတွင်း အလှူရှင်ကပေးတာရော၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထပါ ထောပတ်ပင်ရေ (၁) သိန်းခန့် စိုက်ပျိုးထားကြပေမယ့်လည်း ဈေးကွက် အခြေအနေမသိပ်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နေ ကြရပါတယ်။

“ထောပတ်စိုက်ပါ ငါဝယ်မယ်၊ ဘယ်ကုမ္ပဏီ၊ ဘယ်အစိုးရ၊ ဘယ်ဌာနမှ မပြောဘူး။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်အသိနဲ့ ကိုယ်တအားလွတ်မြောက်ချင်တော့ အကြွေးဘဝကနေလွတ်မြောက်ချင်တယ်၊ ဘိန်းစိုက်တဲ့ ဘဝကနေ လွတ်မြောက်ချင်လို့ မျက်စိမိတ်ပြီးတော့ လုပ်လိုက်တာ။”

အခုလို ဘိန်းအစားထိုး သီးနှံတွေ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ဖို့ တောင်သူတွေ စိတ်ဝင်စားလာကြပေမယ့် အခက်အခဲရှိ တာကြောင့် အစိုးရကို လာရောက်ကူညီစေချင်နေကြပါတယ်။

“လောလောဆယ် အမျိုးတော့ ထုတ်ပေးစေချင်တယ်။ ဒုတိယကတော့ အတိုးမဲ့ပေါ့။ အလကားမပေး သည့်တိုင်အောင် ငွေအတိုးမဲ့တော့ ထုတ်ပေးစေချင်တယ်။ နောက်ခြံကဖို့ သံဆူးတွေပေါ့နော်။ အစိုးရ ဈေးနှုန်းနဲ့ သော်လည်းကောင်း ထုတ်ပေးစေချင်တယ်။”

သီးနှံဈေးကွက်

ကယန်းဒေသတွင်း ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု ပပျောက်စေချင်ရင် နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ အစားထိုး သီးနှံဖော်ဆောင်ပေးဖို့ လိုအပ်သလို သီးနှံဈေးကွက်ကို ဖော်ဆောင်ပေးဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်။

“ကျနော်တို့ကို ကုမ္ပဏီနဲ့ ချိန်တံဆက်ပေးဖို့၊ တိကျတဲ့ ဈေးကွက်တစ်ခုရှိဖို့ အဲ့လိုမျိုးရှိမှပဲ ဘိန်းက ပပျောက်နိုင်မှာပဲ။ အဲ့လိုမျိုးလုပ်ပေးလို့ရှိရင် ဘိန်းစိုက်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။” လို့ တောင်သူခွန်းရကောက်က ဆိုပါတယ်။

တောင်သူစခွန်းအေးမောင်ကလည်း အလားတူ သီးနှံဈေးကွက် ဖော်ဆောင်ပေးဖို့ကိုပဲ မှတ်ချက်ပြုပြောဆိုပါတယ်။

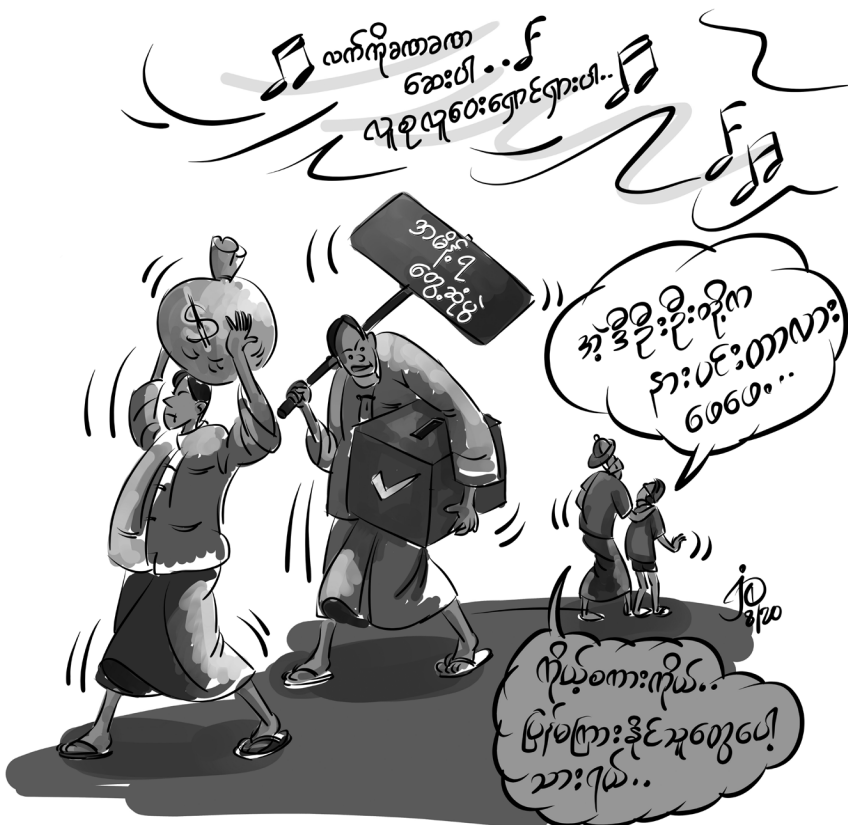
“ထောပတ်တို့၊ အဓိက နှစ်ရှည်ပေါ့နော်။ ဝဥတို့ပေါ့နော်။ အဲဒီဈေးကွက်ကို သူတို့ ဖော်ဆောင်ပေးဖို့ လိုတယ်။ နည်းနည်းဖော်ဆောင်ပေးဖို့လိုတာပေါ့နော်။”

ဘိန်းအစားထိုး သီးနှံအတွက် ခိုင်မာတဲ့ ဈေးကွက်မရှိမှာကို တောင်သူ ခွန်းရကောက်ကတော့ စိုးရိမ်နေပါတယ်။

“ဝဥဖြစ်ဖြစ်၊ ထောပတ်ဖြစ်ဖြစ် ကျနော်တို့ စိုက်စမ်းလာပြီ။ အောင်လည်း အောင်ပြီ။ ဒါမယ့် အဲ့ဒီဟာက စိုက်လို့တော့ရတယ်။ ကျနော်တို့ စိုက်လို့ရတယ်။ ဒီစိုက်တဲ့ဟာ ဈေးကွက်မရှိရင်၊ ခိုင်မာတဲ့ ဈေးကွက်တစ်ခု၊ သေချာတဲ့ ဈေးကွက်တစ်ခုမရှိရင် ကျနော်တို့ ဘဝက ပြန်ပြီး ပြိုလဲတော့မှာပဲ။”

တကယ်လို့များ ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံ စိုက်ပျိုးအောင်မြင်မယ်၊ သေချာခိုင်မာတဲ့ သီးနှံဈေးကွက် တစ်ခုကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်မယ်ဆိုရင် ကယန်းဒေသမှာ ဘိန်းပန်းတွေရဲ့ နေဝင်ချိန် မလွဲဧကန် ရောက်လာမယ်လို့ ထင်မြင်မိပါတယ်။

ကတုန်းကလေး

ကဗျာကဏ္ဍ

ဆိတ်ခေါင်းပြပြီး ခွေးသားရောင်းကြသတဲ့

ဒါဟာ မရိုးသားမှုနဲ့အတူ
 လိမ်လည် လှည့်ဖျားမှုရဲ့ သင်္ကေတပဲ။
 နဖူးပေါ် လက်တင်ပြီးတော့ပဲ စဉ်းစား၊ စဉ်းစား
 လက်ပေါ် နဖူးတင်ပြီးတော့ပဲ တွေး၊ တွေး
 မရိုးသားမှုဆိုတာ ကွင်းကွင်းကွက်ကွက်။
 ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲမှာ
 ပြောလိုက်တဲ့ တပ်မတော် အကြီးအကဲတစ်ဦးရဲ့
 ဆတ်ငနဲ ငေါ့ငနဲ သတိပေးလိုက်တဲ့ ခေါင်းလောင်းသံ။
 ခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်အနေနဲ့
 ပြောသင့်သလားဆိုတာတော့ တစ်ကဏ္ဍ။
 ကာချုပ်ရဲ့ တစ်ဖက်အုပ်စုတွေကို ထိုးနှက်တဲ့ အသုံးအနှုန်း
 ဆိုစေဦးတော့...
 အညတရပြည်သူတစ်ယောက်အနေနဲ့
 ဆိတ်ခေါင်းကိုလည်း စိတ်မဝင်စားဘူး၊
 ခွေးသားလည်း ဝယ်မစားဘူး။
 လိုချင်တာ ငြိမ်းချမ်းရေး
 ထာဝရ ငြိမ်းချမ်းရေးပဲ ပြောပြော
 စစ်မှန်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးပဲ ဆိုဆို
 ရရင် အခုပဲ လိုချင်တယ်။
 တိုက်ပွဲ တစ်စက္ကန့်ဖြစ်ရင်
 ပြည်သူတွေ တစ်စက္ကန့် ဒုက္ခရောက်ရတာပဲ။
 မငြိမ်းချမ်းမှုဟာ လူတွေ လုပ်လို့ ဖြစ်သလို
 ငြိမ်းချမ်းမှုဟာလည်း လူတွေ ဖြစ်အောင် လုပ်လို့ရမယ်။
 စစ်ပွဲကို ကာကွယ်ဆေးတွေပဲ မထိုးပါနဲ့
 စစ်ပွဲကို အမြစ်ပြတ် ကုထုံးတွေနဲ့ ကုတော့။
 ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်သူတွေ ငြိမ်းချမ်းရေးကို
 ခေါင်းအုံးလုပ်ချင်လှပြီ။
 (သျှို)

ထိုင်း-ကယားနယ်စပ်ဂိတ်ဖြစ်တဲ့ BP-၁၄ဂိတ်ကိုတရားဝင်ဖွင့်ပေးဖို့ ဒေသခံတွေတောင်းဆို

စိုးထိုက်အောင်

ထိုင်းနိုင်ငံနဲ့ကယားပြည်နယ် ဆက်စပ်နေတဲ့ မယ်စွဲမြို့နယ်အတွင်းက BP ၁၄ဂိတ်ကို ကုန်သွယ်ရေးအတွက် တရားဝင်ဖွင့်လှစ်ပေးဖို့ အဲဒီမှာနေတဲ့ ဒေသခံတွေက တောင်းဆိုနေကြပါတယ်။

“ ဒီလမ်းကြောင်းပွင့်ပြီးတော့မှ ကုန်သွယ်ရေးအသွားအလာတွေဖြစ်မှ ကျတော်တို့ကျေးရွာ အနေနဲ့လည်း လူထုတွေ အလုပ်အကိုင်၊ စားဝတ်နေရေးတွေအဆင်ပြေမှာဖြစ်တယ်။ လို့ မယ်စွဲအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးနေမျိုးကျော်က ပြောပါတယ်။

Covid မဖြစ်ပွားခင်အထိ ဟိုစွဲကျေးရွာက

ဒေသခံတွေနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံဘက်ခြမ်းက နယ်စပ် နားကရွာတွေဟာ နယ်စပ်ဂိတ်ပေါက် ၁၄ကနေ တရားဝင်မဟုတ်ပေမဲ့လည်း နှစ်ဘက်သဘောတူညီမှုတွေနဲ့ကုန်သွယ်မှုတွေပြုလုပ်နိုင်တာဖြစ်ပါတယ်။

Covid ဖြစ်လာတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ဂိတ်ကိုပိတ်ထားတာကြောင့် ဒေသခံတွေအနေနဲ့အလုပ်လက်မဲ့တွေဖြစ်နေကြတယ်လို့ နေမျိုးကျော်က ပြောပါတယ်။

“ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လေးလုပ်ကိုင်စားသောက်ကြ တယ်လေး။ အခုကြတော့လမ်းတွေက ဒီလို Covid ကာလနဲ့ဆိုပိတ်ထားလိုက်တော့ အကုန်လုံးက အဲ့လို

မျိုး အလုပ်လက်မဲ့တွေဖြစ်ကုန်တာပေါ့။” လို့ဟိုစွဲကျေးရွာမှာနေတဲ့ ဒေါ်သိန်းရင်က ဆိုပါတယ်။

ဟိုစွဲကျေးရွာက ဒေသခံေ တွက၁၄ဂိတ်ကနေ ထိုင်းနိုင်ငံဘက်ကို ကြက်သွန်ဖြူ၊ ကြက်သွန်နီ၊ ငရုတ်သီး၊ နှမ်း၊ အမွှေးတိုင်၊ ဖယောင်းတိုင်တွေကို အဓိက ပို့ပေးတာဖြစ်ပြီး ထိုင်းဘက်ကနေ စားသောက်ကုန်အချို့ကို ပြန်သွင်းလာတာဖြစ်ပါတယ်။

ထိုင်းဘက်ကို ပစ္စည်းပို့မယ်ဆိုရင် ပြည်နယ်အတွင်းကို ပြန်ပို့ပေးတာထက် ထက်ဝက်ခန့်လောက် ဈေးပိုရတယ်လို့ ဒေသခံတွေက ဆိုပါတယ်။

မယ်စွဲမြို့နယ်အတွင်းမှာထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းတွေဖြစ်တဲ့ BP ၁၃ ဂိတ်နဲ့BP ၁၄ဂိတ် တွေရှိပါတယ်။ BP ၁၃ ဂိတ်ကိုသာတရားဝင်ဖွင့်လှစ်ထားတာဖြစ်ပြီး ယခုCovid ကာလအတွင်း ဂိတ်ပေါက်ကို ၃ရက်သာဖွင့်လှစ်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၉၅-၉၆ခုနှစ်တွေမှာ BP ၁၄ ဂိတ်ကို မြန်မာဘက်က တရားဝင်မဟုတ်သော်လည်း ထိုင်းနိုင်ငံဘက်ကနေ ကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းကိုတရားဝင် ဖွင့်ပေးခဲ့ဖူးတယ်လို့ ဒေသခံတွေအဆိုအရ သိရပါတယ်။

ပြစ်ဒဏ်ကျခံပြီးသွားတဲ့ တောင်သူတွေကို တပ်မတော်က ထပ်မံ ပြင်ဆင်ချက်တက်တဲ့ အမှု ပလပ်ခံရ

နော်ဒွေးအယ်ရူ

တပ်ပိုင်မြေကျူးကျော်မှုတွေနဲ့ တရားရုံးက ချမှတ်လိုက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်တွေကို ကျခံပြီးသွားတဲ့ လွိုင်ကော်မြို့နယ်ထဲက တောင်သူကို ပြစ်ဒဏ်နည်းတယ်ဆိုပြီးအမြောက်တပ်၃၅၆နဲ့ခြေမြန်တပ်ရင်း ၂၅၀ က ထပ်မံပြီး ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်မှာ ပြင်ဆင်ချက်တက်ထားတဲ့ အမှုကို ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော်က ဒီနေ့ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့မှာ ပလပ်လိုက်ပါတယ်။

တပ်ကသိမ်းဆည်ထားတဲ့ မြေယာပေါ်မှာ ကျူးကျော်တာတွေ၊ ခြံခတ်ဖို့ကျောက်တိုင်တွေကို ဖျက်ဆီးတာတွေ၊ညစ်ညမ်းစွာဆဲဆိုတာတွေ၊ဝတ္ထုရား နှောင့်ယှက်တာတွေ လုပ်ခဲ့တယ်ဆိုပြီး တပ်ရင်းနှစ်ခုမှ တပ်မတော်အရာရှိတွေက၂၀၁၉ ခုနှစ်ကတည်းက ကရင်နီပြည်တောင်သူလယ်သမားသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် ၃ဦးအပါအဝင် တောင်သူ (၂၁)ဦးကိုတရားစွဲဆိုခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

တရားစွဲဆိုထားတဲ့ အမှုတွေထဲက အမြင့်ဆုံး ထောင်ဒဏ် ၇နှစ်ချမှတ်လို့ရတဲ့ နိုင်ငံတော်ပိုင်

ပစ္စည်းဖျက်စီးမှု ပုဒ်မ ၆(၁)အမှုအတွက် ထောင်ဒဏ် ၆လ သို့မဟုတ် ဒဏ်ငွေ ၂သောင်း ချမှတ်ခဲ့ပြီး၊ ပုဒ်မ ၄၄၇အတွက် ဒဏ်ငွေ၂သောင်း သို့မဟုတ် ထောင်ဒဏ် ၁၅ရက်နဲ့ ကျန်ပုဒ်မ အမှုအတွက် ငွေဒဏ်ကျပ် ၂သောင်း ပေးဆောင်ဖို့ ချမှတ်ခဲ့ပြီး တောင်သူတွေက ဒဏ်ငွေပေးဆောင်ခဲ့တာကြောင့် မတ်လအတွင်းက အမှုပြီးမြောက်သွားခဲ့ပါတယ်။

လွိုင်ကော်မြို့နယ်အတွင်း ၁၉၉၀ဝန်းကျင်က လာရောက်အခြေချခဲ့တဲ့ အမြောက်တပ် ၃၅၆ နဲ့ ခြေမြန်တပ်ရင်း ၂၅၀ တို့မှ ဒေါမူကလား၊ မြေနီကုန်း၊ သုံးမိုင်ပကြဲမှ တောင်ယာမြေတွေကို တပ်စခန်းဆောက်ဖို့ သိမ်းယူခဲ့တာပါ။

တပ်မတော်မှ သိမ်းဆည်းထားတဲ့ တပ်ပိုင်မြေမှာ တစ်ပြည်နယ်လုံးအတိုင်းအတာအရ ၁၄၇၇၆.၀၁ ဧကရှိပြီး မူဝါဒနဲ့အညီပြန်လည်စွန့်လွှတ်လိုက်တဲ့ စွန့်လွှတ်မြေ ၄၁၁၁.၆၆ဧက ရှိတယ်လို့ အစိုးရ ဖက်က ပြောဆိုထားပါတယ်။

ဗေဒင်နှင့် လက္ခဏာ ဗြဟ္မဏာရိုးရာ ဆရာကြီး ဦးကျော်၏သား

ဆရာနော်တော်

သင်၏လိုလားချက်ကို တိကျမှန်ကန်စွာ ဟောပေးသည်။ ဇာတာမျိုးစုံ ဖွဲ့ ပေးသည်။

တောင်ကွဲစေတီဆိုင်ခန်း အမှတ်(၁၄)၊ သီရိမင်္ဂလာတောင်တော်၊ လွိုင်ကော်မြို့။

ဖုန်း - ၀၉ ၇၇၇ ၇၇၂ ၂၁၉

အခြေခံ ခိုင် မာပြီး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန် ဤသင်တန်းကို ဆက်သွယ်ပါ။

ရေး၊ ဖတ်၊ ပြော၊ ကြား
အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါနှင့်
စကားပြော
အတတ်သင်တန်း
(ကဿ-၁၁၀၈)
Email:
ohnkhaing@gmail.com

ခိုင်ဖြိုး®

အမှတ်-၁၀၊ ချာညိုလမ်း၊
ရွှေတောင်ရပ်၊ လွိုင်ကော်။
(ရွှေတောင်စာသင်တိုက်အနီး)
Phone:
- 09 4940 0834
- 09 42800 7879
- 09 25440 4872

ဤသင်တန်းကို အောက်ပါပျို့လ်များက သင်ကြားဆောင်ရွက်ပေးနေသည် -

ဆရာဦးအုန်းခိုင် (B.A, Logic) နာယက

ဆရာမ ဒေါ်ခင်ချိုအေးခိုင် (B.A, English) တာဝန်ခံနှင့်သင်ကြားရေး

ဆရာမ ဒေါ်ခင်ချိုမြင့်ခိုင် (B.A, Myanmar) သင်ကြားရေး

သင်တန်းပုံစံများ

၁။ အင်္ဂလိပ်စာ ရေး ၊ ဖတ် ၊ ပြော၊ ကြားအဆင့် (၁) မှ (၄) အထိ (၄)လပြတ်ပို့ချချက်။

၂။ I E L T S Preparation ပို့ချချက်။

၃။ စာမတတ်သူများ၊ အစိုးရနှင့်ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများ၊ ပြည်ပတွင်းအလုပ်လုပ်လိုသူများနှင့် ပညာသင်ယူလိုသူများ၊ ရာထူးတိုးနှင့် လုပ်ငန်းဝင်ခွင့်စာမေးပွဲများအတွက် အင်္ဂလိပ်စာစွမ်းရည်ကို အဆင့်လိုက်တစ်ဦးချင်း၊ ပို့ချချက်များ ၊

၄။ အင်္ဂလိပ်မှမြန်မာ ၊ မြန်မာမှအင်္ဂလိပ်သို့ ဘာသာပြန်ပေးသည်။

**** မိမိလိုရာ အဆင့်ထိ တာဝန်ယူအတတ်သင်ပေးသည်။

သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိမှုနည်းပါးသည့် ဖားဆောင်းမြို့နယ်

ဝမ်အောင်းကျေးရွာအတွက် မသိ်ဂိုဝ်းမှ Kantarawaddy Times

ဂျာနယ်ကို တစ်ကြိမ်လျှင် အစောင့်(၂၀) တစ်နှစ် လှူဒါန်းသည်။

ကယားပြည်နယ်မှာ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း လိုအပ်ချက်များနေ

ကန္တာရဝတီတိုင်း(၆)

ကယားပြည်နယ်အတွင်းက ဆေးရုံဆေးခန်းတွေနဲ့ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲတွေမှာ ဆရာဝန်နဲ့ သူနာပြုတွေ အပါအဝင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ၁၇၀၀ ကျော် ခန့်ထားဖို့ လိုအပ်ရာမှာ လက်ရှိအချိန်ထိ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သာ ခန့်ထားနိုင်ပြီး ဝန်ထမ်းလိုအပ်ချက်တွေ အမြောက်အများရှိနေပါတယ်။

အစိုးရ ယန္တရားအတွက် ဌာနအတော်များများမှာ ဝန်ထမ်း လိုအပ်ချက်ရှိနေပြီး ကျန်းမာရေး ကဏ္ဍမှာဆိုရင်လည်း ဆရာဝန်နဲ့ သူနာပြု အပါအဝင် ဝန်ထမ်းလိုအပ်ချက်က ဆေးရုံတိုင်းနီးပါး ရှိနေပါတယ်။ ဝေးလံခေါင်သီတဲ့ တိုင်းရင်းသား ဒေသတွေမှာဆိုရင် လိုအပ်ချက်ကပိုများပါတယ်။

ကယားပြည်နယ် ကုသရေးဦးစီးဌာနက လိုအပ်တဲ့ ဆရာဝန်အင်အားအတွက် ဇူလိုင်လအတွင်း ခေါ်ယူခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ အနည်းငယ်သာ ခန့်ထားနိုင်ခဲ့ပြီး ၁၈၁ နေရာ လစ်လပ်နေသေးတယ်လို့ သိရပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ကယားပြည်နယ်က ဆေးရုံ၊ တိုက်နယ်ဆေးရုံတွေမှာ ဆရာဝန် လစ်လပ်ရာထူး (၇၇) နေရာအတွက် ခေါ်ယူခဲ့ပေမယ့် လျှောက်ထားသူတစ်ဦး တစ်ယောက်မှ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒုတိယအကြိမ် ဇူလိုင်လအတွင်းမှာ ထပ်မံခေါ်ယူပေနေပေမယ့်လည်း လျှောက်လွှာဝယ်သူ မရှိသလောက် ဖြစ်နေပါတယ်။

ကျေးလက်ဒေသမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုသူ နည်းပါးနေ ကြတာဟာ ဆရာဝန်လိုအပ်နေရခြင်းရဲ့ အဓိက အကြောင်းရင်းတစ်ခု ဖြစ်တယ်လို့ မယ်စဲမြို့နယ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်နိုင်ဦး ပြောသွားတာပါ။

“သူတို့မလျှောက်တဲ့ကိစ္စ ကျနော်တို့က လျှောက်ပါဆိုပြီး ပြောလို့မှ မရတာကို၊ သူ့အပိုင်းနဲ့သူဆိုတော့လေ။ အစိုးရခေါ်တဲ့ကိစ္စကျတော့ ကျနော်တို့အနေနဲ့ တစ်မျိုးဖြစ်တာပေါ့။ ဝန်ထမ်းဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်ဟာဖြစ်ဖြစ် လျှောက်သင့်တာပေါ့နော်၊ ရတာ မရဘူး ဆိုတာက ကံပေါ့။ တချို့ကလည်း မြို့ပေါ်လောက်ပဲ နေချင်တယ်၊ နယ်တွေဆို မသွားချင်တဲ့သူက များတယ်လေ”

တခြားတိုင်းနဲ့ပြည်နယ်တွေမှာလည်းလျှောက်ထားသူနည်းတယ်လို့ ကယားပြည်နယ် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ကုသရေး ဦးစီးဌာနမှူး ဒေါက်တာဌေးလွင်က ပြောပါတယ်။

“ကယားပြည်နယ်မှာ ကယားပြည်နယ်ကထွက်တဲ့ ဆရာဝန်တွေ ရှိဖို့လိုတယ်။ ရှိခဲ့ရင်တောင်မှ ကိုယ့်ပြည်နယ်ကိုချစ်ပြီး ပြန်အလုပ်အကျွေးပြုဖို့ လိုတယ်။ အဲဒီအတွက် လိုတဲ့အခါမှာ မရှိတဲ့ခါကျတော့ တခြားပြည်နယ်နဲ့တိုင်းကသူတွေ လာလျှောက်ဖို့ ခေါ်ရတယ်။ ဒါကတော့ စနစ်ပေါ်မှာ မူတည်တာပေါ့။ ဆရာဝန်တွေ အလုပ်မဝင်ကြဘူး ဆိုတာ ဆရာတို့ပြည်နယ် တိုင်းမှာမှ မဟုတ်ပါဘူး။ တခြားရမ်းပြည်နယ်လည်း ဒီလိုပဲ တစ်ယောက် နှစ်ယောက်ပဲ ဝင်တယ်။ ချင်းပြည်နယ်လည်း အဲဒီလိုပဲ”

ဆရာဝန် လိုအပ်ချက်ရှိနေပေမယ့်လည်း ရှိတဲ့ ဆရာဝန်နဲ့

ပြည်နယ်ရဲ့လူဦးရေ အချိုးအစားအရ ဆရာဝန်အင်အားက လုံလောက်မှုရှိနေပြီး ကုသရာမှာတော့ အဆင်ပြေနေတယ်လို့ ဒေါက်တာဌေးလွင်က ပြောပါတယ်။

ဆရာဝန်လျှောက်ထားမှုနည်းတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး လူဦးရေနည်းတဲ့အပြင် ဆေးရုံပြင်ပ ဆေးခန်းထိုင်ရတာ အဆင်မပြေတာကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပြီးစိတ်ဝင်စားမှုမရှိတာဖြစ်နိုင်တယ်လို့ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်ဦးအောင်မောင်ကစစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အပေါ်သုံးသပ်ပြောဆိုထားပါတယ်။

“အဓိကကတော့ ပြည်မလောက်တော့ ဝင်ငွေကောင်းချင်မှ ကောင်းမှာပေါ့။ ပြည်မမှာတော့ တခြား အပြင် ဆေးခန်းတွေ ရှိတာ ကိုး။ ဒီမှာကျတော့လည်း ဆေးခန်းကလည်း လူဦးရေနည်းတော့ မရှိဘူးပေါ့။ ဝင်ငွေကတော့ အဲ့လောက် မဖြစ်နိုင်ဘူးပေါ့ အဲဒီအတွက် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းတာလည်း ဖြစ်လည်းဖြစ်မှာပေါ့”

မြို့နဲ့ အလှမ်းဝေးတဲ့ ဒေသတွေက ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း၊ ဆေးရုံတွေမှာ ဝန်ထမ်းအင်အား၊ ဆေးနဲ့ ဆေးပစ္စည်း နည်းပါးနေတယ်လို့ ဖရူဆိုမြို့နယ် မိုဆိုကျေးရွာ ရာအိမ်မှူး ဦးပေတြူက ပြောပါတယ်။

ဖရူဆိုမြို့နယ် မိုဆိုကျေးရွာ ရာအိမ်မှူး ဦးပေတြူက “ဆေးခန်းကတော့ လုံလောက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆေးဝါးက မလုံလောက် ဘူးဖြစ်နေတယ်။ ဆရာမ ဝန်ထမ်းတွေလည်း မလုံလောက်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့လည်း တစ်ယောက်တည်းရှိတော့ တခါတလေ အစည်းအဝေးသွားလိုက်တော့ ဘယ်သူမှ ဆေးရုံမှာ မရှိတော့ဘူး လူနာလာရင်လည်း ပြန်ပြန်သွားတယ်ပေါ့။ အဲ့လိုမျိုး”လို့ ပြောပါတယ်။

မိုဆိုကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း ၂ ခု မှာ တာဝန်ကျဆရာ/ဆရာမတွေ ထပ်မံ ဖြည်းတင်းစေချင်တယ်လို့ ရာအိမ်မှူးက ဆိုပါတယ်။

ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းတွေမှာ တာဝန်ကျသူနာပြု တစ်ဦးသာ ရှိနေတာတိုင်း အဲဒီသူနာပြု သင်တန်း၊ အစည်းအဝေး၊ တခြား ရုံးကိစ္စတွေအတွက် ခရီးသွားတဲ့နေ့ ဆိုရင် ဆေးခန်း ပိတ်ထားရပါတယ်။

အခုလိုကျေးလက်ဆေးပေးခန်းတွေမှာ ဆရာ/မ မလုံလောက်တာတွေ ဖြစ်လာတဲ့အချိန် အရေးပေါ်လူနာရှိရင် အချိန်မှီ ဆေးကုသနိုင်ဖို့ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဆေးရုံ ရှိရာတွေကို သွားနေကြရပါတယ်။

ဖရူဆိုမြို့နယ် မိုဆိုကျေးရွာနေ ဒေါ်ကလော်မြာ က “ ဖရူဆိုပဲ ပြေးဆင်းရတာပေါ့။ ဆရာမတွေက လကုန်ခါနီးဆို မရှိဘူးလေ။ အဲ့ဒါကြောင့် အရေးအကြောင်း ဆိုရင် ဖရူဆိုဖက်ပဲ ပြေးဆင်းရတယ်ပေါ့”လို့ ပြောပါတယ်။

ဝေးလံတဲ့ဒေသတွေက ကျေးလက်ဆေးခန်းတွေမှာ သူနာပြုသား ဖွားဆရာမတွေ ခန့်ထားပေမယ့် အစည်းအဝေး၊ မွမ်းမံသင်တန်းစတဲ့ ကိစ္စတွေကြောင့် မြို့ကို ပြန်သွားတာရဖြစ်တဲ့အတွက် အချိန်တွေကြာပြီး ဆေးခန်းတွေမှာ ဆရာမတွေ မရှိတော့ဘူးလို့ ဖရူဆိုမြို့တော် ခူကျေးရွာအုပ်စုထဲက သော်ခူရွာမှာ နေထိုင်တဲ့ ကိုဒါးဝီက ပြောပါတယ်။

“ချပေးတဲ့ဆေးခန်းရှိတယ်၊နာမည်ပဲရှိပါတယ်။အရေးပေါ်ဖြစ်လာလို့ သွားလိုက်ရင် ဆေးမရှိဘူး။ ဆရာမ မရှိဘူး၊ ဘယ်မှာတုန်း၊ ဖရူဆိုမှာ။ ဘယ်မှာတုန်း၊ သူရွာမှာ အဲလိုတွေပဲ”လို့ ကိုဒါးဝီက ပြောပါတယ်။

ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းတွေလည်းမရှိ နီးစပ်ရာ ဆေးခန်းသွားဖို့ကလည်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲတာကြောင့် ဖရူဆိုမြို့နယ် ဒေါလစောကျေးရွာအုပ်စုမှာရှိတဲ့ ဒေသခံပြည်သူတွေမှာလည်း ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုတွေ မလွယ်ကူဘူးလို့ လူမှုရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်း မချောစုက ပြောပါတယ်။

လူမှုရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်း မချောစု က “ဒီဒေသအတွက်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အရမ်းခက်ခဲတယ်။ ဝေးလံတဲ့ နေရာလည်းဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းတွေကလည်း အချိန်မှီ မရောက်လာနိုင်ဘူးပေါ့လေ။ ၃ လ တခါ ၆ လ တခါတောင် ရောက်မလာနိုင်တဲ့ အချိန်ကျတော့ လမ်းကိုအဓိကဦးစားပေးရမယ်လို့ ကျမထင်တယ်လေ။ လမ်းကောင်းမှပဲ ဒီကျန်းမာရေးအထိ စောင့်ရှောက်မှုတွေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံရမယ်လို့ ထင်တယ်”လို့ ပြောပါတယ်။

ဖရူဆိုမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၁)မှ ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးသဲရယ်က “အခက်အခဲက အထူးသဖြင့် ဒီကျန်းမာရေးပေါ့နော်။ သူတို့အတွက်က ဒီလို ခက်အခဲရှိတယ် ဆိုတော့ နေရာမှာကတော့ ဒါအစိုးရအနေနဲ့ ဟို လက်လမ်းမှီနိုင်ဖို့ပေါ့။ တကယ်လို့ ဒီရွာမှာ ဆေးခန်းဆောက်လို့ မရဘူးဆိုရင် ဥပမာ ဆေးခန်းသွားလာလို့ လွယ်ကူတဲ့ ဟာမျိုးတွေ လုပ်ပေးချင်တာပေါ့နော်”လို့ ပြောပါတယ်။

တစ်ပြည်နယ်လုံး အတိုင်းအတာအရကျေးလက်ဆေးပေးခန်း (၁၂၀) ရှိရာမှာ (၁၁၉) ခုက ဆရာမ ရှိနေပြီးဖြစ်သလို လက်ရှိမှာ တစ်နေရာပဲ လစ်လပ်နေတယ်လို့ သိရပါတယ်။

သူနာပြုတွေ ထပ်မံ ခန့်ထားဖို့ ၅၉၇ ဦး ခေါ်ယူရာမှာလည်း ၄၂၂ ဦးသာ ခန့်ထားနိုင်ခဲ့ပြီး ၁၇၅ ဦး လိုအပ် နေပါသေးတယ်။

ကျေးလက်ဆေးခန်းနဲ့ တိုက်နယ်ဆေးရုံတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်ကို အဆင်ပြေအောင် စီစဉ်ပေးနေတယ်လို့ ကယားပြည်နယ် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနမှူး ဒေါက်တာဌေးလွင်က ပြောပါတယ်။

“အဓိက လစ်လပ်တယ်ဆိုတာက လွတ်နေတာမဟုတ်ဘူး သူတို့သူနာပြုသင်တန်းသွားတက်နေတဲ့အတွက် (၂၈)ဦးရှိတယ် အဲဒီနေရာကို အခြားသူတွေနဲ့အစားထိုးပြီး ခန့်အပ်ထားနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ အစိုးရအလုပ်မဝင်သေးတဲ့ သားဖွားဆရာမလေးတွေ တခြား Assist to Health ဘတ်ဂျက်နဲ့ ခန့်ထားပေးနိုင်တဲ့အတွက် (၁၁၉)နေရာလုံးဌာနတွေမှာ ဆရာမတွေအကုန်အပြည့်ရှိပါတယ်”လို့ ဒေါက်တာဌေးလွင်က ပြောပါတယ်။

ကျေးလက်ဒေသတွေမှာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးနေတဲ့ လူထုကျန်းမာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ရက် (CHDN) အဖွဲ့အနေနဲ့လည်း လက်ရှိမှာ ကယားပြည်နယ်အတွင်း မြို့နယ် ၇ မြို့နယ်အပြင် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင် ဖယ်နဲ့မြို့နယ်၊ သံတောင်မြို့နယ်၊ နေပြည်တော်ကောင်စီ ဒေသဖက်က ဝေးလံတဲ့ရွာတွေမှာ နယ်လှည့်ဆေးကုသပေးနေတာတွေရှိပါတယ်။

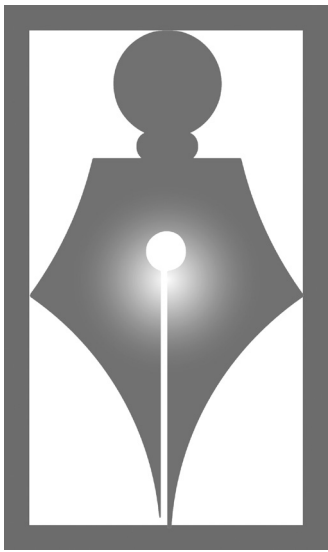
လူထုကျန်းမာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ရက်ရဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးကိုဖိလစ်က သူတို့အဖွဲ့ဟာ အစိုးရ ကျန်းမာရေးဌာနနဲ့ သုံးလပတ်ပုံမှန်အစည်းအဝေးတွေ တက်ရောက်ပြီး လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ပရိုဂရမ်အလိုက်ဆွေးနွေးကြပြီး ကျေးလက်ဒေသတွေမှာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေတယ်လို့ ပြောတယ်။

လူထုကျန်းမာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ရက် ညွှန်ကြားရေးမှူးကိုဖိလစ် က “အစိုးရကနေပဲ စီမံချက်ချပြီးတော့ပဲ လုပ်နေမယ်ဆိုလို့ရှိရင်တော့ အောင်မြင်ရင်တောင်မှ ဒါ အချိန် အရမ်းကြာလိမ့်မယ်။ တစ်ခါတလေတော့ လူထုနဲ့ နီးနီးကပ်ကပ်၊ လူထုအပြင် အခြားသော လူထုကြားမှာ ကျန်းမာရေးနဲ့ ဆိုင်တဲ့အလုပ် လုပ်နေတဲ့ အဖွဲ့တွေနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီးမှ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြရင်တော့ ပိုပြီးတော့ မြန်မြန်ဆန်ဆန် ဒီကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်း ပိုပြီး အောင်မြင်လာမယ်လို့ ယူဆတယ်”လို့ ပြောပါတယ်။

ကယားပြည်နယ်အနှံ့အပြားက ဆေးရုံ၊ တိုက်နယ်ဆေးရုံတို့မှာ ဆရာဝန်၊သူနာပြု၊ကျွမ်းကျင်နဲ့အခြား စုစုပေါင်း ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတွေ ၁၇၂၀ ဦး ခန့်ထားခွင့်ရှိရာမှာ ၉၅၀ ဦးသာ ခန့်ထားနိုင်ပြီး ၇၇၀ လစ်လပ်နေပါတယ်။

ကြော်ငြာ ကိစ္စ ဆက်သွယ်လိုပါက

ဖုန်း – ၀၉၂၆၂၁၂၉၃၅

Kantarawaddy Times

Karenni State Ethnic Youths Open an Office for Federalism

Naw Dway Eh Ku

A member of the Karenni State Ethnic Youth Steering Committee, Khun Nang Ri, said that an office had been set up for Karenni ethnic youths to work together to build a system of ethnic federal union.

He said, “The goals we have set so far are to be implemented. Besides, our aim generated from the discussions is to

build a federal union with our Karenni youth all together and to empower the youth in political, social, and other sectors.”

An office for Karenni State ethnic youths is being set up in Loikaw's Nanat Taw ward to discuss how to surround and support the local ethnic parties in the 2020 general election.

"I would like to say our current activities are that our office

will take the lead in the local parties overcoming the election" Khun Nang Yee added.

The Karenni State Ethnic Youth Steering Committee will surround and support the local parties, the Kayan National Party (KNP) and the Kayah State Democratic Party (KySDP), to win the election.

The General Secretary of KySDP, U Teh Reh, said he is pleased that local ethnic youths support the ethnic party and would work more for national and ethnic issues.

“At this time, I am satisfied that the youths have come and surrounded the ethnic party. And it is important to keep maintaining our networking in this process. So, I want to say that we do not want all the people to have any regrets. Today, this time, we will do our best for the national and ethnic affairs with the support of the youth in the upcoming 2020 election. We will do as much as we can," said U Teh Reh, the General Secretary of KySDP.

On last year March 18, in Loikaw town, at a workshop of Karenni youth in Wan Ngok village, it was decided to surround local ethnic parties in the 2020 election.

In addition to local parties' winning elections, they expected to conduct the activities of youth and politics; youth and education; youth and job opportunities; youth and drugs; and the principles and practices of youth and future vision.

The KNP and KySDP, a local ethnic parties, have agreed to join and contest in the 34 constituencies in Kayah State; 30 constituencies for KySDP, and 4 constituencies for KNP.

Karenni State Ethnic Youth Steering Committee is organized by (6) sub-ethnic groups, a local ethnic youths from Kayah (Karenni) State, and those are Kayah, Kayaw, Kayan, Kaw Yaw, Yintale, and Karen.

Former Prime Minister U Bu Reh Khin Maung Oo will Contest for the Kayah State Democratic Party

Anthony

The Kayah State Democratic Party (KySDP) has announced that former State Chief Minister Bu Reh Khin Maung Oo will contest in the 2020 general election in Constituency No. 2 in Loikaw Township.

U Bu Reh Khin Maung Oo was the Chief Minister of Kayah State from the USDP in 2010–15.

"So, in the past, he contested in USDP. Although the USDP led the government, he is now willing to intervene in some areas related to state affairs and ethnic issues. He has that goodwill. If he wants to work for the development and peace of the state, we will vote him," the General Secretary of KySDP, U Teh Reh,

replied at a press conference on 5.8.2020.

KySDP Chairman, U Pho Reh, told at press conference that during the governance period of U Bu Khin Maung Oo, peace talks and negotiation were held with local ethnic armed groups.

"The former prime minister is a key person especially in peace process which he played as an insider both at the national and state level peace talks with the KNPP in Kayah State, he said.

The KySDP, an ethnic party based in Kayah State, will join with the Kayan National Party and contest in the 2020 election.

The two joint parties will contest 34 parliament seats.

Day/Night Patrolling to prevent lead mining in dangerous areas in order to prevent Mawchi landslides

Soe Htike Aung

The Minister of Natural Resources and Environmental Conservation, U Ti Reh, said they were patrolling to see if anyone is working in hazardous areas as some landslides are likely to occur at the Mawchi mining area.

"We are setting up the signs and posters

saying 'This is a danger zone; it can be dangerous', and providing awareness workshop. Besides, in Mawchi, our group joins with the multigroup, and we are patrolling once in a day and once in a night time in order to prevent from the mining and working in those restricted areas," said U Ti Reh, the Minister of Natural Resources and Environmental Conservation.

Landslides have been frequented in recent years, with some deaths. During the rainy season, most people stopped digging for lead, but some continued to work for a living. Many are moving to safer areas due to the risk of landslides in the rainy season.

"On the KB 1 zone, there are about 17 houses relocated to the village. No.2 area is also relocated to the village. They said it was raining heavily so that they are worrying about a landslide," said Daw Magret Sein, a villager of Yu Kaw Kho (Hillside-13) Village.

Minister of Natural Resources and Environmental Conservation, U Ti Reh, said the area

are currently being rehabilitated.

"Concerned with the question how to prevent the landslides is that we have to build a retaining wall where the landslides probably occur. We will improve the flow of water. The danger zone will be fenced after the danger zones are identified. That is how we prevent landslides," U Ti Reh said.

In the Kayah State Annual Report 2019 related to their project implementation, progress, and public's social welfare and development, it mentioned that the Kayah State Department of Mines is approved with the permission of the Union to produce the tin-tungsten (wolfram), and shed light ores in Kayah State with (13) mining zones plus (4) mining zones approved from the State Mining Zone Auditing Group.

During the four-year period - from 2016-17 fiscal year to 2019-20 fiscal year, it was permitted to implement the mining; (8) blocks (less than 50 acres) of mini project and one block of micro project on lead and tungsten mining.

The Election Commission does not accept any attempt of home service by ethnic parties to correct voter registration errors

Soe Htike Aung

The voter lists posted in the village tracts described incorrect names and registration numbers, as well as unlisted voters. In that case, they requested the permission to Election Commission for correcting those errors door-to-door. But it was not approved, said Khun Be Htoo, chairman of the Kayan National Party.

"In some polling stations where we are trying to contest, there are only about 500 polling stations. There are about 20 people with errors. On average, it has a large percentage. So there are some things which are wrong. Some of the names are misspelling. Thus, we would like to help fixing it. The first one is we asked the commission to give us the voter list and then we will go door-to-door for checking and correcting the list, but the commission did not give us the voter list, said Ko Bi Htoo.

When we contacted the State Election Commission on phone,

"Voter lists are already attached now. It is still on the process. We haven't done the editing and revision yet. Prepare "Once the editing and revision have been made, we will deliver to the parties after the Union Election Commission command us," said an official from the State Election Commission.

When we (Kantarawaddy Times) contacted to some village tracts in the state about the incorrect voter list, there were about 20 unlisted residents in the Southern Ward of Mese Township, 14 residents in Chikwet Section, Bawlekhay Township, 120 residents of Acre-500 zone, Loikaw Township, and 19 residents of San Pya - 6 Mile, Deemawso Township. Besides, there are also over 100 residents of Daw Ta Wi Village, Deemawso Township, which are required to revise.

The names of people wrongly described on the voter list are now being corrected by checking and matching with the copies of their ID cards, said U The Reh, Chairman of the Htee Phoe Kalo Village-tract.

"Currently, we have a commission office in our village-tract office. Then the voter lists are being posted in each of the villages. The people with wrong information comes to the village-tract commission office and inform us. We are still working on it, along with the names

of the people which are wrong, and we check back with the copies of the ID cards by using the submission form and correct those mistakes," said U The Reh, chairman of the Htee Phoe Kalo Village-tract, Deemawso Township.

U Sai Maung Maung Htwe, a member of the Kayah State Democratic Party, said the released voter list just based on the 2015 census although the village administrators gave the updated census list to Election Commission.

"So it significantly shows that they are not doing a detailed review," said U Sai Maung Maung Htwe.

Khun Bi Htoo, Chairman of the Kayan National Party

"We are watching on it because even a single vote can make a change. We are interested where these people are going to vote and how these people are going to vote. The citizens should not lose their right to vote. We can also guarantee on it. All citizens including those who are working abroad deserve the right to vote. However, the right to vote should be accomplished transparently. In that case, we keep talking to the commission about this issue," he said.

In the 2015 general election, there are 178,316 eligible voters in Kayah State, and in the next multi-party democratic general election in 2020, there will be 204,677 according to the release of first voter list.

The meeting of the Chairman of the Kayah State Democratic Party (KySDP) with the Commander-in-Chief of Tatmataw is not a party decision

The Kantarawaddy Times

The party asserted their statement at a press conference, on 15 August, in the morning, that it is not the party's decision in regard of the Chairman of KySDP attended the meeting of the Commander-in-Chief of Tatmataw, and it is just a informal meeting and not to misun-derstand on it.

The General Secretary of KySDP, Khu Teh Reh, told people not to believe it because there were critics who disseminated the fake news concerned with the meeting invitation of the Commander-in-Chief of Tatmataw.

"No matter what other people says, if people – the publics or voters who want to sup-port our party – have questions or need to ask questions, please ask directly to us. I would like to deferentially request the people not to believe with the rumors and misinformation," he said.

On August 14, the Chairpersons, Deputy Chairpersons, and Secretaries of (34) political

parties met with the Commander-in-Chief of Tatmataw, and the Chairpereson of KySDP, U Phoe Reh, also joined that meeting.

In addition, it said there were no decisions making, feedback, or negotiation and agreement in this meeting.

Khu Teh Reh said the visit of party's chair-man had caused controversy among the people and could erode confidence in the 2020 election.

When the news agency (Ktimes) contacted the party Chairman, U Phoe Reh, he said he has plan to explain everything when he returned to Kayah State.

The KySDP is the party who is not affili-ated with any mainland-based parties, but only with the Kayan National Party (KNP).

The KySDP has agreed to contest 30 out of the 34 constituencies in Kayah State and the KNP will contest the rest four constituencies.

The Appeal Against Farmers Made by Tatmadaw was Rejected

Naw Dway Eh Khu

On August 14, the State High Court has ac-quitted the appeal by the Artillery Battalion-356 and Infantry Battalion-250 seeking harser pun-ishment against the farmers from Loikaw Town-ship who were sentenced to imprisonment or fined for trespassing of military-owned farmland.

Saw Khu Talay, a lawyer representing the farmers, told to the medias after the hearing, "The judge of State High Court dismissed all the cases with such reviews, saying that the case should not continue if the sections have no difference and injustice from the view of court who reviews the hearing. So the sentence made by first court is fair."

The army officers from two battalions have sued 21 farmers, including three members of the Karenni State Farmers Union (KSFU), for allegedly violating the invasions of land confis-cated by the military, destroying stone pillars for fencing, performing obscene act, deterring public servants from discharging their duties.

Under the Section 6(1) of the Penal Code, which can be sentenced a maximum seven years in prison, the farmers were sentenced 6 months in prison or a fine of 20,000 kyat, and

fined 20,000 kyat for section 447 or 15 days in prison and fined 20,000 kyat for the other lawsuits. And the case was dismissed in early March upon completing of their (farmers)

prison terms and paying fine after being sued.

U Oo Reh added that concerns had been alleviated after hearing the State High Court's dismissal of the lawsuit.

"Everyone was worried. As we are farm-ers, we make our living only with the farming. When the case happened like this, it was very stressful. I don't feel confort anymore even if I work to earn money at neighbor farms. Now very thankful for the dismissal. The stress and concerns also completely alleviated," he said.

The 356 artillery battalions and 250 infantry battalions, which stationed in Loikaw Township in the 1990s, confiscated the farmlands to build a military base at Daw Mu Klar, Myay Ni Gone, and 3-Mile Pa Kyel.

The locals have been cultivating on the remaining land outside confiscated area every year. However, in 2019, the army did not allow the farmers to continue farming on the farmland anymore. The construction of a fence posts and sign posts on land confiscated by the military has led to land disputes with local farmers and lawsuits against farmers' activists.

Covering to the extent of whole state, the government said there are 14,776.01 acres of land confiscated by the Tatmadaw, and 4,111.66 acres have been relinquished in accordance with the policy.

Totally 212 cases of dengue fever rising in Kayah State

Naw Dway Eh Khu

There have been 212 cases of dengue fever so far this year, but no deaths have been reported, said Dr. Htay Lwin, Director of the state Department of Public Health.

"In Kayah State, out of the current 212 cases, 173 have been diagnosed with the first stage of dengue, and only 37 have been slightly more severe and only two have a mildly severe stage. No patients have lost their life yet," said Dr. Htay Lwin.

The dengue outbreak in townships in Kayah State was summoned with the media agencies on August 17 at the state Public Health Department.

Regarding to the outbreak of dengue fever within January to August 17, 118 cases of dengue fever were reported in Loikaw Township, 28 cases from Deemawso Township, 13 cases from

Bawlakhae Township, 46 cases from Hpa-Saung Township, and none has been diagnosed with dengue fever in Mese and Shardaw Townships.

Dr. Htay Lwin said dengue fever is a mosquito-borne disease and they conducted the initial prevention such as using pure pesticides in reservoirs once in May and once in August in order to prevent from insect habitat, and he sug-gested the area around water tank, water bucket, tires, and cups and so on should be covered and drained to prevent mosquitoes from breeding.

Mosquito repellent should be sprayed on homes within 100 yards, including the home of a person with dengue fever. But, the old people, patient with asthma, patient with respiratory disease, and infant cannot be inhaled it as it is a gas that is dangerous for them.

He also urged all the relevant depart-ments, including the Department of Health, CSOs, and all the citizens to cooperating to

reduce the number of dengue fever and dengue deaths.

"The main steps are 'cover, throw away, replace, and drain'. If all the citizens, NGOs, CBOs, CSOs, teachers, health workers, other de-partments and volunteers are working together to systematically cover all water storage areas in and around their homes by applying the steps of 'cover, throw away, replace, and drain', our people will be free from the problem of dengue fever," said Dr. Htay Lwin.

In order to reduce the incidence of dengue fever, the Kayah State Department of Public Health is working with the Red Cross and other related departments, and these dengue fever prevention service is operating in accordance with the policy of gathering due to COVID outbreak.

Dr. Aung Thu Htet, who works in the field of prevention, said, "How we mange is we take

the initial assessment how many groups are there in the targeted ward. Then we coordinate with the ward administrator. For example, if there are eight, we plan to operate two days and divide the group into four. Then when there are four group, we check the ratio how many people will go in one time, and how many of our staff can join, how many maternal and child include, and how the red cross will support, something like that. Currently we are doing our project systematically and effectively."

A person infected with mosquito-borne dengue fever is sick and loss appetite, and other symptoms may include nausea, vomiting, low blood pressure, and dehydration, which can be fatal if not treated in time.

In the nine years from 2012 to 2020, the highest incidence of dengue fever in 2017 was 1103 cases, and two were loss their lives.

“The Person who is trying to study linguistic in university”

Soe Htike Aung

Ma Twe Tar Naing, who passed with the second place in matriculation exam in Kayah State, has already made her plan to attend a linguistic university which she has strong passion. "I plan to continue my education with my hobby studying linguistic. I plan to apply to a linguistic university."

She passed the matriculation exam with 4 distinctions such as Myanmar, Mathematics, Chemistry, and Biology, totally 469 scores. It mentioned in the list of students who passed with the highest marks in the matriculation exam (science major), she is the second highest score in the state. She is from Shwe Bon Pwint Ward, Ngwe Taung Village Tract, Deemawso Township, studied at No.2 High School of Ngwe Taung, and graduated in her fresher year with distinctions in 4 subjects in the 2019–2020 academic year.

Since she took the matriculation exams, she has studied and joined the online classes or purchased and read the relevant books in order to be able to study at a foreign language university. "When the matriculation exam result is out, I was not expected at the beginning. I just kept myself in conscious to study well to get a good score and took the exam. When the exam result is out, the matriculation exam is out state by state on that night. I was surprised after seeing my name listed there. I was also very happy." She said that the success of this exam is due to the fact that the main thing is to pay well attention in teacher lecturing time of each subject. "Regarding to the lecture, every subject teacher gave lecture carefully. They also explained well the update of question format

always and since the beginning of the academic year. In case of the errors, they explained everything in detail. If it is wrong, they point out exactly where it is wrong. Every subject is taught carefully."

She has not been to school regularly due to her health problem since she was a child, but has often won excellence awards at her early age. When she was in the 10th grade, she could not attend school regularly and had to study outside from school because of her poor health. She studied until 11 pm at night, and she started her self-study again at 5 am before going to school in the morning.

She has a family of five and her parents makes their family living in agriculture and commerce. Their family is doing well financially and there is also encouragement on child's educa-

tion. Parents, on the other hand, prefer not to do too much housework at home and let them focus on education.

"I have to give a rest myself, so do my brain. Then I listened to the teachers' advice, guidance, and lecture. Although the grade 10th exam could not make a change to my whole life, it is a turning point in life. One day when you look back, this will play as a good memory. And if you pass the 10th grade matriculation exam, you can have a good opportunity surely."

While she is waiting for her time to go to university, she studies the languages of English, Korean, Japanese, and Chinese online.

In Kayah State, there are 7,906 students who took the matriculation exam in 2019–2020 and 2,340 passed. The pass rate is 29.60 percent for the whole state.

State Committee Member from USDP (Kayah State) said they will choose the experienced candidates for this year election due to the low trust of youth

Naw Dway Eh Khu

U Tin Oo, a member of the Union Solidarity and Development Party (USDP) in Kayah State, said that although they want to give young people a place in the 2020 election, they have to re-elect the candidates with election experience because of a lack of trust. "At the moment, they still do not have full confidence on themselves, so we will select them later. Currently, only experienced people are being asked to be elected, so only those

who have election experience in 2010 and 2015 will be re-elected as candidates," said Tin Oo. However, potential young people are being targeted in the townships and districts where they are carrying out their duty, U Tin Oo added how those youths' seats have been allocated. "The member number of young people is still low though. Although it is low, if we cover the whole state, there are our party members who are working in the township, district, and

state levels. In that case, we have plan to offer the seats to those potential young people there," said U Tin Oo.

He also said that if the USDP wins the election, it will prioritize peace and development in the state. "The main thing is peace and stability in Kayah State. This means that there is an ethnic armed group that has not yet signed the NCA. If they can sign the NCA, there will be peace and stability in Kayah State. Development can only be achieved only if there is peace and stability. Our goal is to struggle for peace and development."

It said the USDP has been recruiting candidates since September 2019, and the applied candidates were selected by the Candidate Selection Committee organized with the committee members from the ward, village level party chairmen and related committee members. After that, those selected candidates were verified and re-selected at state level and central level.

Among the party candidates who will contest in all 34 constituencies, there are five women candidates listed in the party. one women candidate in Pyithu Hluttaw, two women

candidates in Amyotha Hluttaw, and two women candidates in State Hluttaw, each of them will contest in those positions.

Daw Doris Lay, who will contest in seven constituencies in the Amyotha Hluttaw, said "They have included women even since the party's organization structure was built. Since women are listed in the structure, there are women included every level of the ward/village, the state, district and township. As women are included in the structure, the passionate women contested in those positions. That is why the five most suitable women were listed."

Former Union Minister U Soe Thein, who won the 2015 general election in Constituency No. 9, will also run for the Pyithu Hluttaw on behalf of the USDP.

"U Soe Thein has been listed in the candidate list because of the demands of the voters in Bawlakha Township," said U Tin Oo.

The USDP will contest all 34 constituencies in seven townships in Kayah State in the 2020 general election, and in the last general election in 2015, the USDP won seven of the 34 constituencies.

စစ်ပွဲ အမွေဆိုး

ခွန်းကလေးပရီး

ပင်လယ်ရေအမြင့်ပေ (၁၀၂၇) ရှိတဲ့ ရွာသစ်မြို့ကို ရောက်ဖို့ဆိုရင် ကယားပြည်နယ်ရဲ့ မြို့တော် လွိုင်ကော်ကနေ ဘောလခဲမြို့အထိ မိုင် (၅၀) အကွာ အဝေးရှိပြီးတော့ အဲဒီဘောလခဲကနေတစ်ဆင့်တောင် အတက် အဆင်း လမ်း အကွေ့ကောက်တွေ အတိုင်း (၂၂) မိုင်ထပ်ပြီးတော့ သွားရင် ရွာသစ်မြို့ကို ရောက်ပါပြီ။

ရွာသစ်မြို့ဟာ ဘောလခဲခရိုင်ထဲက မြို့တစ်ခု ဖြစ်သလို ကယားပြည်နယ်ရဲ့ အစွန်ဆုံးနယ်စပ်မြို့ တစ်မြို့လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ရွာသစ်မြို့ရဲ့ အရှေ့ဖက် နယ်စပ်မှာတော့ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ နယ်စပ်မြို့ဖြစ်တဲ့ မဲဟောင်ဆောင်မြို့ တည်ရှိပါတယ်။

ရွာသစ်မြို့ကို ယခင်က ဘောလခဲမြို့နယ်ရဲ့ ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်သာ သတ်မှတ်ခဲ့ပေမယ့် ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှာ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနက ရပ်ကွက် (၂) ရပ် ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စု (၂) စုဖြင့် မြို့နယ်ခွဲအဖြစ် သတ်မှတ်ဖွဲ့ စည်းခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီနောက် ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှာရွာသစ်မြို့နယ်ခွဲကို ရွာသစ်မြို့အဖြစ် ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်း သတ်မှတ်ခဲ့ပါတယ်။ အဆိုပါ ရွာသစ်မြို့မှာ လူဦးရေ ၁၃၀၀ နီးပါး နေထိုင်ပြီးတော့ အဲဒီအထဲမှာ ရှမ်းလူမျိုးတွေက အများဆုံးဖြစ်ပြီး ကယားလူမျိုးကတော့ ဒုတိယအများဆုံးနဲ့ ဗမာ၊ ကရင်၊ ကယန်းစတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေလည်း အနည်းငယ် နေထိုင်ကြပါတယ်။

ရွာသစ်မြို့အဝင် လမ်းဘေးဝဲယာကို ကြည့်လိုက်တော့ ပြန်လည်မွမ်းမံထားတဲ့ ဘုရားစေတီပုထိုးတွေ၊ ရွာမြေနေရာဟောင်းတွေနဲ့ စိုက်ပျိုးထားတဲ့

မြေကွက်တွေလည်း မြင်တွေ့ရပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၄ နှစ်လောက်က အဲဒီနေရာမှာ ရှမ်းလူမျိုးတွေနဲ့ ကယားလူမျိုးတွေ နေထိုင်ခဲ့တဲ့ ကျေးရွာတွေ ရှိခဲ့တာပါ။ ကရင်နီလက်နက် ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ မြန်မာအစိုးရတပ်မတော်တို့ရဲ့ စစ်မီးဟာ အဲဒီဒေသအထိ စိမ့်ဝင်ပျံ့နှံ့ ခဲ့ပါတယ်။ ရွာပျက်တွေနဲ့အတူ စစ်ပွဲရဲ့ အငွေ့အသက်တွေကတော့ ရှင်သန်နေတုန်းပါပဲ။

ပဋိပက္ခတွေကြောင့် အစိုးရတပ်မတော်က ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှာ အဲဒီနေရာရှိတဲ့ နန်းမလင်း၊ ဟိုထာနဲ့ အခြားရွာတချို့က ပြည်သူတွေကို ရွာသစ်မြို့ အနီးမှာရှိတဲ့ စုစည်းရွာတွေမှာပြန်ပြီး ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်စေခဲ့တယ်။ ခုလိုရွှေ့ပြောင်းရာမှာပါဝင် ကြုံတွေ့ခဲ့တဲ့အမျိုးသမီးတချို့နဲ့ တွေ့ဆုံခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။

ခေါင်းပေါ်ကဆံပင်အနည်းငယ် ဖြူစပြုနေပြီး ဝိနီဝိနီပါးပါး ဒေါ်ရှေ့မယ်တစ်ယောက် ရယ်လိုက်ရင် မဲချိတ်နေတဲ့ ကွမ်းဂျိုးတွေ ပေါ်အောင် အားပါးတရ ရယ်တတ်ပါတယ်။ ကယားလူမျိုးတစ်ယောက် ဖြစ်ပေမယ့် ရှမ်းဘာသာ စကားကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ပြောတတ်ပါတယ်။ ဗမာစကားကိုတော့ နားမလည်သလို ပြောလည်း မပြောတတ်ပါဘူး။

အသက် ၆၉ နှစ်ရှိပြီးဖြစ်တဲ့ ဒေါ်ရှေ့မယ်ဟာ သားသမီးလည်းမရှိ အမျိုးသားလည်း ဆုံးသွားတာကြာပါပြီ။ လွယ်ဝိုင်းစုစည်းကျေးရွာမှာရှိတဲ့ အိမ်မှာပဲ သူမတစ်ယောက်တည်း နေထိုင်နေပါတယ်။

“စစ်သားတွေ မောင်းထုတ်တယ်။ ရွာသစ်မဝင်ရင် မရဘူး”

သူမ အသက် ၄၅ နှစ်အရွယ်မှာ ခုလို အခြေအနေနဲ့ ကြုံခဲ့ရတာပါ။ စစ်ရောက်ချင်းမှာတော့ ရွာသစ်မြို့တောင်ပိုင်းရှမ်းရပ်ကွက်က အိမ်တစ်အိမ်မှာ ခိုလှုံခဲ့ရတယ်။ အစိုးရစစ်တပ်ဖက်က တစ်လ ဆန်တစ်ပုံးနှုန်းနဲ့ တစ်နှစ်လောက် ထောက်ပံ့ပေးခဲ့ပေမယ့် နောက်ပိုင်းမှာတော့ စားဝတ်နေရေးအတွက် ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ပဲ ရုန်းကန်ဖြေရှင်းခဲ့ရတာပါ။

ရွှေ့ပြောင်းလာတာ ၂၄ နှစ်ကြာတဲ့အထိ ဝမ်းရေအတွက် ရုန်းကန်နေရတဲ့ သူမရဲ့ ဘဝက သိပ်တော့မလွယ်လှပါဘူး။ သူမမရွှေ့ပြောင်းခင်ကတော့ ရွာဟောင်းက မိသားစုပိုင် မြေတစ်ဧကခွဲပေါ်မှာ စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်စားသောက်နိုင်ခဲ့ပေမယ့် ခုတော့ အဲဒီအခြေအနေမျိုးမရှိတော့ပါဘူး။

တစ်နေ့လုပ် တစ်နေ့စားဘဝဖို့ ဆန်တစ်ပြည်စ၊ နှစ်ပြည်စရဖို့အတွက်ဆိုရင် သူမကိုယ်တိုင်ဖျာထားတဲ့ ပါးနီးတွေနဲ့ အလှူအလှယ်လုပ်ရပါတယ်။ ရလာတဲ့ ဆန်ကို တခါ အရက်ချက်ပြီး ဆီ၊ ဆား၊ အချိုမှုန့်တွေနဲ့ ပြန်လှဲလှယ် စားသောက်ရ ပြန်ပါတယ်။

“ဝိုက်ဆံလိုချင်တယ်။ ဟင်းဝယ်စားမယ်။

ပြောင်းလာခါက တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ် အတွင်းမှာ ထမင်းငတ်ခဲ့တဲ့ နေ့တွေ ရှိခဲ့တယ်။ သူများဆီက ချေးငှားစားသောက်ရတာ။ အကြွေးမဆပ်နိုင်ရင် အတိုးတက်တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ သူများတောင်ယာဟောင်းတွေကို ခုတ်ပြီး နှမ်းစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခဲ့ရတယ်။

ဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းလျှောဖြစ်လို့ တစ်ပတ်ခြား၊ နှစ်ပတ်ခြား လူတစ်ယောက်နှုန်းနဲ့ ပြောင်းလာခါစတစ်နှစ် လောက်အတွင်း သေဆုံးတာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ သူမအနေနဲ့ သေဆုံးတဲ့ လူဦးရေကို အတိအကျ မမှတ်မိပေမယ့် အိမ်ခြေ (၂၀) ခန့်ရှိတဲ့ ရွာလူဦးရေရဲ့ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက် သေဆုံးခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

“ဝမ်းပျက်၊ဝမ်းလျှောဘယ်လိုပုံစံလည်းမသိဘူး။ ကိုယ်တောင်မှ ဘယ်နေ့ ဘယ်ရက်ပါမလဲ စဉ်းစားနေတာ။”

အဆိုပါ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုကို အစိုးရ ဆေးဆရာ၊ မတွေ့ အပါအဝင် ကက်သလစ်သာသနာရဲ့ စေတမာန် ဆေးဆရာ၊မတွေ့က ကုသပေးခဲ့လို့ သက်သာရာ ရခဲ့ပါတယ်။

လက်ရှိသူမနေထိုင်နေတဲ့ အိမ်ကိုဆောက်လုပ်ဖို့

ဟင်းကောင်းမစားရဘူး”

သူမနဲ့ အလားတူစုစည်းကျေးရွာကို ရွှေ့ပြောင်း ရောက်ရှိလာတဲ့ အသက် ၅၇ နှစ်အရွယ် ဒေါ်ဘူးမယ်တစ်ယောက်လည်း ရှိပါတယ်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှာ အစိုးရတပ်က ရွှေ့ပြောင်းခိုင်းလို့ သူမ အသက် ၃၀ နှစ်အရွယ်မှာပဲ ခင်ပွန်းနဲ့အတူ သားသမီး ၄ ယောက်ကို ခေါ်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းလာခဲ့ရတာပါ။ အဲဒီတုန်းက အကြီးဆုံးကလေးက (၉) နှစ်အရွယ်နဲ့ အငယ်ဆုံးကလေးက (၃) နှစ်အရွယ်ပါ။ မပြောင်းချင်ပဲ ပြောင်းလာခဲ့ရတယ်လို့ သူမက ဆိုပါတယ်။ “ပြေးဖို့ အချိန်တစ်ရက်ပဲရတယ်။”

လက်ရှိ သူမနေထိုင်တဲ့ လွယ်ဝိုင်းစုစည်းရွာနဲ့ ၃ မိုင်ခန့် ဝေးတဲ့ နန်းမလင်းရွာကနေ ရွှေ့ပြောင်းလာခဲ့ရတာပါ။ အဲဒီအချိန်က သူများအိမ်နဲ့ တဲ တွေမှာပဲ တလှည့်စီ မိသားစု ၂ စု၊ ၃ စု ပေါင်းပြီးတော့ ကျဉ်းကျဉ်းကြပ်ကြပ်နေခဲ့ရတယ်လို့သူမကဆိုပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင် ခြံမြေမှာ စိုက်ပျိုးလုပ်စားသောက်ခဲ့ပေမယ့် ရွှေ့ပြောင်းခံရတော့ အစိုးရက ဆန်၊ ဆီ၊ အဝတ်အစားနဲ့ စောင်နည်းနည်းပါးပါး ပေးတာကိုပဲမှီခိုရပါတော့တယ်။

ဒါကလည်း တစ်နှစ် လောက်အထိ ပေးခဲ့တာပါ။

“အခက်အခဲတော့ အားလုံးပဲ ပြောင်းလာခါစကဆို၊ သူများထောက်ပံ့မှ စားရတယ်။ သူများမထောက်ပံ့ရင် မလုပ်မလောက်နဲ့ပဲ နေရတယ်။”

အတွက် တောအုပ်တွေကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပြီး တစ်နှစ်နည်းနည်း ကြိုးစားလုပ်ယူခဲ့ရပါတယ်။ ရွှေ့ပြောင်းလာခဲ့တာ ၂၄ နှစ်ကြာပါပြီ။ ခုတော့ သူမလည်း မြေး (၈) ယောက်ရဲ့ အမယ်အိုကြီး ဖြစ်နေပါပြီ။

ခုလို ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ရတဲ့ ဒေါ်ရှေ့မယ်ရော၊ ဒေါ်ဘူးမယ်ရော တူညီတဲ့ သဘောထား တစ်ခုတော့ ရှိပါတယ်။ ဒေါ်ရှေ့မယ်ပြောတာက “စစ်ပွဲတွေ ဘာတွေဆို မကြားချင်ဘူး။ နည်းနည်းမှ မကြားချင်ဘူး။ အဲ့လိုပဲ အေးအေးဆေးဆေးနေချင်တယ်။”

“ဘယ်သူမဆို ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းပဲ နေချင်တာပေါ့။ အဒေါ်ကျတော့ အသက်ကြီးပြီဆိုတော့ အေးအေးဆေးဆေးပဲ နေချင်တယ်။”လို့ ဒေါ်ဘူးမယ်က ပြောတာပါ။

မငြိမ်းချမ်းခြင်းနဲ့အတူ စစ်ပွဲရဲ့ အမွေဆိုးတွေကို ဘယ်သူမှ၊ ဘယ်လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ၊ ဘယ်မျိုးဆက်မှ မဆက်ခံချင်ကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကယား (ကရင်နီ) ပြည်နယ်က စစ်ဘေးဒဏ်ခံခဲ့ရတဲ့ ပြည်သူထုတွေကတော့ ငြိမ်းငြိမ်း ချမ်းချမ်းနေရဖို့ မျှော်လင့်နေကြပါတယ်။

ဒီလိုစစ်ဘေးဒဏ်ကနေရလာခဲ့တဲ့ နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်တွေ အမွေဆိုးတွေက လက်ရှိအချိန်ထိ ပြည်သူတွေ ဆည်းခံနေကြရဆဲပါ။

ကယန်းဒေသမှာ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ ကာလအတွင်း စစ်ဘေး၊ စစ်ဒဏ်ခံခဲ့ရတဲ့ ဖယ်မြို့နယ်၊ အနောက်ကယန်းဒေသက ပြည်သူတွေရဲ့ ခံစားချက်နဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအပေါ် မျှော်လင့်ချက်က ဘာတွေလဲ။

ကယန်းဒေသမှာကယန်းပြည်သစ်ပါတီ/တပ်မတော် (KNLP/A)ကို၁၉၆၄ခုနှစ်မှာဖွဲ့စည်းထူထောင်ပြီးစစ်အစိုးရကိုအလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှာ အပစ်ခတ်ရပ်စဲဖို့ စစ်အစိုးရနဲ့ သဘော တူညီမှုရရှိ ခဲ့ပါတယ်။ ဒီအနှစ် ၃၀ ကာလအတွင်း ပြည်သူတွေ ကြုံတွေ့၊ ခံစားခဲ့ရတဲ့ အခက်အခဲတွေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအပေါ် မျှော်လင့်ချက်တွေ ဖော်ပြပေးလိုက်ပါတယ်။

စခန်းလောရင်း (လအိကျေးရွာ၊ ဖယ်ခုံမြို့နယ်)

“ရွာငယ်တွေက ရွာကြီးနဲ့ပေါင်းပေါ်နေတာ။ ကမိုက်ရွာ လအိနဲ့ပေါင်းတယ်။ လမ်းဘေးရှိတဲ့ ရွာကို သူတို့ စုပေါင်းတယ်။ ဟို အောက်ဖက်ပိုင်းကလည်း သုံးလေးရွာမှာ တစ်ရွာ အဲ့လို စုတာပေါ့။ ဟန်တီး က လအိနဲ့ပေါင်းတယ်။ ဒီအချိန်က ကျနော်တို့ တော်တော် ခံရတယ်။ အကုန်ခံရတယ်။ မိန်းကလေးရော၊ ယောက်ျားရော၊ ကလေးရော၊ လူကြီး၊ လူငယ်ရော။ အလုပ်လည်း ကောင်းကောင်းမလုပ်ရ ဥက္ကဋ္ဌ ထောက်ခံစာ တောင်းတယ်လေ။ ဥက္ကဋ္ဌ ထောက်ခံစာမပါရင် တောင်ယာသွားရင်ဖမ်းမယ်။ သူပုန်ပဲ ပြောတာပေါ့နော်။

ကိုယ့်တောင်ယာသွားမယ်ဆိုလည်း ထောက်ခံစာလို၊ ဈေးသွားမယ်ဆိုလည်း ထောက်ခံစာလို၊ ဟိုရွာသွား မယ်ဆိုလည်းထောက်ခံစာလိုတယ်။ အဲ့လိုမျိုးလုပ် တယ်။

ပေါ်တာထမ်းရင်လည်း ခင်ဗျား ရိုးရိုးထမ်းလို့ မရဘူး။ စစ်တပ်အကြားညှပ်တယ်။ စစ်တပ်ကြားညှပ် ပေါ်တာတစ်ယောက်၊ စစ်တပ်တစ်ယောက်ထားတာ သူတို့က။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ရန်သူပစ်လို့ရှိရင် ငါတို့ မထိအောင်၊ သူတို့ ကယန်းအချင်းချင်းဆိုတော့ ကယန်းပြည်သစ်ပဲကိုနော်။ သူပုန်သူတို့ ခေါ်တာပေါ့။ သူပုန်ပစ်လည်း သူတို့လူ သူတို့ အမျိုးသားဆိုတော့ သူတို့ အထိမခံ၊ အသေမခံဘူး၊ မပစ်အောင်ပေါ့။

အခုက ဒီမိုကရေစီပေါ့။ ဒီမိုကရေစီ ခြေလှမ်း စလာပြီဆိုတဲ့အချိန်ကျတော့ နည်းနည်း အေးချမ်း လာတယ်။ သို့ပေမယ့်လည်း ကျနော်တို့ ဖြစ်ချင်တာ အဲ့လောက်မကဘူး။ အေးအေးချမ်းချမ်း နေထိုင်သွား လာချင်တယ်။ အခုကလည်းစစ်သားကြောက်ရမလိုလို၊ ဟိုဟာကြောက်ရမလိုလို၊ စိတ်က သို့လော သို့လော ပေါ့နော်။ အဲလိုမျိုးဖြစ်တဲ့ စိတ်ရှိသေးတယ်။ အေးအေး ချမ်းချမ်းတော့ ကျနော်တို့လည်း နေချင်တာပေါ့ ပြည်သူလူအနေနဲ့။ စစ်တပ်က သူတို့ ဝန်ထမ်းဖြစ်တဲ့ အတွက် ဝန်ထမ်းနေရာ သူတို့နေ၊ အုပ်ချုပ်တဲ့လူက အုပ်ချုပ်တဲ့နေရာနေ၊ ပြည်သူက ပြည်သူနေရာနေ၊ ဒါမှ အေးချမ်းမယ်။”

ဝီးမူကူ (ဝီကင်းရွာမကျေးရွာ၊ ဖယ်ခုံမြို့နယ်)

“ကျမက ဘယ်လိုအခက်အခဲနဲ့ ကြုံခဲ့ရသလဲ ဆိုရင် ကျမ အိမ်မှာ မနေရဘူးလေ။ ကလေးတွေ ကိုပိုးပြီးတော့ ဘန်လာမှာ သွားနေရတယ်။ ကျမအိမ် ကို ချန်ထားရတယ်။ ကျမအိမ်ကိုတော့ ဗမာစစ်တပ် တွေ သက်သက်မဲ့ မီးမရှို့ပါဘူး။ သူတို့ အသားကင် ရင်းနဲ့ အိမ်လောင်သွားတယ်လို့ပြောတယ်။ စစ်တပ်က ကျမကို လျှော်ကြေး ၂၀၀ ကျပ်ပေးပါတယ်။ အရမ်း မတိုက်ကြနဲ့လို့ ကျမပြောတာ။ အတော် ခက်ခဲတယ်

လေ။ နေ့နေ့ညညပြေးနေရတယ်။ သေနတ်ပေါက် လို့ရှိရင် စစ်တပ်က ဆက်တိုက်ပစ်တာ၊ ကယန်းဘက်က ဝေးဝေးတခါ ပစ်တဲ့မျိုးပေါ့။ ရန်သူကိုတွေ့မှ သူတို့ ပစ်တယ်လေ။ မတွေ့ရင် မပစ်ဘူးပေါ့။ ရန်ထောင်း သေနတ်နဲ့ပဲ ပစ်တာကော။ စစ်တပ် သေနတ်သံက သုံးရက်၊ သုံးည ဆက်တိုက်ပဲ ပစ်နေတာ။ စစ်တပ်ဖက်က ကျည်ကုန်တဲ့ အခါကျတော့ သူတို့လည်း တွေ့မှပဲ ပစ်တော့တယ်။ ခက်ခဲပန်းပင်တယ် အရမ်းမလုပ်နဲ့။

ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်တာမျိုးနဲ့ မကြုံချင်တော့ဘူး။ အရမ်းပင်ပန်းဆင်းရဲပါတယ်။ စိတ်ကို ပျော်အောင် ထားပါ။ တောင်ယာလုပ်ပါ။ အိမ်ပြန်ပါ။ ကျောင်းတက် ပါ။ အခုချိန်က အပျော်ဆုံးအချိန်ပဲ။ ငြိမ်းငြိမ်းချမ်း ချမ်း နေရတာပဲပျော်ပါတယ်။ သား၊ သမီး၊ မြေး၊ မြစ်တွေလည်း ပျော်တယ်။ အဖွားလည်း ပျော်တယ်။ အခုအချိန်ထိ ပျော်ပါတယ်။ ပြေးစရာလည်း မလို တော့ဘူးလေ။ ပိုက်ဆံရှိရင် သုံးမယ်၊ မရှိရင် မသုံးဘူး။ သကြားဝယ်နိုင်ရင် သောက်မယ်။ မဝယ်နိုင်ရင်လည်း မသောက်ရဘူးပေါ့။ ခုကပျော်တယ်လေ။ အရှေ့ ဖက်က နေထွက်ပြီး အနောက်ဖက်မှာ နေဝင်တယ်လေ။ အခုချိန်က ပျော်တယ်လေ။ ကျမပြောတာ ပူပင်သော ကတွေ့ မရှိတော့ ဘူးလေ။”

ဝီးမူစော် (ဟန်ပို့ကျေးရွာ၊ ဖယ်ခုံမြို့နယ်)

“နှစ် ၄၀ လောက်ရှိပြီ။ ကျမမှတ်မိတာကတော့ တော်တော်လေး ခက်ခဲခဲ့တယ်။ သူတို့ တိုက်ပွဲဖြစ် ကြတဲ့ အချိန်မှာ ယောက်ျားလေးတွေက ပေါ်တာ ထမ်းရတယ်လေ။ ၁ ရက်တစ်ခါ၊ ၃ ရက်တစ်ခါ အဲ့လို ပေါ်တာထမ်းရတယ်။ ကျမ ယောက်ျားက ညနက်ဆိုလည်း သွားရတာပဲ။ ကျမနဲ့ ကလေး တွေက နောက်မှာ ကျန်ခဲ့တယ်လေ။ ကလေးနေမ ကောင်းလည်း ကျမတစ်ယောက်ထဲ ပြုစုရတယ်။ ပိုက်ဆံ ဘယ်လိုလုပ်ရှိမလဲ။ ဆေးဖိုးမရှိတော့ မာသာရ် ကျောင်းသွားပြီးတော့ ဆေးဖိုးအတွက် ပြောင်းဖူး ယူသွားပြီး ကလေးကို ဆေးထိုးပေးတာမျိုးလုပ်ရတယ်။

ကလေးက နည်းနည်းသက်သာလာပြီဆို ကျမ တောင် ယာများ ကျန်ခဲ့ပြီလား စဉ်းစားရပြန်ပြီ။ သား၊ သမီးတွေ ကိုလည်း ကျွေးရအုံးမယ်လေ။ တောင်ယာသွားဖို့ ကလေးကို လွှယ်သွား၊ လွှယ်လာလိုက်ရနဲ့။ ကျမ ယောက်ျားက ပေါ်တာထမ်းတာ တစ်ပတ်ကြာတာ ရှိတယ်။ ဆယ်ရက်ကြာတာရှိတယ်။ ငါးရက်ကြာတာ မျိုးရှိတယ်။ အရမ်းခက်ခဲတယ်။ ယောက်ျားပြန်လာ တော့လည်း တောင်ယာကို တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်လောက်ပဲ သွားရတယ်။ ဗမာစစ်သားက ပြန်လည်ခေါ်ပြန်ပြီ။ ပေါ်တာ ပြန်ထမ်းရတာပေါ့။

တိုက်ပွဲဖြစ်တာမျိုးနဲ့ မကြုံချင်တော့ဘူး။ အခုလိုမျိုး ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းပဲ နေချင်တယ်။ အရင် ခေတ်နဲ့ နှိုင်းရင် အခုက ကောင်းတယ်လေ။ အဖွား ပြောချင်တာက အခက်အခဲတွေပေါ့။ အကူအညီ လည်းတောင်းချင်ပါတယ်။ ပြောလို့ရပါတယ်နော်။ အဖွား အကူအညီ တောင်းချင်တာက အဖွားက မဝယ်နိုင်၊ မလုပ်နိုင်တော့ အခုက မီးမရှိပဲ အမောင်ထဲ မှာပဲ နေရတယ်လေ။ အဖွားက မီးရချင်တယ် လေ။ တောင်းလို့ရရင်တော့ မီးအလင်းရောင်ထဲ နေချင် တာပေါ့။ ပြီးတော့ အဖွားမျက်စိအား ဆေးပေါ့နော်။ သူများကို ကောင်းကောင်း မမြင်ရတော့ ဘူးလေ။ အဖွားအသက်က ၆၄ နှစ်ရှိပြီလေ၊ ကောင်းကောင်း မမြင်ရတော့ဘူး။”

စခန်းအောင်သီဟ (လွယ်ယင်းရွာမကျေးရွာ၊ ဖယ်ခုံမြို့နယ်)

“ဆက်ဆံတာက တခါတလေ နည်းနည်း ဆိုးတယ်။ ရွာသားကလည်း ဗမာစကားနဲ့ တော်တော် လေးမပြောတတ်တဲ့ ကောင်ရှိတယ်။ သူတို့တော်တော် လေးရက်စက်ခံရတယ်။ ချိုချိုသာသာနဲ့ မရှိလိုပါဘူး။ အခေါ်ခံရတာကတော့ အသက် ၁၄ နှစ် တခါ၊ အသက် ၁၄ နှစ်ကျော်ကျော် အဲ့ဒီ ၆ ရက်တခါ ထမ်းဖူးတယ်။ နောက် ဆက်တိုက်ပဲ ၁၅၊ ၁၆၊ ၂၀ ကြား ပေါ့။ အဲ့ဒီ ၆ နှစ်လုံးလုံးမှာ ခေါက်ရေ ၂၀ လောက်ရှိတယ်။

ဒါအနီးနဲ့ အဝေးပေါ့နော်။ တော်တော်လေးတောင် ပေါ်တက်ရတယ်။ နှစ်ယောက် ဆန်တစ်အိတ် အဲ့လို မျိုး ထမ်းလည်း ထမ်းဖူးပါတယ်။ ပြန်တွေးမယ်ဆို မျက်ရည်ကျသလို ဖြစ်ကြတာပေါ့နော်။ တောင်တက် တာက ကိုယ့်ဘာသာ တက်တောင်မှ မတက်နိုင် ဖြစ်နေတယ်။ အလေးထပ် မရတော့ဘယ်။ တချို့လူက ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်တွေနဲ့ အားကောင်းကြသေး တာပေါ့ နော်။ တချို့လူတွေက အသက်ကြီးပြီ၊ ငိုတယ်၊ မျက်ရည် တောင်ကျတယ်။ ကိုယ်က လိုက်ထမ်းကူ မယ်ဆိုပေ မယ့်လည်း ကိုယ်က မထမ်းနိုင်ပဲ ဖြစ်နေတယ်။

အခုအချိန်ကျတော့ ငြိမ်းချမ်းစေချင်တယ်။ အခုလိုမျိုးကျတော့ လွတ်လွတ်လပ်လပ်၊ သာသာယာ ယာနေ ရဖို့ဆိုတာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးပေါ့နော်။ နောက်အဲဒီ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းပြန်တော့ လည်း စီးပွားရေးမရှိဖြစ်ပြန်တယ်။ စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲတယ်။ စားဝတ်နေရေးခက်ခဲပြန်တော့လည်း လူတွေက တော်တော်လေး ဒုက္ခရောက်ကြတယ်။ တချို့လူ လိုက်မိတဲ့သူက နည်းနည်းတော်သေးတယ်။ လိုက်မမိတဲ့လူ ဦးလေးလိုလူမျိုးကျတော့ အရင်းမရှိ၊ အနီးမရှိ ဘာမှ လုပ်လို့မရ ဖြစ်နေတယ်။

အရင်လိုမျိုးမဖြစ်ဖို့ဆိုတာလည်း အကောင်းဆုံး ပေါ့နော်။ အဲဒီတိုင်းပြည်အတွက် ငြိမ်းချမ်းသာ ယာရေးပေါ့နော်။ ပြည်သူလူထုများအားလုံး ရှိအတူ၊ မရှိအတူ၊ အဲ့လိုမျိုးနေစေချင်တာပေါ့နော်။ အဲ့လိုမျိုးပဲ ဆက်လက်ပြီး ကောင်းရာ၊ ကောင်းကျိုး ဦးလေးက မျှော်တာပေါ့နော်။”

စခန်းကားလို (လအိကျေးရွာ၊ ဖယ်ခုံမြို့နယ်)

“ကျနော် ဇာတိချက်မြုပ် အဲဒီကမိုက်ရွာမှာပါ။ ၁၉၈၅ မှာ စစ်တပ်က အတင်းအကြပ် ပြောင်းစေ ခိုင်းတာ၊ လအိမှာ လာပြောင်းတာ။ ဒါပေမယ့် ကျနော့် ဘဝပြောမယ်ဆိုရင် အဲဒီ စစ်တပ်ကိစ္စနဲ့ ပတ် သက်ရင် ကျနော် လေးတန်းနေတဲ့ အချိန်တုန်းက ကျောင်းတက်ရင်း ပေါ်တာထမ်းတဲ့ ဘဝပါ။ ဒီနောက် ပိုင်းမှာ တောင်ယာလုပ်တဲ့ အရွယ်ရောက် လာလည်း

ပေါ်တာဘဝပါ။ စစ်ကြောင်းထိုးခါက ငြိမ်းချမ်းရေး ယူတဲ့အထိ ကျနော်ပေါ်တာဘဝနဲ့ပါ။ အိမ်ရွှေ့ရတယ်။ ရွာပြောင်းရတယ်။ ပေါ်တာထမ်းရတယ်။ မကောင်းသော စစ်တပ်တွေ ပေါ်တာသမားကို သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူလူထုကို သော်လည်းကောင်း အနိုင်ကျင့်တာကို ကျနော်တွေ့ရတာ အင်မတန်မှ စိတ်နာတယ်။ စစ်တပ် ကို ပြောခဲ့ဖူးတယ်၊ ဆိုခဲ့ဖူးတယ်၊ ဆဲခဲ့ဖူးတယ်၊ လက်တီး နဲ့လည်း ထိုးခဲ့ဖူးတယ်၊ ခြေနဲ့လည်း ကန်ခဲ့ဖူးတယ်။ မကောင်းတဲ့ စစ်သားတချို့ပေါ့နော်။ စစ်သားလည်း

အားလုံးမဆိုးပါဘူး။ ကောင်းတဲ့ စစ်သားလည်း ရှိပါတယ်။

စစ်ဖြစ်ဖို့မလိုချင်ဘူး။ လက်နက်ထမ်းပြီးတော့မှ ရွာထွက်၊ ရွာဝင်တောင် မမြင်ချင်ဘူး။ အားလုံးပဲ ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ်လုပ်၊ ကိုယ့်အိမ်ကို ပြန်၊ ဒါပြီးပြီ။ ဦးလေးဆန္ဒ ဒီလိုရှိပါတယ်။ လကမ္ဘာပေါ်တက်ဖို့ မလိုဘူး။ ကိုယ့်တောင်ယာ ကိုယ်လုပ်၊ ကိုယ့်ထမင်း ကိုယ်စား၊ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ်ပြန်၊ လွတ်လွတ် လပ်လပ် ဆိုတာ တော်ပါပြီ။ ဦးလေး ဆန္ဒဒီလောက်ပါပဲ။”

ငိုရင်ပုလဲ ရယ်ရင်ရွဲ

သိုက်စိုးထွန်း[နတ်ရွာ] ရေးသားသည်၊

ငိုရင်ပုလဲ

“ဟိုရှေးရှေးတုန်းက ရွာတစ်ရွာဝယ်၊ မိန်းမချောလေးတစ်ယောက်ရှိပါတယ်။ သူ့နာမည်က မစံပယ်၊ မခမ်းနားသော်လည်း ဆန်းပြားကြွယ်၊ သူငိုရင်ပုလဲ သူရယ်ရင်ရွဲဖြစ်သတဲ့ကွယ်” တဲ့။ ငိုရင်ပုလဲရယ်ရင်ရွဲဆိုတဲ့ သီချင်းလေးကို ဂန္ထဝင်အဆိုတော်ကြီး အန်တီ ဒေါ်မာမာအေးရဲ့ အသံလေးနဲ့ နားဆင်ခဲ့ရတာ။ သီချင်း ဖန်တီးခဲ့တဲ့ ဂီတစာဆိုက ‘ဥက္ကလာခင်စော’ပါတဲ့။ “ရက်စက်သူတွေက ပုလဲကိုလိုချင်လို့ ငိုခိုင်းတယ်၊ ရွဲကိုလိုချင်တော့ သူ့ကိုရယ်ခိုင်းတယ်”တဲ့။ ဒီနေရာမှာ ဒီသီချင်းလေးအကြောင်းကို အစအဆုံးစာဖွဲ့ချင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ သီချင်းလေးနားဆင်ရင်းနဲ့ ရလာတဲ့အတွေးလေး တစ်ပိုင်းတစ်စကို တင်ပြလိုတာပါ။

သီချင်းလေးထဲက မစံပယ်ဆိုတဲ့ မိန်းမချောလေးက သူငိုလိုက်တဲ့အခါ ပုလဲတွေထွက်လာ၊ ရယ်လိုက်တဲ့အခါ ရွဲတွေထွက်လာနဲ့ သူ့ရဲ့ ငိုတစ်ခါရယ်တစ်လှည့်၊ ဝမ်းနည်းတစ်ခါ ဝမ်းသာတစ်လှည့် လောကဓံတွေကြားမှာ လောကကြီးအတွက် ပုလဲတွေ၊ ရွဲတွေထုတ်ပေးနေခဲ့တဲ့အဖြစ်လေးကို စဉ်းစားမိလို့ပါ။ ဒါလေးက ပုံပြင်လေးတစ်ပုဒ်ဆိုတော့ တကယ့်အဖြစ်လည်း ဟုတ်ချင်မှဟုတ်မှာပါ။ ဇာတ်တော်တစ်ခု မှာတော့ ငိုရင်ပုလဲ၊ ရယ်ရင်ပတ္တမြားထွက်တဲ့ မင်းသားတစ်ပါးရှိခဲ့ဖူးပါသတဲ့။ ထားပါတော့၊ ဒီသီချင်းလေးထဲ မှာတော့ ငိုရင်ပုလဲ ရယ်ရင်ရွဲထွက်တဲ့ မိန်းမချောလေးတစ်ယောက်အကြောင်းပါ။

မစံပယ်ရဲ့ဝမ်းနည်းမှု၊ ဝမ်းသာမှုက သူ့ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် ကောင်းကျိုးတွေကိုသာ ဖြစ်စေခဲ့တဲ့ အကြောင်း စဉ်းစားပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ ကိုယ့်ရဲ့ဝမ်းနည်းမှု၊ ဝမ်းသာမှုတွေ၊ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံသော ခံစားမှုတွေကနေ ကိုယ်နဲ့ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် ကောင်းကျိုးတွေ ဖြစ်လာစေခဲ့သလား၊ ဆိုးကျိုးတွေ ဖြစ်လာစေခဲ့သလား ဆိုတာကို စဉ်းစားကြည့်နေမိပါတယ်။ ကိုယ်ငိုနေမှ သူ့အကျိုးရှိမယ်လို့ ထင်တဲ့သူတွေက ကိုယ့်ကိုငိုစေချင်နေကြမှာပါပဲ၊ ငိုအောင်လုပ်နေကြမှာပါပဲ။ ကိုယ်ရယ်နေမှ သူ့အကျိုး ရှိမယ်လို့ထင်တဲ့သူတွေကလည်း ကိုယ့်ကိုရယ်စေချင်နေကြမှာပါပဲ၊ ရယ်အောင်လုပ်နေကြမှာပါပဲ။ ငိုအောင် ရယ်အောင် ပြုမှုနေကြတဲ့အပေါ်မှာ ကိုယ့်ရဲ့တုံ့ပြန်မှုတွေက ဓမ္မဗိဋ္ဌာန်ကျ နေရဲ့လား ဆိုတာကို စဉ်းစားနေမိပါတယ်။

ဘဝခရီးကိုလျှောက်လှမ်းကြတဲ့အခါ လောကဓမ္မတာအရလာဘော၊ အလာဘော၊ ယသော၊ အယသော၊ နိန္ဒာ၊ ပသံသာ၊ သုခံ၊ ဒုက္ခံဆိုတဲ့ လောကဓံရှစ်ပါးကို လူတိုင်း၊ သတ္တဝါတိုင်းကြုံတွေ့ကြရတာပါပဲ။ ကောင်းတာတွေနဲ့ ကြုံရတွေ့ရတော့ ရယ်ကြရွှင်ကြပျော်မိကြတာပါပဲ။ ဆိုးတာတွေနဲ့ကြုံရတွေ့ရပြန် တော့လည်း ဝမ်းနည်းကြ ပူဆွေးကြ၊ ငိုကြွေးမိကြတာပါပဲ။ ဒါက ထူးဆန်းတဲ့အရာတွေတော့မဟုတ်ပါဘူး။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားမှသာ ဝမ်းနည်းပူဆွေးငိုကြွေးမှုတွေ၊သောကတွေ၊ ဒေါသတွေကို ပယ်နိုင်ပါသတဲ့။ သူလိုကိုယ်လို ပုထုဇဉ်လူသားမှန်သမျှ လောကဓံကို ကြုံကြုံခံမခံနိုင်ကြသေးတာက သဘာဝကျတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။

ဝမ်းနည်းစရာအခင်းတွေ၊ ဝမ်းသာစရာအခင်းတွေကတော့ လူတိုင်း ကြုံနေကြရမှာပါပဲ။ ဝမ်းနည်း၊ ဝမ်းသာစရာမဟုတ်တဲ့ တစ်ခြားအခြေအနေတွေလည်း ကြုံနေကြရမှာပါပဲ။ ဟိုတုန်းက ကြုံခဲ့ပြီးသလို အခုလည်း ကြုံနေကြရတာပါပဲ။ နောင်လည်းကြုံနေရဦးမှာပါပဲ။ ဒီလိုကြုံလာတဲ့အခါ ပြန်လည် တုံ့ပြန်ပုံတွေကွဲသွားတာနဲ့အမျှ တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်းစီရဲ့ ဘဝပုံရိပ်တွေလည်း ပြောင်းလဲသွားကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ချို့က အဆိုးလောကဓံတစ်ခုနဲ့ကြုံပြီးတဲ့အခါ ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုတွေကို ရပ်တန့်ဖို့ အကြာကြီး အချိန်ယူရလေ့ရှိပါတယ်။ “ငါ့ကျမှဒီလို ဖြစ်ရတယ်လို့”ဆိုတဲ့အတွေးမျိုးနဲ့ တွေးမိလေလေ ဝမ်းနည်းလေလေ ဖြစ်ပြီး အတောမသတ်နိုင်အောင် ခံစားနေမိတတ်ပါတယ်။ “ငါ့ကျမှ”ဆိုတဲ့စကားလုံးရဲ့နောက်မှာ “သူ့ကျတော့”ဆိုတာတွေ ကပ်ပါလာပါတယ်။ ကိုယ့်ကျတော့ ဒီလိုဖြစ်တယ်၊ သူ့ကျတော့ ဒီလိုမဖြစ်ဘူး ဆိုတဲ့ အတွေးတွေကြောင့် ဝမ်းနည်းခြင်းရဲ့နောက်မှာ မကျေနပ်ခြင်းတွေပါ ကပ်လိုက်လာရော။ ဒီဝမ်းနည်းမှုအပေါ်မှာ ဘယ်လိုပြန်လည်စုစားရမလဲဆိုတဲ့အဖြေကိုလည်း ရှာနေမိတတ်ပါတယ်။ ရှာတဲ့အဖြေတွေထဲမှာ တစ်ခါတစ်ခါ အနာနဲ့ဆေးမတည့်တဲ့နည်းလမ်းတွေလည်း ပါလာတတ်တာမို့ စိတ်ချမ်းမြေ့မှုရဖို့ အချိန် အတော်ကြီး ပြန်ယူနေရတတ်ပါတယ်။

ကိုယ်ဖြစ်ချင်တာတွေဖြစ်နေပြီး အကောင်းလောကဓံတွေနဲ့ ဆက်တိုက်ကြုံနေရပြန်တော့လည်း ငါလိုလူ ဓမ္မုမ္မာရှိသေးရဲ့လားဆိုပြီး မာန်မာနတွေတောင်လိုမောက်လာတတ်ပြန်ပါတယ်။

တွေ့သမျှ မြင်သမျှ ကိုယ့်ထက်နိမ့်ကျတဲ့လူ၊ ကိုယ့်လောက်

အတွေးအမြင်

မအောင်မြင်တဲ့လူ၊ ကိုယ့်လောက်အဆင့်အတန်းမရှိတဲ့လူ၊ ကိုယ့်လောက် တတ်သိလိမ္မာမှုမရှိတဲ့လူလို့ ထင်သွားတတ်ပါတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဦးတော့ “ဒီလူ ငွေသာ ပေါတာ၊ ပညာတော့ ငါ့လောက်မတတ်ပါဘူး”လို့ ဆိုပြီး မာန်တက်နေတတ်ပါတယ်။ ဥစ္စာရှင် ကလည်း “ဒီလူ စာသာတတ်တာ လက်တွေ့စီးပွားရေးပညာမတတ်လို့ ငါ့လောက်တော့ဥစ္စာ မပေါပါဘူး”လို့ တွေးပြီး မာနတံခွန်ထူနေတတ်ပါတယ်။

ပူဆွေးငိုကြွေးချိန်မှာ သောကန္တတွင်းက လွတ်ကင်းအောင် ရုန်းမထွက်နိုင်လောက်တဲ့အထိ အားအင်တွေနုန်းချို၊ နှမ်းလျှအားငယ်သာခွေယိုင် စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းမှုတွေဖြစ်ပြီးတော့ ရယ်ရွှင်မြူးချိန်၊ မော်ကြားချိန်ကျပြန်တော့ မာနတောင်ကြောပေါ်ကမဆင်းနိုင်တော့ဘဲဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်အခါတုန်းက ပသေနဒီကောသလမင်းကြီးက မြတ်စွာဘုရားရှင်နဲ့ဆွေမျိုး တော်ချင်စိတ်တွေဖြစ်လာသတဲ့။ အမျိုးတော်ချင်တော့ သာကီဝင်မင်းတွေဆီ သမီးကညာဆက်သဖို့ ရာဇသံ ပို့လိုက်တယ်။ သာကီဝင်တွေဆိုတာကလည်း အမျိုးအနွယ်ကို စောင့်ထိန်းရာမှာနာမည်ကြီးတဲ့သူတွေဆိုတော့ သာကီမျိုးမဟုတ်တဲ့ ပသေနဒီကောသလမင်းကြီးဆီ သာကီနွယ်မင်းသမီးမပို့ချင်ဘူး။ ဒီတော့ မဟာနာမ မင်းနဲ့ နာဂဗုဏ္ဏာကျွန်မကမွေးတဲ့ ဝါသဘာတ္တိယာကို သာကီဝင်ဆိုပြီးပို့လိုက်တယ်။

မင်းကြီးကလည်း အဂ္ဂမဟေသီအရာထားပြီးမြှောက်စားတဲ့အပြင် မွေးလာတဲ့ဝိဋ္ဌဋ္ဌာာမင်းသားလေးကိုလည်း ငယ်စဉ် ကတည်းက သေနာပတိအရာပေးထားတယ်။

အရွယ်ရောက်လာတော့ မယ်တော်ဘက်က ဆွေတော် မျိုးတော်တွေရှိရာ ကပ္ပိလဝတ်ကို အလယ်လာပြီးအပြန်မှာ ဝိဋ္ဌဋ္ဌာဘထိုင်သွားတဲ့ထိုင်ခုံကို “ဝါသဘာတ္တိယာ ကျွန်မသား ထိုင်သွားတဲ့ ပျဉ်ချပ်”လို့ ပြောရင်းနဲ့ နွားနို့ရေနဲ့ဆေးတာကို မင်းချင်းတစ်ယောက်ကကြား၊

ဝိဋ္ဌဋ္ဌာဘကို ပြန်လျှောက်တော့ အရှက်ကြီးရှက်၊ အနာကြီးနာပြီး “ငါမင်းဖြစ်တဲ့အချိန် ငါ့ပျဉ်ချပ်ကို သင်းတို့လည်ချောင်းသွေးနဲ့ ဆေးရလိမ့်မယ်”လို့ ကြုံးဝါးရင်း ရန်ပြီးဖွဲ့လိုက်တယ်။ သူ့ရန်ပြီးက နောင်လည်းမပြေတော့ သည်းသည်းမည်းမည်းလက်စားချေရင်းသာကီဝင်တွေအကုန်ဒုက္ခရောက်ကုန်တယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း တပ်နဲ့တကွ ရေမျောပြီး အသက်ဆုံးရတယ်။ ဘယ်သူ့အတွက်မှ အကျိုးမရှိတဲ့ ခံစားချက်တစ်ခု သူမွေးဖွားမိလိုက်တယ်။

စုက္ကတေးမင်းက အနော်ရထာမင်းသားကို ‘ညီသားနောင်မယ်’လို့ ခေါ်လိုက်တယ်။ ဒီစကားအပေါ် အနော်ရထာကမင်းသားမခံချင်ဖြစ်ပြီး စုက္ကတေးမင်းကို စီးချင်းထိုးဖို့စိန်ခေါ်လိုက်တယ်။ နှစ်ဦးသား စီးချင်းထိုးလိုက်တာ စုက္ကတေးရင်ဝမှာ လှံတန်းလန်းနဲ့ မြင်းနောက်က ဒရွတ်တိုက်ဆွဲပြီးပါသွားလို့ ဒီအရပ်ကိုတောင် မြင်းကပါအရပ်လို့ တွင်သွားသတဲ့။

အနော်ရထာကို စိတ်ထိခိုက်အောင် ပြောလိုက်တဲ့ စကားတစ်ခွန်းဟာ ပြောတဲ့သူကို ထိခိုက်သွားစေခဲ့တယ်။ ဗိုလ်ပုံအလယ်မှာ အခနဲ့ခံလိုက်ရစဉ်မှာ အနော်ရထာမင်းသားအနေနဲ့ ဝမ်းနည်းရှက်ရွံ့ခဲ့မှာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ စိတ်ပျက်အားငယ်မှု၊ ဝမ်းနည်းမှုမှာတင် ရပ်မနေခဲ့ဘူး။ လာမယ့်ဘေးကိုပြေးတွေ့လိုက်တယ်။ ညီနောင်အချင်းချင်း စီးချင်းထိုးတာကို အားမပေးသင့် ပေမဲ့ သူ့လုပ်ရပ်က ပုဂံပြည်အတွက်ကောင်းမြတ်တဲ့အလှည့်အပြောင်းတွေ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့တယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်က လူငယ်လေးတစ်ယောက်ကို သူ့ရဲ့လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာတပ်မက်မှုနဲ့ပတ်သက်လို့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေက ပိုင်းဝန်းလှောင်ပြောင်ကြရာကတစ်ဆင့် သူ့ကိုသူ့အဆုံးစီရင်သွားခဲ့တယ်။ သူကတော့ သူ့ရဲ့ရှက်ရွံ့အားငယ်မှုအပေါ်မှာ ရင်ဆိုင်နိုင်စွမ်းမရှိဖြစ်ပြီး အရှုံးပေးလက်မြှောက်သွားခဲ့တာ။ လှောင်ပြောင်သူတွေကိုအားမပေးသင့်သလို လက်မြှောက်အရှုံးပေးသွားတာကိုလည်း မချီးကျူးသင့်ပါဘူး။ ကြုံလာသမျှ အခက်အခဲတွေအပေါ်မှာ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရတဲ့ သတ္တိကို လူတိုင်းမွေးမြူထားရမှာပါ။

ဝမ်းနည်းဝမ်းသာဖြစ်စေမယ့်အခြင်းအရာတွေကတော့ ဘဝခရီးမဆုံးသရွေ့ တွေ့ကြုံနေရမှာပါပဲ။ ဒီအပေါ်မှာ ဘယ်လို တုံ့ပြန် သလဲဆိုတဲ့ အချက်ကသာ အရေးကြီးနေမှာပါ။ “ဒီကနေ့တော့ ပျော်လွန်း လို့ဟေ့” ဆိုပြီး တစ်ပိုင်းဖွဲ့လိုက်ကြသလို နောင်တစ်ချိန်ကျ ပြန်တော့လည်း“ဒီအပူကြီးကိုတော့ ဒါလေးနဲ့ပဲ ဖြေပါရစေတော့ကွာ”ဆိုပြီးရှေးနည်းတူလုပ်ပြန်ရော။

ဝမ်းနည်း၊ ဝမ်းသာမှုတွေအတွက် ထွက်ပေါက် ရှာရင်းရှာရင်းနဲ့ ဝမ်းသာစရာတွေကနေ ဝမ်းနည်းစရာအခြေအနေတွေအဖြစ် တစ်ဖြည်း

အသက်ကို စာမျက်နှာ (၂၀) သို့

ဖြည်းပြောင်းလဲသွားတတ်သလို ဝမ်းနည်းစရာဖြစ်ပြီးသားအခြေအနေတွေကလည်း ပို၍ပို၍ရင်နင့်ဖွယ်ရာအဖြစ်တွေအဖြစ် ပြောင်းလဲလာနိုင်တာကို သတိ ထားကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။

လူတစ်ယောက်အောင်မြင်လာတယ်ဆိုရင် သူ့အတွက်ဝမ်းသာစရာပေါ့။ သူဝမ်းသာသလို ကိုယ်လည်း ဝမ်းသာရမှာပေါ့။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ သူ့အောင်မြင်တာကို မအောင်မြင်အောင်၊ တစ်ဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကျရှုံးခန်းကိုရောက်သွားအောင် ဘယ်ချောက်ထဲကိုတွန်းချလိုက်မယ်၊ ဘယ်ခလုတ်နဲ့တိုက်မိသွားအောင် လုပ်လိုက်မယ်၊ ဘယ်အန္တရာယ်နဲ့ ပက်ပင်းတိုးသွားအောင် ခွင်ဆင်ထည့်လိုက်မယ်ဆိုတာမျိုးနဲ့ အကြံမှား၊ အပြောမှား၊ အပြုမှားတွေကိုလုပ်လိုက်ရင် ဝမ်းသာစရာအခင်းကနေ ဝမ်းနည်းစရာအခင်းကို ပြောင်းသွားတယ်လို့ပြောရမှာပါပဲ။ ကိုယ်ပြုလိုက်တဲ့မကောင်းမှုကြောင့် သူဒုက္ခရောက်သွားတယ်ပဲထားဦး၊ ဒါက သူ့အတွက်တင် ဝမ်းနည်းစရာကောင်းတာမဟုတ်ပါဘူး။ ပျက်စီးသွားတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့စာရိတ္တအတွက်လည်း အမှန်တကယ်ကို ယူကြိုးမရဖြစ်စရာပါပဲ။

လူတစ်ယောက်ကျရှုံးသွားပြီဆိုရင် ဒီကျရှုံးမှုထဲကနေ ရုန်းထွက်နိုင်အောင် ဘယ်လိုကယ်တင်ဖေးမ ကူညီပေးရရင်ကောင်းမလဲ ဆိုတာကို စဉ်းစားရမှာပါ။

သူ့ဝမ်းနည်းမှုတွေကို မျှဝေခံစားသင့်တာမှန်ပေမယ့် ကိုယ်ပါလိုက်ပြီး ချုံးပွဲချနေရင်လည်း ဘယ်သူ့ဘယ်သူမှမကယ်နိုင်ဖြစ်ပြီး ဒီနှံ့ထဲကရုန်းထွက်နိုင်မယ့်လမ်းကို ရောက်တော့မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်ကကမ်းပေါ်ကလူဆိုရင် လက်ကလေးကမ်းပြီး ဆွဲခေါ်မလား၊ သစ်ခက်သစ်ကိုင်းကလေးကမ်းပေးပြီး ဆွဲခေါ်မလား၊ တစ်နည်းနည်းတော့ ကြုံရမှာပါ။

ကိုယ့်အစွမ်းအစကို ယုံကြည်လို့ ကိုယ်တိုင်ဆင်းပြီး ကယ်ဆယ်နိုင်ရင်တော့ အကောင်းဆုံးပေါ့။ ကယ်ရင်းကယ်ရင်းနဲ့ နှစ်ယောက်လုံး နစ်မွမ်းကြရတဲ့အဖြစ်မျိုးဆိုရင်တော့ မကောင်းပါဘူး။ လူတစ်ယောက်ကျရှုံးနေချိန်မှာ၊ ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုတွေ ခံစားနေရချိန်မှာ ဘေးလူတစ်ယောက်အနေနဲ့ မလုပ်သင့်ဆုံးကတော့ သူ့ဝမ်းနည်းမှု တွေကို ပိုမိုဆိုးရွားသွားစေမယ့် အလုပ်မျိုး၊ အပြောမျိုးပါ။ “ငါအစောကြီးကတည်းက ကြုံမပြောဘူးလား၊ အစကတည်းက ဒီလို မလုပ်သင့်တာကို မသိဘူးလား၊ ဖြစ်မှာပေါ့ ဉာဏ်ကိုကနည်းတာကိုး၊ အခုတော့ ဘာအသုံးကျသေးသလဲ” ဆိုတာမျိုးနဲ့ ကရုဏာဒေါသလိုလို၊ တကယ့်ဒေါသလိုလိုနဲ့ ပြောလိုက်တဲ့ စကားလုံးတွေက စိတ်ညစ်နေတဲ့သူကို ပိုပိုပြီးညစ်သွားစေပါတယ်။

ကျနေတဲ့စိတ်ဓာတ်ကဘယ်လိုမှပြန်တင်လို့မရတော့လောက်အောင် ပျက်စီးသွားစေပါတယ်။ ကိုယ့်စကားတစ်ခွန်းကြောင့် ဖြစ်ခဲ့ပြီးတဲ့ ကိစ္စတွေက ပြန်ကောင်းလာနိုင်ဖို့ လမ်းမမြင်တော့ဘူးဆိုရင် ရေနစ်သူကို ဝါးကူ လို့ထိုးသလိုဖြစ်စေမယ့် စကားလုံးမျိုးတွေကို မသုံးတာ အကောင်းဆုံးပါ။ ဒီအခက်အခဲအကြပ်အတည်းကနေ ဘယ်လိုရုန်းထွက်ရင်ကောင်းမလဲဆိုတဲ့ အကြံကောင်း၊ ဉာဏ်ကောင်းမျိုးပေးနိုင်ရင်တော့ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်စလုံးအတွက် တိုင်းထက်အလွန် အကျိုးများစေမှာပါ။

ဝမ်းနည်းဝမ်းသာဖြစ်ရသူက ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ဖြစ်နေပြီဆိုရင်လည်း ဒီလောကဓံတွေကို တတ်နိုင်သမျှ မတုန်လှုပ်စတမ်း အားတင်းပြီးရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းကြရမှာပါပဲ။ ဝမ်းနည်းစရာလောကဓံတွေကို အားခံရင်ဆိုင်ရမှာကတော့ ဟုတ်ပါပြီ။ ဝမ်းသာစရာအခင်းတွေကိုကျတော့ ဘာဖြစ်လို့ ရင်မဆိုင်နိုင်ရမှာလဲလို့ မေးကောင်း မေးပါလိမ့်မယ်။ ဝမ်းနည်းစရာအခင်းကို ကြုံကြုံမခံနိုင်ကြပုံကတော့ အထူးဖွင့်ဆိုရှင်းပြဖို့မလိုတော့ပါဘူး။ ဘဝကို စိတ်ပျက်လက်မှိုင်ချပြီး အရှုံးပေးသွားကြသူတွေ အများကြီးရှိနေတာကိုကြည့်ရင် သိသာပါတယ်။ တကယ်တော့ ဝမ်းသာစရာအခြေအနေတွေကိုလည်း ကြုံကြုံခံရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့အရေးကြီးပါတယ်။

တန်ဖိုးထားစောင့်စည်းအပ်တဲ့အရာတွေကို ဆင်းရဲစဉ်အခါတုန်းက ထိန်းသိမ်းစောင့်စည်းနိုင်ခဲ့ ပေမယ့် ချမ်းသာလာချိန်ကျမှ မစောင့်စည်းနိုင်တော့တာတွေ၊ ပညာရည်အဆင့်အတန်းမမြင့်မားစဉ်တုန်းက ရိုသေထိုက်သူကိုရိုသေခဲ့ပေမယ့် ပညာရည်မြင့်လာပါပြီလို့ဆိုနိုင်ချိန်ကျကာမှ ပညာမာနထောင်လွှားပြီး ဘယ်သူ့ကိုမှ အလေးဂရုမပြုနိုင်တော့တာတွေ၊ ရည်မှန်းချက်တစ်ခုကို မအောင်မြင်စဉ်တုန်းက လိမ္မာ ယဉ်ကျေးနိုင်ခဲ့ပြီးတော့ အောင်မြင်လာချိန်ကျမှ မယဉ်ကျေးနိုင်၊ မလိမ္မာနိုင်တော့တာတွေ စသည်စသည် အားဖြင့် ဝမ်းသာပျော်ရွှင်စရာတွေကြုံလာပြီး ချိန်မှာမှ အဆိုးဘက်ကို ဦးတည်ပြောင်းလဲ သွားသူတွေ ရှိနေတာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အကောင်းလောကဓံဆိုတာတွေကိုလည်း ကြုံကြုံခံနိုင်ဖို့ လိုအပ်တယ် ဆိုတာကို တွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။

ရေသည်ယောက်ျားဘဝ ဆင်းရဲစဉ်အခါတုန်းက “ကောက်လျင်ကြီးဆန်၊ နီတာလန်နုငှါ၊ ငါးသန်သေးနု၊၊ ရေလိုပြုတ်များကို၊ တစ်လုပ်ကယ်ဝဝ၊ စားလိုက်ရလျှင်ဖြင့်၊ အာဂပါးစပ်၊ လူဖြစ်ကျိုးနပ်လေငှ”လို့ တမ်းတခဲ့သူက အိမ်ရှေ့စံဘဝလည်းရောက်ရော “ဗာရာပြည်ငယ်၊ ဇင်ဂလယ်လေးကို၊ သေးဖွဲသိမ်နုပ်၊ မင်းနှစ်ယောက်လုပ်ရတယ်၊ စိတ်ရှုပ်စရာ”ဆိုတဲ့အတွေးမျိုးဝင်လာပြီး ဆွေမတော်၊ မျိုးမစပ် အိမ်ရှေ့အရာအပ်ခဲ့တဲ့ကျေးဇူးရှင်ကြီးကိုတောင် သံလျက်နဲ့ပိုင်းဖို့စိတ်ကူးမိသေးတာကို ကြည့်ရင်

အသက်ကို စာမျက်နှာ (၂၀) သို့

၂၀၂၀ ခုနှစ်ဆီသို့ လျှောက်လှမ်းခြင်း

ဘိုထီး (ငွေတောင်ပြည်) ရေးသားသည်၊

မြန်မာနိုင်ငံမှာ နှစ်ပေါင်း (၇၀) နီးပါးကြုံတွေ့တဲ့အခက်အခဲရဲ့ အဓိကအကြောင်းအရင်းဟာ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ရဲ့ အားနည်းချက်ကြောင့်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ရဲ့ အားနည်းချက်အများဆုံးရှိတဲ့ နိုင်ငံဟာ အခက်အခဲအများဆုံးကို ကြုံတွေ့ရပြီး အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ရဲ့ အားနည်းချက်အနည်းဆုံးရှိတဲ့နိုင်ငံ ဟာ အခက်အခဲအနည်းဆုံးကိုကြုံတွေ့ရတဲ့နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၆၂ခုနှစ်ကစပြီး ယနေ့ထိမြန်မာနိုင်ငံမှာ ကျင်းပပြုလုပ်တဲ့ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲဟာ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာရရှိဖို့အဓိက ရည်ရွယ်ပြီး ပြုလုပ်တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ပါတယ်။

ကောင်းမွန်တဲ့စနစ်တစ်ခုပေါ်ပေါက်လာဖို့ရည်ရွယ်တဲ့ရွေးကောက်ပွဲမဟုတ်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုရင် ကောင်းမွန်တဲ့စနစ်တစ်ခုကို မတည်ဆောက်နိုင်သေးပဲ ရွေးကောက်ပွဲကို ပြုလုပ်တာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၆၂ခုနှစ်တုန်းက အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာရယူထားတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုအောက် မှာ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ဖျက်သိမ်းပြီး တံခါးပတ်ဝါဒကျင့်သုံးခဲ့တယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှန်သမျှ ပြည်သူပိုင်သိမ်းတယ်။

စီးပွားရေးကမောက်ကမဖြစ်ကုန်တယ်။ အစစအရာရာ ရှားပါးပြီး “အုပ်ချုပ်ရေးအာ ဏာဈေးမဆစ်နဲ့၊ တွေ့ရင်ဝယ်ထားဈေးမများ” ဆိုတဲ့ဆောင်ပုဒ်အတိုင်း ဈေးဆစ်မနေတော့ပဲ ပစ္စည်းရရှိဖို့ပဲ အလုအယှက်ဝယ်ထားကြရပါတယ်။

၂၆နှစ်တိုင်တိုင် တိုင်းပြည်ဆုတ်ယုတ်သွားပြီး အရှေ့တောင် အာရှမှာ အောက်ဆုံးအဆင့်ကို ရောက်သွားခဲ့ရပါတယ်။ အခြေအနေတွေဟာ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား များ အခံမရပ်နိုင်တဲ့အထိရောက်ရှိသွားတာကြောင့် ၁၉၆၂ ဇူလိုင်အရေးအခင်းပေါ်ပေါက်ခဲ့ ရပါတယ်။ သမိုင်းဝင်သမဂ္ဂအဆောက်အဦ ဖြိုပစ်ခဲ့တဲ့အခြေခံအနေအထိ ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၈ ကနေ ယနေ့ အထိအခြေအနေဟာ ဘယ်လက်က အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ညာလက်က လွှဲပြောင်းရယူတဲ့ အဆင့်လောက်ပဲရှိတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်အနေနဲ့ ၁၉၆၂ မှာကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ စနစ်ကိုပဲ ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေဆဲပဲရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်။ လက်ရှိတိုင်းပြည်ကို တာဝန်ယူနေတဲ့ ခေါင်းဆောင်များဟာ ပြည်သူရွေးချယ် တင်မြှောက်တဲ့ ခေါင်းဆောင်ဆိုတာမှန်ပေမဲ့ “နောက်တက်လာတဲ့ မောင်ပုလဲဒိုင်းဝန်ထက်ကဲ” ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း သယံဇာတထုတ်ယူသုံးစွဲတာတွေ၊ လယ်မြေသိမ်းခံရတဲ့ ပြဿနာ၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးစတဲ့ ပြဿနာတွေပိုပြီးများလာတာကို တွေ့ရပါတယ်။

၁၉၉၀ ကနေ ၂၀၁၅ခုနှစ်အထိ ကျင်းပပြုလုပ်တဲ့ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲဟာ စစ်အစိုးရလက်ထက်ကကျင်းပပြုလုပ်တဲ့ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အစိုးရလက် ထက်က ကျင်းပပြုလုပ်တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်တာ ကြောင့် အနိုင်ရဖို့ကိုပဲ အဓိကရည်ရွယ်တာကိုတော့ ဘာမှသတ်မှတ်ချက်မပေးလိုပါဘူး။

၂၀၂၀မှာ ကျင်းပပြုလုပ်မည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲဟာ အရပ်သား အစိုးရလက်ထက်ပထမဆုံးကျင်းပပြု လုပ်မည့် အထွေထွေ

ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ပါတယ်။ အရပ်သားအစိုးရလက်ထက်ပထမဆုံးကျင်းပပြုလုပ်မည့် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲဟာ အနိုင်ရဖို့ပဲ အဓိကရည်ရွယ်မယ်ဆိုရင် စစ်အစိုးရလက် ထက်ကျင်းပပြုလုပ် တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲထက်ပိုပြီး ဘာမှထူးခြားပြောင်းလဲလာမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်သူတွေအအားလုံးဟာ စစ်မှန်တဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ်တစ်ခုကို ဘယ်လောက်ပဲလိုလားတောင်းတာနေကြ ပါစေ။ အရပ်သားအစိုးရလက်ထက်ပထမဆုံးကျင်းပပြုလုပ်မည့် ၂၀၂၀အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲက ဘာမှထူးခြားပြောင်းလဲမှု မရှိဘူးဆိုရင် “ဒီမိုကရေစီလည်း အလကားပါ” ဆိုပြီး ဒီမိုကရေစီစနစ်အပေါ် စိတ်ပျက်သွားမည့်သူတွေ ရှိလာနိုင်မှာမလွဲပါဘူး။ ၂၀၂၀မှာ ကျင်းပမည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူတွေအားလုံးဟာ ဘယ်ပါတီအနိုင်ရမလဲဆိုတာထက် ဘယ်လိုအခြေအနေမျိုး ဖြစ်လာမလဲဆိုတာ ကိုပဲ စောင့်မျှော်နေကြတာပါ။

လာမည့် ၂၀၂၀ မှာ ကျင်းပပြုလုပ်မည့် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲဟာ ပါတီတစ်ခုတည်းသော အပြတ်အသားအနိုင်ရမည့် ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်အောင်လုပ်လို့ မရပါဘူး။ ဘာကြောင့် လဲဆိုရင် ကောင်းမွန်တဲ့စနစ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာဖို့ နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရေးလုပ်တဲ့အခါမှာ ပါတီတစ်ခုကပဲလုပ်ဆောင်လို့ မရပါဘူး။

အလုပ်တစ်ခုလုပ်တဲ့အခါ ဦးနှောက်တစ်ခုတည်းနှင့် စဉ်းစားတွေးတောပြီး လုပ်ဆောင်လို့မရပါဘူး။ နား၊ မျက်စိ၊ ခြေ၊ လက်အားလုံးပါဝင်လုပ်ဆောင်မှ အလုပ်ကပြီးမြောက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုနည်းတူ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်တဲ့အခါမှာ ပါတီပေါင်းစုံ၊ အဖွဲ့အစည်းပါင်းစုံ၊ အလွှာပေါင်းစုံ ပါဝင်မှသာ ကောင်းမွန်တဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပါတီတစ်ခုတည်းကသာ အပြတ်အသားအနိုင်ရလို့တဲ့စိတ်ဓာတ်ဟာ သူတလူငါတမင်း စိတ်ဓာတ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေ့ဒီအချိန်ထိကောင်းမွန်တဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်တစ်ခု မတည်ဆောက်ခြင်းရဲ့ အဓိကအကြောင်းအရင်းကတော့ မြန်မာ့သမိုင်းတလျှောက် တိုင်းပြည်ကို သူတလူငါတမင်း စိတ်ဓာတ်နဲ့ ဦးဆောင်လာတာကြောင့် ပဲဖြစ်ပါတယ်။

ကောင်းမွန်တဲ့အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်တစ်ခုကို အပြောတစ်ခုတည်းနှင့် လုပ်ဆောင်လို့ မရဘူးဆိုတာကို စွဲစွဲမြဲမြဲလက်ခံယုံကြည်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ရိုးသားမှု၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခု လေးစားမှု၊ အေးအတူပူအမျှ မျှဝေခံစားတတ်မှုနဲ့သာ ကောင်းမွန်တဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲအပေါ်မှာထားတဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့မျှော်လင့်ချက်တွေ ဟာ လက်ရှိအချိန်မှာတော့ နောင်သွားခဲ့ပါပြီ။ ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်ခဲ့ရတာလဲ။ အကြောင်းအရင်းကတော့ သူတလူငါမတင်း စိတ်ဓာတ်နဲ့ရွေးကောက်ပွဲကို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်တာကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရခဲ့တဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များရဲ့ အရည်အချင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆောင်းပါးရှင်ဝင်းထွဋ်ဇော်က “လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေဟာ လွှတ်တော်

အတွေ့အကြုံရှိတဲ့လူက အနည်းစုပါ။ ကျန်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အများစုကတော့ ဘာလွှတ်တော်အတွေ့အကြုံမှ မရှိကြပါဘူး။ သူတို့ထဲမှာ နေပြည်တော်လွှတ်တော်ဝင်းထဲကို ရောက်ဖူးသူ အလွန်နည်းပါပါတယ်။” ဆိုပြီး မှတ်ချက်ပေးရေးသားခဲ့ပါတယ်။

၂၀၁၅တုန်းကလို ၂၀၂၀မှာလည်း အပြတ် အသားနိုင်ဖို့ ကြိုးစားအုံးမယ်ဆိုရင် ၂၀၁၆ခု လွှတ်တော်အတွင်း ပီတီလွှမ်းခဲ့သလို ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲအပြီး လွှတ်တော်အတွင်းမှာလည်း ပီတီလွှမ်း နိုင်ပါ့မလား။ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ သေချာစဉ်းစားဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ဖို့ ရောက်ရှိလို့လာပါပြီ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ကောင်းမွန်တဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်တစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာဖို့ ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်အရှုံးကအဓိကမဟုတ်ပဲ ပြည်သူအပါ်မှာထားရှိတဲ့ စေတနာစိတ်ထားကသာ အဓိကကျ တာကြောင့်ပဲဖြစ်ပါတယ်။

မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူအနေနဲ့ ပါတီအဖွဲ့အစည်ထက် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးစီရဲ့ စေတနာနှင့် အရည်အချင်းကို ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ လူကိုမကြည့်ပဲ ပါတီကိုသာကြည့်ပါဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ဟာ ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်ရဖို့ကိုသာ ရည်ရွယ်တဲ့ဆောင်ပုဒ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကောင်းမွန်တဲ့စနစ်တစ်ခု ရရှိဖို့မဟုတ်ပါဘူး။ ရွေးကောက်ပွဲနီးလာချိန်မှာ တိုင်းရင်းသားဒေသကို ရောက်ရှိလာတဲ့ အင်အာကြီးအုပ်စုအချို့ဟာ အာဏာ ရရှိရေးအတွက် ရောက်ရှိလာတာဖြစ်ပါတယ်။ အင်အားကြီးအုပ်စုများ အခြေစိုက်တဲ့ မြို့ကြီးတွေမှာ ကောင်းမွန်တဲ့စနစ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာအောင် မလုပ်ဆောင်ပဲ တိုင်းရင်းသာဒေသကို ရောက်ရှိလာတယ် ဆိုကတည်းက အာဏာတစ်ခုတည်းအတွက် ရောက်ရှိလာတယ်ဆိုတာ အလွန်ပဲသိသာပါတယ်။

အာဏာတစ်ခုတည်းအတွက် ရောက်ရှိလာတဲ့ ပြည်နယ်ပြင်ပက အုပ်စုတွေကို ဒေသခံတိုင်းရင်းသားက ယုံကြည်လက်ခံမယ်ဆိုရင် တိုင်းရင်းသားဒေသမှာ ဖယ်ဒရယ်ကို အခြေခံတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်တစ်ခုဘယ်တော့မှ ပေါ်ပေါက်လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

တစ်ချိန်တုန်းကကရင်နီပြည်နယ်ဟာ ဖယ်ခုံမြို့နယ်အထိ ကျယ်ဝန်းတဲ့ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြည်နယ်ပြင်ပကရောက်ရှိလာတဲ့ အုပ်စုအချို့က ကရင်နီခေါင်းဆောင်ကို စည်းရုံးပြီး ဖယ်ခုံမြို့နယ်ကို ရှမ်းပြည်နယ်ထည့်သွင်းလိုက်ပါတယ်။

အဲဒီနောက်ပိုင်းကျယ်ဝန်းလှတဲ့ ကရင်နီပြည်နယ် ဟာ သေးငယ်တဲ့ ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် တည်ရှိရုံသာမကပဲ နောက်ဆက်တွဲအနေနဲ့ ကရင်နီတိုင်းရင်းသာ အချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်မှု ပျက်ပြားခဲ့ရတဲ့အထိ ဖြစ်လာပါတယ်။

လာမည့် ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေး ကောက်ပွဲမှာ ပြည်နယ်ပြင်ပရဲ့အုပ်စိုးမှုအောက်က လွတ်မြောက်နိုင်ဖို့အတွက် တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း တစ်ဦးပေါ်တစ်ဦးသစ္စာရှိရှိထောက်ခံအားပေးကြဖို့ ဒေသခံတစ်ဦးစီတိုင်းမှာ တာဝန်ရှိပါကြောင်း အလေးအနက် တိုက်တွန်းရေးသားလိုက်ရပါတယ်။

ငိုရင်ပုလဲ ရယ်ရင်ရွဲ ... အဆက်

အကောင်းလောကခံတွေ၊ ရယ်ရွှင်စရာအဖြစ်တွေရဲ့ ဒဏ်ကိုလည်းခံနိုင်ဖို့ခက်ခဲတယ်ဆိုတာကို သိမြင်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ကောင်းတာတွေ၊ ပျော်ရွှင်စရာ၊ ရယ်မောစရာတွေပဲ ကြုံကြုံ၊ ဆိုးတာတွေ၊ စိတ်ပျက်အားငယ်စရာ၊ ငိုကြွေးစရာတွေပဲကြုံကြုံ ဘဝအတွက်အကောင်းဆုံးအခြေအနေတွေဖြစ်လာနိုင်ဖို့အတွက် မိမိကိုယ်ကိုယ်စောင့်ထိန်းတည့်မတ်ပြီး ဘဝခရီးကို အကောင်းဆုံးဆက်နိုင်အောင် ကြိုးစားကြရမှာပါ။

“သင်္ခပုဏ္ဏား၊ မင်းသားဇနက်၊ ပင်လယ်လျက်ကို၊ လက်ပစ်ယက်ကူး၊ တစ်ထူးထို့ပြင်၊ ရှဉ့်ငယ်စဉ်လျက်၊ နစ်ကျင်သားငယ်၊ ရေပင်လယ်ကို၊ ကျယ်၏မမှတ်၊ မြီးဖျားဆွတ်၍၊ မချွတ်ခုသည်၊ ခမ်းစိမ့်မည်ဟု၊ စိတ်ရည်ခဲအိုး၊ ကြံကာကြိုး၏၊ မြတ်မျိုးမလေ၊ ပြကတွေဖြင့်၊ မရွေ့စမြဲ၊ ဆောက်တည် ကဲလျက်၊ ဝမ်းထဲသိုထား၊ သိတရားကြောင့်၊ တစ်ပါးပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟောမဆိုလည်း၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလျှင်၊ ကိုယ်သွန်သင်၍၊ သက်ရှင်ရုံမျှ၊ မဟူရအောင်၊ ကာယခြင်းရာ၊ ဆင်ခြင်ကာလျှင်၊ ပညာနှိုက်နဲ့၊ စက်နယ်ခွဲ၏”

လို့ မန်လည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မဃဒေဝလင်္ကာသစ်မှာ ဩဝါဒခြေခဲ့ပါတယ်။

ကျယ်ပြောလှတဲ့သမုဒ္ဒရာအလယ်မှာ သင်္ဘောပျက်ကိန်းကြုံရတဲ့မဟာဇနကမင်းသားအဖို့စိတ်ပျက်အားငယ်၊ ဝမ်းနည်းနေမယ်ဆိုရင်လည်း ဘယ်သူမှတော့ အပြစ်ဆိုနိုင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ကမ်းမမြင်၊ လမ်းမမြင်တဲ့ ရေပြင်ခရီးမှာ တစ်ကိုယ်တည်းလက်ပစ်ကူးဖို့ဆိုတာ သူ့ဖို့လို့သာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ခဲ့တာပါ။

အလောင်းတော်ရှဉ့်မင်းဘဝမှာတုန်းကလည်းသားကလေးပင်လယ်ထဲကျသွားတော့ဝမ်းနည်းစရာသည်အခင်းကိုစိတ်ပျက်လက်မှိုင်ချမနေဘဲနဲ့ အမြီးဖျားနဲ့ပင်လယ်ရေကိုဆွတ်၊ ကမ်းပေါ်ကိုသွားပြီး ခါချ၊ နောက်တစ်ခါ ရေစပ်ကိုပြေးလာ၊ အမြီးဖျားနဲ့ပင်လယ်ရေကိုဆွတ်၊ ကမ်းပေါ်ကို ပြေးတက်ပြီးခါချ၊ သည်ပုံသည်နည်းချည်း အကြိမ်ကြိမ်ပြုလုပ်နေတော့ တာဝတိံသာကသိကြားမင်းတောင် မနေနိုင်လို့ ဆင်းလာပြီး ကယ်ပေးလိုက်ရသည်။

ငိုပွဲရယ်ပွဲတွေကတော့ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံကြုံနေကြရဦးမှာပါပဲ။ လူတိုင်း၊ သတ္တဝါတိုင်း ကြုံကြရတာပါပဲ။ ငိုပွဲရယ်ပွဲကြုံတာက ဘာမှမဆန်းတော့ပါဘူး။ မကြုံပါစေနဲ့ရယ်လို့လည်း တားလို့ဆီးလို့ရတာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ ဘာတွေကြုံလာမယ်ဆိုတာကို ဘယ်သူမှ မသိနိုင်သလို ကြုံတင်စီစဉ်တာတွေ၊ ပြောင်းလဲတာတွေလည်းမလုပ်နိုင်ပါဘူး။ ဘယ်လိုရင်ဆိုင်မယ်ဆိုတာကတော့ ကိုယ့်သဘောအတိုင်းသာရှိနေမှာပါ။

ငိုရင်ပုလဲ ရယ်ရင်ရွဲထွက်တဲ့ မိန်းမချောလေးမစံပယ်လို လောကဓံကြုံတိုင်း ပုလဲတွေ၊ ရွဲတွေ မထွက်ချင်နေပါစေတော့။ ငိုပွဲရယ်ပွဲတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ပြီးတိုင်းမှာ မူလအခြေအနေထက် ယုတ်လျော့ နိမ့်ပါးမသွားဘဲ တိုးတက်မြင့်မားလာသူ အဖြစ်ကိုသာရောက်ရှိလာနိုင်ဖို့အတွက်ကတော့ အတ္တသမ္မာပဏိမိ မင်္ဂလာနှင့်အညီ ကိုယ့်စိတ်ကို ကောင်းကောင်းတည့်မတ်ပြီး ဘဝခရီးကို ဆက်ကြရမှာပါပဲလေ။

အလှမ်းဝေးနေဆဲဖြစ်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ခရီးစဉ်

၁၄၂ နှစ်မြောက် ကျောက်သည့် ကရင်နီအမျိုးသားနေ့ ကို ကေအဲန်ပီပီ ထိန်းချုပ်နယ်မြေဖြစ်သည့် တလဲဒူဆို (မူမိုတပ်စခန်း)တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သွားခဲ့စဉ်။

အန်ထော်နီ

"ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုသည်မှာ စစ်ပွဲများဆိတ်သုန်းခြင်းတစ်ခုတည်း မဟုတ်ဘဲ၊ ကောင်းမွန်တည်ငြိမ် အေးချမ်းသော အခြေအနေတွင် လူသား အားလုံး လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်အညီ ရပ်တည်နေထိုင်ခွင့်ရှိခြင်းဖြစ်သည်" လို့ ကုလသမဂ္ဂအရာရှိတွေက အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ မြန်မာနိုင်ငံလို တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးဆုံးရှုံးနေတဲ့တိုင်း ပြည်မှာကြတော့ ငြိမ်းချမ်းရေး ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို "စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စုပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ခြင်း" လို့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များက အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုကြပါတယ်။ စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စု ဆိုတာကိုတိုင်းတာဖို့ စံနှုန်းပေတ် (၃) ရပ်ရှိပါတယ်။ "ဒီမိုကရေစီရေး၊ အမျိုးသားတန်းတူရေးနဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်" တို့ဖြစ်ပါတယ်။

လက်ရှိအနေအထားအရကယား(ကရင်နီ)ပြည်နယ်အပါအဝင် တစ်ခြားတိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များတွင် စစ်မှန်သောငြိမ်းချမ်းရေးကိုရဖို့ အလှမ်းဝေးနေဆဲပဲလို့ KNPP ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရွှေမျိုးသန့် ကပြောပါတယ်။

“အခုကောငြိမ်းချမ်းနေပြီလားဆိုရင် ကိုယ်တိုင်ဘဲတွေ့မြင်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အထက်က အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခဲ့တဲ့ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုထူထောင်ဖို့မပြောနဲ့ တပ်မတော် ၂၅ရာခိုင်နှုန်းကလွှတ်တော်ထဲက မထွက်သေးသလိုပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်း

ရေးညီလာခံကလည်း တိုင်းရင်းသား အား လုံးကို ကိုယ်စားမပြုပါဘူး။ ရှမ်းမြောက်မှာ တကြော့ပြန်စစ်ပွဲတွေဖြစ်လာတာ၊ ရခိုင်ဒေသမှာ အစိုးရနဲ့ AA အကြားတိုက်ပွဲတွေပြင်းထန်လာတာ၊ တနိုင်ငံလုံးအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးလက်မှတ် ရေးထိုးထားတဲ့ တိုင်းရင်း သားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အချို့ တည်ရှိရာပြည်နယ်တွေမှာ ကြုံကြားလက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲတွေဖြစ်နေတာ၊ တောင်သူလယ်သမားတွေနဲ့စစ်တပ် မြေယာပဋိပက္ခဖြစ်နေတာ၊ အလုပ်သမားပြဿနာ တွေဖြစ်နေတာ ပြောရ ရင်အများကြီးပါ။ ဒီပြဿနာတွေက ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့အလှမ်းဝေးနေဆဲဆိုတာဖော်ပြနေပါတယ်” လို့ပြောပါတယ်။

KNPPသည်၂၀၁၂ခုနှစ်တွင်အစိုးရနှင့်အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူစာချုပ်လက်မှရေးထိုးခဲ့ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေးနှင့် ခြောက်လပတ်အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရန် သဘောတူထားခဲ့ကြပါတယ်။

သို့ပေမယ့်လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် မဆုံတွေ့နိုင်ကြပဲ အရေးကြီးဖြေရှင်းရမဲ့ အကြောင်းကိစ္စရှိရင် နှစ်ဖက်အဆင့်မြင့်တာဝန်ရှိသူတွေ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

လက်ရှိ ကယား(ကရင်နီ) ပြည်နယ်ရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အဓိကကျတဲ့ အဖွဲ့တွေကတော့ ပြည်နယ်အစိုးရ၊ တပ်မတော်၊ ကရင်နီ

အမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ (KNPP) တို့ဖြစ်နေပေမဲ့ တကယ်တမ်းမှာ ပြည်နယ်အစိုးရဖက်က ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှုအပိုင်းမှာ လှစ်ဟာမှုများတယ်လို့ ဦးရွှေမျိုးသန့် ကပြောပါတယ်။

KNPP အနေဖြင့် ယခင်အစိုးရကြားချုပ်ဆိုခဲဲ့တဲ့ သဘောတူညီချက်တွေ၊ စုစည်းထားတဲ့ မှတ်တမ်းစာအုပ်တွေကို ပြည်နယ်အစိုးရဆီကို နှစ်ကြိမ်ထက်မနည်းပေးအပ်ခဲ့ပေမယ့် ပြည်နယ်အစိုးရဟာ သဘောတူညီချက်မှာပါတဲ့ အချက်တွေကိုအလေးမထား၊ KNPP အပေါ်တွင် အပြုသဘောဆောင်တဲ့ဆက်ဆံမှုလည်းမရှိဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

“အဆိုးဆုံးက အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်အစိုးရရဲ့ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးတွေလုပ်နေပြီး အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအစိုးရရဲ့ ချမှတ်ထားတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနဲ့ ပါတ်သက်တဲ့မူတွေကို ဆန့်ကျင်ပြီး ကျနော်တို့ကို ကွယ်ရာမှာ သူပုန်လို့ ခေါ်နေတာ က တော့ ငြိမ်းချမ်းရေးမှာ ကျနော်တို့ရဲ့အခန်းကဏ္ဍကို လေးစား၊ အသိအမှတ်မပြုရာရောက်ပါတယ်။ ဒီလို အတွေးအခေါ်သေးတိမ်တဲ့လူတွေနဲ့ ကျနော်တို့ဘယ်လို ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်မလဲ၊ ဒါကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ပြည်နယ်အစိုးရကဘာလုပ်သလဲမေးရင် ကျနော်တို့လုပ်တာကို အပစ်တင်တဲ့ အလုပ်ဘဲလုပ်နေတယ်လို့ပြောချင်ပါတယ်” လို့ ဦးရွှေမျိုးသန့်က ဆက်လက်ပြောပြခဲ့ပါတယ်။

အစိုးရဖက်ကတော့ ပြည်နယ် ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် KNPP နဲ့ ဆက်လက်ပူးပေါင်းသွားမယ်ဆိုပြီး ပြီးခဲ့တဲ့ ဇူလိုင် ၂၂ ရက်နေ့ ကယားပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ ရဲ့ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ အစိုးရ အဖွဲ့ရဲ့ အတွင်းရေးမှူး ဦးအုံမော်ကပြောပါတယ်။

“ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ပြည်နယ်အေးချမ်းသာယာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် လက်ရှိနိုင်ငံတော်ရဲ့မူဝဒနှင့်အညီ လာမည့်အနာဂတ်မှာလည်း KNPP အဖွဲ့နဲ့ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ဆက်လက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည်” လို့ ဖြေကြားခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာပြည်လိုတိုင်းရင်းသားများစုပေါင်းနေထိုင်တဲ့ တိုင်းပြည်အတွက် ဆိုရင်တော့ တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံး လုံခြုံအေးချမ်းမှုနဲ့ သာယာဝပြောတဲ့လူ့ဘောင်လောကကို တည်ဆောက်နိုင်လိုအပ်ပါတယ်။

ဒီမိုကရေစီရေး၊ အမျိုးသားတန်းတူရေးနဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်း ခွင့်ရှိတဲ့ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု ကိုထူထောင်နိုင်ခြင်းကို ငြိမ်းချမ်းရေးရဲ့ အဓိပ္ပါယ်လို့ ဖွင့်ဆိုရမှာ ဖြစ် ပါတယ်။

“ကျနော်တို့အနေနဲ့ ဒီသဘောတူညီချက်တွေအပေါ်ခိုင်ခိုင်မာမာရပ်တည်တဲ့အတွက်ပြည်နယ်မှာ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုကိုထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သည်တော့ တနိုင်ငံလုံးအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးစာချုပ်မှာလက်မှတ်မထိုးနိုင်သေးခင် ပြီးခဲ့တဲ့အစိုးရနဲ့ ပြည်နယ်အဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွေမှာ တဖွဲ့ခြင်းထိုးခဲ့တဲ့ သဘောတူညီချက်တွေအပေါ်မှာ ဆက်လက်ရပ်တည်သွားပြီး ပြည်နယ်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးကိုဆက်လက်ထိန်းသိမ်းသွားမှာပါ” လို့ ဦးရွှေမျိုးသန့် ကပြောပါတယ်။

Facility Quarantine ဝင်ရောက်သူတွေထဲမှာ ထိုင်းပြန် အများဆုံးဖြစ်

နော်ဒွေးအယ်ဂျူ

ကယားပြည်နယ် Facility Quarantine ဝင်ရောက်နေသူတွေထဲမှာ ထိုင်းနိုင်ငံကနေပြန်လာသူ အများဆုံးဖြစ်တယ်လို့ ပြည်နယ်ကုသရေးနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနရဲ့အချက်အလက်အရ သိရပါတယ်။

“ ၃လပိုင်း လကုန်ကနေ Quarantineတွေစလုပ်ကတည်းကနေ စုစုပေါင်း တခြားတိုင်းပြည်ကနေ ကယားပြည်နယ်ကိုပြန်လာတဲ့ ပြည်တွင်း

ကိုပြန်လာတာ သူများတွေမှာ အများကြီးဖြစ်ပေမယ့် ကျတော်တို့ဆီမှာ တအားကြီးမရှိပါဘူး။ စုစုပေါင်းမှ ပြန်လာတဲ့လူဦးရေက Quarantine ထားတာ (၆၃၀)ပဲရှိပါတယ်။ အများဆုံးကတော့ ထိုင်းနိုင်ငံကပြန်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။” လို့ ပြည်နယ်ကုသရေးနှင့်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှူး ဒေါက်တာဌေးလွင်ကပြောပါတယ်။

ဧပြီလ ၁၅ရက်နေ့ကနေ ဩဂုတ်လ ၁၇ရက်နေ့အထိ COVID-19 ဓါတ်ခွဲနမူနာယူထားတဲ့ စာရင်းအရ ပြည်ပနိုင်ငံကနေပြန်လာသူ (၆၃၀) ဦးရှိပြီးတော့ ပြည်တွင်းပြန် (၉၄)ဦးရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီလမှ ဩဂုတ်လ ၁၇ရက်နေ့အထိ ဓါတ်ခွဲနမူနာယူထားတဲ့ PUI၊ FO၊ Health Staff ၉၃၇ဦးရဲ့ စာရင်းအရ ဓါတ်ခွဲနမူနာယူခဲ့တဲ့ အရေအတွက် (၁၀၀၅)ကြိမ်ရှိပြီး ပိုးမတွေ့ ၉၁၂ဦး၊ အဖြေစောင့်ဆိုင်းဆဲ ၂၅ဦး၊ မပို့ရသေးတဲ့ဓါတ်ခွဲနမူနာ(၁၇)ဦး နဲ့ ဓါတ်ခွဲနမူနာမယူသူ ၆ ဦးရှိပါတယ်။

“ခုလက်ရှိ ကျတော်တို့ပို့ထားတာ ၂၅ယောက်ရှိပါတယ် နောက်ထပ် ထပ်ပို့ဖို့ ၁၇ယောက်ကျန်ပါသေးတယ်။ ၇ ရက်ပြည့်တဲ့အခါ နောက်တစ်ပတ်ကျရင် ကျန်တဲ့ ၁၇ယောက်ကိုလည်း ထပ်ပို့မှာ ”လို့ ဒေါက်တာဌေးလွင်က ဆက်ပြောပါတယ်။

ဩဂုတ်လ ၁၇ရက်နေ့မှာ Facility Quarantine ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုအခြေအနေမှာတော့ လွိုင်ကော်ပညာရေးကောလိပ်တွင် ၅၄ဦး၊ ဒီမော့ဆို စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံကျောင်းတွင် ၃၁ဦး၊ ဖရူဆိုမြို့နယ်ခန်းမတွင် တစ်ဦး ၊ မယ်စုံအေးကစားခန်းမနှင့် မြို့နယ်ခန်းမတွင် တစ်ဦးစီ စုစုပေါင်း ၈၅ဦးရှိပြီး လွိုင်ကော်ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးမှာတော့ Hospital Quarantine ထားရှိသူ လူနာတစ်ဦးနဲ့လူနာစောင့်တစ်ဦး စုစုပေါင်း နှစ်ဦးရှိပါတယ်။

ကယားပြည်နယ်မှာ မတ်လ ၂ရက်နေ့မှ ဩဂုတ်လ ၁၇ရက်နေ့အထိ Facility Quarantine ဝင်ရောက်သူအရေအတွက် (၂၀၈၆) ဦးရှိပါတယ်။

ကယားပြည်(ကရင်နီပြည်)အတွက် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ “ရွက်ပုန်းသီး” ပုဂ္ဂလိတွေ ထွက်လာမည်ဟု ပြည်နယ်သူ/သားမျှော်လင့်

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲကို နိုဝင်ဘာလအတွင်းမှာ ကျင်းပ ပြုလုပ်မှာဖြစ်တဲ့အတွက် ရွေးကောက်ပွဲမှာ မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံသူ၊နိုင်ငံသားများအားလုံး မျှမျှတတမေတ္တာ၊ စေတနာနဲ့ အလေးထားပြီးတော့မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်သောပါတီများ၏ကိုယ်စားလှယ်တွေကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်နိုင်ဖို့ အလွန်အလွန် တိုင်းပြည်အတွက်နဲ့ မိမိပြည်နယ်ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကိုမဲပေးရမည် မဟုတ်လား။

ဒီမိုကရေစီအရ ပြည်သူလူထုက ရွေးချယ်လို့ တက်လာတဲ့ အစိုးရသည် လူတိုင်းအတွက် နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများအားလုံး၏ အစိုးရဆိုတာလည်း သိပြီးသားပါပဲ။

ကယား (ကရင်နီပြည်)အတွင်း လမ်းပေါ်လျှောက်သောပါတီများတို့၏ ဦးတည်တဲ့ အစိုးရလို့ ပြောတဲ့အခါမှာ ရှင်းရှင်းပြောရရင် ထောက်ခံမဲပေးသောသူ၊ ထောက်ခံမဲ မပေးခဲ့တဲ့ ပြည်သူတွေအတွက်လည်း ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရတဲ့ အစိုးရက တာဝန်ယူရမှာဖြစ်ပါသည်။

အရေးကြီးတာကတော့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၊ပြည်နယ်တစ်ခုတိုးတက်ဖို့၊ ချမ်းသာဖို့ဆိုလို့ရှိရင် ညီညွတ်မှုဟာ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတဲ့ အခန်းကဏ္ဍတစ်ခု ပါဝင်လာရမည် မဟုတ်လား။ ကယား ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားများ ညီညွတ်မှုသာရှိခဲ့ရင် ပြည်နယ်၏ ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အရှိန်အဟုန်မြင့်တက် လာမည်မှာ ဧကန်ပါ။ ကိုယ့်ပြည်နယ်တည်တံ့ဖို့၊ ကိုယ့်ပြည်နယ်အမျိုးသားဂုဏ်သိက္ခာ၊ ကိုယ့်အမျိုးကိုချစ်ဖို့၊ ကိုယ့်ပြည်နယ်၊ ကိုယ့်တိုင်းပြည်၊ ကိုယ့်နိုင်ငံကိုချစ်တဲ့ စိတ်ဓါတ်ထိန်းသိမ်းဖို့လိုပါတယ်လို့ ပြောချင်လှ သည်။

ကျွန်တော်တို့ ကယား(ကရင်နီ)ပြည်လေးမှာ နေထိုင်တဲ့ တိုင်းရင်းသားပြည်သူတွေ၊ သတိမူ စေချင်ပါတာသည်။ ဒီနိုင်ငံမာ နှစ်ပေါင်း(၇၀) နီးပါးလောက်သင်ခန်းစာရလောက်ပြီ၊ရွေးကောက်ပွဲလည်း(၂)ကြိမ်ဆိုတော့ ဝေဖန်လို့ရလောက်ပြီနော့ ကိုယ့်ပြည်နယ်သမိုင်းကြောင်းကိုလည်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့လိုနေပြီ။ကိုယ့်ဟာကို ကိုယ်အားကိုးကိုယ့်ရတော့ မယံအနေအထား ဖြစ်လာပြီ ဆိုတော့ ကိုယ့်ကိုကိုယ်အားကိုးနိုင်အောင် ၂၀၂၀ရွေးကောက်ပွဲမှာ ထွက်လာမည့် တိုင်းရင်းသားပါတီ “ရွက်ပုန်းသီး”

တွေကို ကယားပြည်နယ်မှာရှိကိုန်ကြသော တိုင်းရင်းသားများ ဝန်းရံပြီး ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ လိုနေကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြစေချင်ပါသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီတွေဖြစ်စေ၊ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ဖြစ်စေ၊ ဌာနေတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ ဖြစ်စေ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲသည် တိုင်းရင်းသားများအတွက် အရွေ့တစ်ခု ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် ၂၀၁၀၊၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတုန်းက ရရှိသော ရလဒ်အကျိုးကို (၁၀)နှစ် အတွင်း သိမြင့်ခံစားကြည့်ခဲ့ကြပြီလို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

“ခြောက်တိုင်းလည်းမကြောက်နဲ့၊မကြောက်ပဲလည်းမနေပါနဲ့ပေါ့”။ အဓိကဟာတော့ နိုင်ရေးပါတီ တွေ လိုက်နာရမည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကနေ ညွှန်ကြားချက်များကို ခံယူပြီးတော့ လိုက်နာရမည်ဖြစ်ကြောင်း တိုက်တွန်းသတိမူစေချင်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ပြည်နယ်သူ၊ ပြည်နယ်သားတွေအားလုံးသည် ရှေးလဝေသဏီကတည်းကပင်တစ်သွေးတစ်သားတည်း၊တစ်မြေတည်းနေ၊တစ်ရေတည်းသောက်ကြသော ဒီရွေးကောက်ပွဲ၏ တိုးတက်မှု အရွေ့တစ်ခုကို ဖော်ဆောင်ကြပါလို့ မေတ္တာစေတနာအရင်းခံ၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါသည်။

ကယား(ကရင်နီ)ပြည်အတွင်း လမ်းပေါ်လျှောက်ပါတီ များအထဲက အဓိက ယှဉ်ပြိုင်ဘက်အနေနဲ့ ဒီ/ချုပ်၊ ကြွမိုင်၊ ကယန်း၊ကယား/ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီတွေနှင့် အခြားသောပါတီများက အခြေခံအုတ်မြစ် ချပါတီလို့လည် ပြောရင်းမမှားပါဘူး။ ကယားပြည်နယ်မှာ ရေရှည်အတွက် အခြေချတာပေါ့နော့။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားတာကတော့ မမှားပါဘူး ရေရှည်ကြရင် အမြတ်တော့ရှိမှာပဲလေ။

ပြိုင်ပွဲဝင်ဖူးမှ အသိပညာ ဗဟုသုတတိုးပွားလာတယ်လေ၊ ဘယ်သင်တန်းမဆို အရုံးကတော့မရှိဘူး၊ ဗဟုသုတရရှိပြီး အရည်အချင်းကို မြှင့်တင်ပေးတယ်လေ ဘယ်ပြိုင်ပွဲဝင်မဆို အရုံးတော့မရှိဘူး၊ အတွေ့အကြုံရရှိပြီး အတွေးအခေါ်ကို မြှင့်တင်ပေးတယ်လေ။

လွန်ခဲ့သာ ၂၀၁၀၊ ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ကယား(ကရင်နီ) ပြည်အတွင်းရှိ ဌာနေတိုင်းရင်းသားပါတီ ကိုယ်စား

လှယ်များ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါသော်လည်း အောင်မြင်မှုမရခဲ့ပါ။ လွန်ခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲ(၂)ကြိမ်ကို အောင်နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့သည်ကို တွေးမြင်ယောင်ပြီး အားနည်းချက်၊ အားသာချက်များကို ဆန်းစစ်၍ ဝေဖန်ခံလိုက်စမ်းပါ၊ ဝေဖန်မှုသည် မိမိတို့အတွက် အောင်နိုင်မှု ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လည်မည့် ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမှာ ကယား(ကရင်နီ)ပြည်ရှိ တိုင်းရင်းသားပါတီများ ထွန်းတောက်နိုင်တဲ့ အခြေအနေရောက်အောင် ရှေ့ဆက်ခရီးကို ဘယ်လိုသွားမလဲဆိုတာ စဉ်းစားရပါလိမ့်မယ်။

လျှောက်ရမယ့်ခရီးလမ်းရှည်ပါတယ်၊ခရီးလည်း လွယ်မှာမဟုတ်ဘူး၊ များစွာသော စိန်ခေါ်မှုတွေ၊ အခက်အခဲတွေကို ရင်ဆိုင်ရမှာပါ။ အဲဒီတော့ ဒီစိန်ခေါ်မှုတွေကို ဘယ်လိုရင်ဆိုင်မလဲ၊ပြည်ထောင်စု ဖယ်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ အရွှေ့အပြောင်းအလဲဖြစ်အောင် ဆန္ဒမဲပေးရန် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်လို့ မိမိတို့ ကယား (ကရင်နီ)တိုင်းရင်းသားများ အင်မတန်မှ အတွေ့ အကြုံတည်းတယ်ဆိုပြီးတော့ တချို့က စိုးရိမ်ကြတယ်။ အတွေ့အကြုံနည်းတာမှန်ပါတယ် ဒါပေမဲ့ အတွေ့အကြုံရှိတဲ့ “ပုန်းရွက်သီး” ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ လက်တွဲပြီးတော့ လုပ်ဖို့တာဝန်မလေးပါနဲ့။ ကိုယ်ပြည်နယ်၊ ကိုယ်နိုင်ငံ အကျိုးပြုနိုင်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ် ရွက်ပုန်းသီးတွေပါဝင်ပြီးတော့ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကို ဆင်မြန်းကြလိုက်စမ်းပါ။

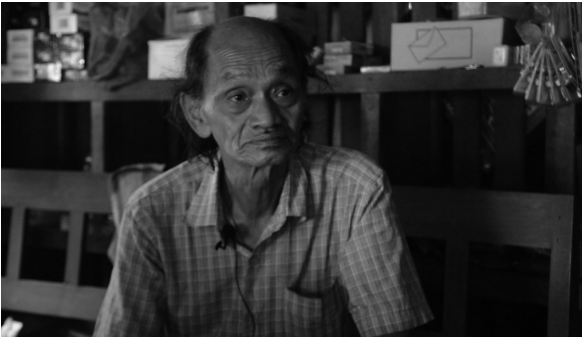
ကယားကရင်နီပြည်တွင်း လမ်းပေါ်လျှောက်သော ပါတီများအားလုံးနှင့် ကမ္ဘာ့သားများအားလုံး ကျန်းမာချမ်းသာကြွယ်စေ၊ Covid-19 ဘေးဘယများ ကင်းဝေးကြပါစေ။ ၂၀၂၀ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှာ ကျင်းပပြုလုပ်မည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီးတွင် ကယား(ကရင်နီ)ပြည်နယ်ရှိ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ မိမိတို့ ကြိုက်နှစ်သက်သော ပါတီများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များ မှန်ကန်စွာ မိမိဆန္ဒ နှင့်အညီ “အပြောင်းအလဲ” ဆန္ဒမဲ အရွှေ့ပေးနိုင်ကြပါစေလို့ တိုက်တွန်းလိုပါရစေ။

သာဓု(ပြည့်စုံ)
တောင်ကတုန်းလေး ရေးသားသည်။

ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာကို မယ်စွဲမြို့နယ် ဟိုစွဲကျေးရွာကဒေသခံတွေ ဘယ်လိုနားလည်ထားကြလဲ။ ဘယ်လိုကိုယ်စားလှယ်တွေကို မျှော်လင့်နေကြလဲ။ ဒီအပေါ်မှာ ဟိုစွဲ ကျေးရွာက ဒေသခံတချို့ရဲ့ အသံကို ဖော်ပြပေးလိုက်ပါတယ်။

၂၀၂၀ ခုနှစ် ကယားပြည်နယ်၊ ဘောလခဲခရိုင် မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၏ မယ်စွဲမြို့နယ် ဒေသဆိုင်ရာအချက်အလက်များ စာရင်းတွေအရ မယ်စွဲမြို့နယ်ထဲရဲ့ လူဦးရေ ၆၈၆၈ယောက်မှာ မဲပေးပိုင်ခွင့် ရှိသူဦးရေ ၃၉၃၀ဦးရှိပါတယ်။

ဟိုစွဲကျေးရွာမာ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ကရင်တိုင်းရင်းသားတွေ အဓိကနေထိုင်ကြတာဖြစ်ပြီး လူဦးရေ ၁၆၈၈ ဦး ရှိပါတယ်။

ဦး လှမြင့်
“ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာဘယ်လိုနားလည်ထားလဲဆိုတော့တိုင်းပြည်တိုးတက်ဖို့ရွေးကောက်တယ်လို့ထင်တာပဲ။...ကိုယ်စားလှယ်လောင်းလိုချင်တာကတော့ တိုင်းပြည်တိုးတက်စေချင်တဲ့ လူတွေဖြစ်ဖို့လိုလားပါတယ်။”

မယ်စွဲမြို့နယ်၊ ဟိုစွဲကျေးရွာ (ဒေါ်သိန်းရင်)
“ရွေးကောက်ပွဲက ကျမနားလည်ထားတာကတော့ ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာက လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့လွတ်လပ်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာနေပိုင်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာလုပ်ကိုင်ခွင့် အဲ့လိုမျိုးတော့ နားလည်ထားတာပေါ့။ ... ဘယ်အစိုးရပဲ နိုင်နိုင်၊ ဘယ်ပါတီပဲ တက်တက်ပေါ့နော် အဓိက ကိုယ့်ရွာမာ၊ ကိုယ့်ရဲ့ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ လူကိုတော့ ကျမတို့က ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမှာပဲလေ။”

မောင်အောင်ခိုင်အေး
“ ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာက လူယောက်စေ့တိုင်း လူရယ်လို့ဖြစ်လာပြီဆိုကတည်းက အဲ့ဒီရွေးကောက်ပွဲဆိုတာ အရမ်းကို အရေးကြီးတဲ့ အရာတစ်ခုလို့ ကျတော်ထင်ပါတယ်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၊ ကျေးရွာတစ်ရွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ဆိုတာ တော်တော်လေးတော့ အချိန်တွေအများကြီး လိုအပ်လိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့တစ်ဖြေးဖြေးတော့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလာတာတွေတော့ ရှိတယ်၊ လိုအပ်လာတာတွေတော့ အများကြီး။ ဥပမာဆိုရင် စီးပွားရေးလမ်းကြောင်းတွေလည်း အများကြီးဖွင့်ဖို့လိုသေးတယ်ပေါ့။”

ဒေါ်နန်းဆပ်
“ ရွေးကောက်ပွဲခါကျတော့ အဖွားဆန္ဒအနေနဲ့ အဖွားကိုယ့်ကိုစိတ်ကူးအနေနဲ့ပေါ့နော် ရွေးကောက်ပွဲဆိုတော့ ကောင်းပါတယ်။ မရှိမဖြစ်တဲ့ဟာတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ဥပမာ- ရွေးကောက်ပွဲ မရှိပဲနဲ့ဆို ကိုယ်ခေါင်းဆောင်ရွေးရမဲ့ဟာ မရှိဘူး။ ဒီတိုင်းဆို ရွေးကောက်ပွဲ မရှိရင် အာဏာရှင်ဖြစ်သွားမှာ သေချာတယ်။...အဖွားဆန္ဒအနေနဲ့ဆိုတော့ မဲလာရွေးတာရွေးပါ ဘယ်သူမဆိုရွေးလို့ရတယ်။ ဒီပါတီကောင်းတယ်၊ ဒီပါတီမကောင်းဘူးဆိုတာ အဖွားမဆိုလိုပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ လူကောင်းရင် ကောင်းပြီးသားပဲ။ လူဆိုတာ လူကြီးတစ်ယောက်၊ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ဆိုတာ အဖွားဆန္ဒအနေနဲ့ပေါ့နော် အဖွားခံစားချက်နဲ့ပေါ့ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ယောက်ဆို ကိုယ်အဓိဌာန်ပြုထားပြီးဆို စေတနာလည်းမှန်ရမယ်၊ မေတ္တာတရားလည်း ရှိရမယ်။ ကိုယ်ကျိုးကို ငဲ့ညှာပြီးတော့မှ အများပြည်သူလူထုအတွက် ကိုယ်စားပြုပြီးတော့မှ အဓိဌာန်ကောင်းကောင်းချထားပြီးတော့မှ စေသနာမှန်နဲ့လုပ်ပေးတယ်ဆိုရင်တော့ ကောင်းပါတယ်လို့အဲ့လိုမျိုးပဲ အဖွားလိုချင်တယ်။”

“ဆရာဝန်လုပ်မယ့်သူတွေ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရင် ဆရာတို့ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုတွေ မခက်ခဲတော့ဘူး။”

နော်ဒွေးအယ်ချ

ဆရာဝန်တွေအလုပ်လာမလျှောက်လို့လစ်လပ်နေတဲ့ဆေးရုံဆေးခန်းတွေကယားပြည်နယ်နယ်မှာဂုဏ်ကျော်ရှိပြီးဆေးရုံဆေးပေးခန်းတွေမှာလည်းဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်းကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတွေမခန့်ထားနိုင်သေးတာရာကျော်ရှိနေပါသေးတယ်။ ဆေးရုံတွေမှာရှိနေတဲ့ ဓါတ်မှန်ထားရှိအခြေအနေတွေမှာလည်း သတ်မှတ်ထားတဲ့စံနှုန်းတွေပြည့်မှီတာတွေမရှိသေးပါဘူး။

ဒီအကြောင်းအရာတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ ကယားပြည်နယ်လွှတ်တော်ထဲမှာ ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်က ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလအထိ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်တွေကို တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ လက်ရှိ COVID-19 ကာလမှာ ဘယ်လိုအခြေအနေတိုးတက်ပြောင်းလဲနေပြီလဲ ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကယားပြည်နယ် ပြည်နယ်ကျန်းမာရေးနှင့် ကုသရေးဌာနမှူး ဒေါက်တာဌေးလွင်ကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားတာ ကောက်နုတ်တင်ပြလိုက်ပါတယ်။

မေး ။ ။ တိုက်နယ်ဆေးရုံတွေမှာ အရေးပေါ်လူနာတွေကို ဘယ်လို တွေ့စုံစဉ်ဆောင်ရွက်ထားတာရှိပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဆရာတို့တိုက်နယ်ဆေးရုံအားလုံးတွေမှာတော့ ခုနက ပြောတဲ့ ambulance လို့ခေါ်တဲ့ အရေးပေါ်ကိုယ်ပိုင်ဆေးရုံကားလည်းမရှိကြဘူး။ ဆရာတို့ရဲ့ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနဲ့ တိုက်နယ်ဆေးရုံတွေမှာ ambulance ကားချပေးနိုင်တာမရှိဘူး။ မြို့နယ်ဆေးရုံအားလုံးကတော့ ရှိတယ်။ အရေးပေါ်လိုလာရင် တိုက်နယ်ဆေးရုံကနေ မြို့နယ်ဆေးရုံကိုဖုန်းလမ်းဆက်ပြီး ကျန်းမာရေးဌာနက ကားတွေလာနိုင်သလို၊ လူမှုရေးကားတွေ ကလည်း ရှိတယ်။ သူတို့ ရပ်ကျေးကထောင်ထားတဲ့ ကားတွေနဲ့လည်း ဒီလူနာတွေ ရွှေ့ပြောင်းလို့ရပါတယ်။

မေး ။ ။ ဆေးရုံတွေမှာကော တိုက်နယ်ဆေးရုံတွေမှာကော ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ဘယ်လိုရှိပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ သူနာပြုအနေနဲ့ဆို ကယားတစ်ပြည်နယ်လုံးကုသရေးကနေစမှာပေါ့၊ ၅၉၇ ဦးဆရာတို့ခန့်ပိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်။ ၄၂၂ဦးခန့်ထားတော့ ၁၇၅ လွစ်လပ်ပေါ့။ ပြောရရင် မြို့နယ်အားလုံးနဲ့ တိုက်နယ်အားလုံး သူနာပြုဆရာမတွေ အားလုံးနီးနီးရှိတယ်။ လစ်လပ်တာက လွိုင်ကော် ပြည်သူ့ဆေးရုံ လွိုင်ကော် ပြည်သူ့ဆေးရုံ ကလည်း လစ်လပ်တယ်ဆိုပေမယ့် ဆရာမပေါင်းခန့်ထားခွင့်ရှိနိုင်တာ သုံးရာလောက်ရှိတယ်။ အဲဒီမှာဆို ၄၁၆ ဦးခန့်ထားခွင့် ရှိတာကို ၂၇၁ ဦးခန့်ထားနိုင်တယ်။ လစ်လပ်တာ ၁၄၅ ဦး၊ ၁၄၅ ဦးလစ်လပ်တာက အများဆုံးကတော့ အနီရောင်ဝတ်တဲ့ဆရာမပေါ့။ ပထမဆုံးအငယ်ဆုံးသူတွေလစ်လပ်တယ်။ သူ့အထက်က အပြာဝတ်တွေကတော့ လစ်လပ်တဲ့နေရာ ခနေရာရှိတယ်။ နေပြည်တော်မှာ ပြန်တင်ချင်တဲ့ ဒေသခံပြည်သူတွေယောက် ၃၀လောက် ရှိတယ်။ ဒီကလူလည်း ရာထူးတိုးပဲလိုချင်တယ်။ အဲဒီတော့ သူနာပြုသင်တန်းကျောင်းက မွေးထုတ်လိုက်တဲ့ သင်တန်းသူတွေက နောက်ထပ်ခန့်ဖို့ရှိနေပါသေးတယ်။ ဒါတွေပြည့်သွားမှာပါ။ သူနာပြုကတော့ တခြားတိုင်းနှင့်ပြည်နယ်ထက်စာရင် တိုင်းထက်အလွန်အများကြီးခန့်ထားနိုင်တာရှိတယ်။

မေး ။ ။ အလှမ်းဝေးတဲ့ ကျေးလက်ဒေတွေဘက်မှာလည်း ဆရာ/မ မလုံလောက်တာတွေရှိတယ်လို့ကြားပါတယ်။ တချို့ကလည်း အဆောက်အဦးပဲရှိပြီးတော့ ဝန်ထမ်းမခန့်ထားနိုင်တာတွေရှိတယ်လို့ကြားပါတယ်။ ဒါတွေကို ဘယ်လိုစီမံဆောင်ရွက်ထားပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ အဲဒါကလွန်ခဲ့သော ၂၀၁၈ စာရင်းစစ် အစီရင်ခံစာဖြစ်တယ်။ အခုချိန်မှာ အဲဒီဌာနတွေမှာ တစ်ပြည်နယ်လုံးရဲ့ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲက ၁၂၀ ရှိပါတယ်။ တစ်နေရာပဲလစ်လပ်ပါတယ်။ ကျန်တာ ၁၉၉ နေရာ ဆရာမတွေအကုန်ရှိပါတယ်။ လစ်လပ်တယ်ဆိုတာကလည်း လွတ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ သားဖွားဆရာမတွေကသူတို့တွေသူနာပြုသင်တန်းတွေ သွားတက်နေရာတာကြောင့် ၂၈ ဦးရှိတယ်။ ကျန်းမာရေး ကြီးကြပ် (၂) တွေကတော့ နည်းနည်းလစ်လပ်တာလေးတွေတော့ရှိပါတယ်။ ဒါတွေ ၄၀ လောက်ရှိပါတယ်။ လတ်တလော သင်တန်းတွေမပေးနိုင်သေးတာကြောင့် ကြီးကြပ် (၂)တွေကို မခန့်ထားနိုင်သေးတာပါ။

မေး ။ ။ ကျန်းမာရေးဆေးခန်းတွေ၊ ဆေးရုံတွေမှာလည်း

ဆေးဝါးတွေမလုံလောက်တာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘယ်လိုတွေ အခြေအနေရှိပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဆေးတွေကတော့ ဆေးတွေမလုံလောက်ဘူးဆိုတာက ဆရာတို့တိုင်းပြည်က တခြားချမ်းသာတဲ့နိုင်ငံတွေထက်စာရင်တော့ ပြည်သူလူထုကို အခမဲ့ဆေးပေးတယ်။ ဘယ်တိုင်းပြည်ဘယ်နိုင်ငံမှ ဆေးဝါးတွေ အခမဲ့ပေးတာ မရှိသလောက်ပါပဲ။ ရှိတဲ့နိုင်ငံလည်းနည်းနည်းပဲရှိတယ်။ အဲဒီတော့ အလုံအလောက်ပေးတယ်။မပေးဘူးဆိုတာက တချို့နေရာတွေမှာကတော့ ဆေးဝါးတွေအခမဲ့ပေးတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာဆရာတို့က လူတိုင်း လက်လမ်းမှီတဲ့ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကိုရရှိဖို့သွားနေတယ်။ သွားနေတဲ့အခါမှာ အားလုံးကိုက အခမဲ့ဆိုရင် ဆရာတို့ ဘယ်နှစ်ငဲ့မှမရှိဘူး။ သူ့ဟာသူထိုက်သင့်တဲ့ဟာ မျှပြီးတော့ စရိတ်စက ကျခံပေးရတယ်။ မျှပြီးတော့ ကျခံပေးရတဲ့အထဲမှာ လူတိုင်း လက်လှမ်းမှီပြီးတော့ လက်လှမ်းမှီသောကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုတာ ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်ပြီးတော့ ပြည်သူလူထု ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုက သူတို့လိုအပ်တဲ့အခါမှာ ဆရာတို့က ပေးနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်တယ်။ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာ ဘာတွေလိုအပ်လဲဆိုရင် အဓိက အရေးကြီးတဲ့ အဆောက်အဦးတွေ ဆရာတို့ ငါးနှစ်တာကာလမှာဒီတည်ဆောက်မှုနဲ့ပတ်သက်လို့ ဆရာတို့ဒီ ငွေလုံးငွေရင်းနဲ့ ဆောက်တာတွေသည် တစ်နှစ်ကိုသန်းလေးထောင်ငါးထောင်အဖြစ် ဆရာတို့ဆောက်ပေးခဲ့တယ်။အဆောက်အဦးပိုင်းမှာတော့ ပြည့်စုံလုံလောက်သလောက်ရှိနေပါပြီ။ လူ့အရင်းအမြစ်နဲ့ ငွေပေါ့ ဘတ်ဂျက်ပဲလိုပါတယ်။

မေး။ ။ ပြည်သူ့ဆေးရုံမှာဓါတ်မှန်ခန်းနဲ့ ဓါတ်မှန်စစ်ဆေးမှု တင်ပြထားတဲ့အစီရင်ခံစာမှာလိုအပ်ချက်တွေရှိနေတာကြားသိရတာပေါ့။ လက်ရှိ အခြေအနေမှာကောအဲလိုရှိသေးလဲ။

ဖြေ။ ။ဓါတ်မှန်ခန်းတွေကဆရာတို့ပြောရမယ်ဆိုရင် ဓါတ်မှန်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စံသတ်မှတ်ချက်ပေါ့ အဲဒီမှ ဆေးရုံစစ်ဆေးနေတယ် ဓါတ်မှန်တစ်ခုရဲ့ စံသတ်မှတ်ချက်ကဒီအခန်းသည် ဓါတ်မှန်ဆိုတာ ဓါတ်ရောင်ခြည်နဲ့ ဓါတ်ရောင်ခြည်ကပြင်ပကိုလွင့်ပျံစေပြီးတစ်ခြားသူကို အန္တရာယ်မဖြစ်စေရန် အဆောက်အဦးသည် ဉ္ဇလက်မအုတ်ရိုးနဲ့ဖြစ်ရမယ်။ ဓါတ်မှန်ခန်းမှာရှိတဲ့ တံခါးတွေမှာခံပြားတပ်ရမယ်။ ဓါတ်မှန်ခန်းတွေ အလုပ်ဝတ်ဖြစ်ရတဲ့အတွက် အဲကွန်းတပ်ရမည်။ အဓိကစံသတ်မှတ်မဖြစ်ဘူးတဲ့အခါတစ်ချို့ ဓါတ်မှန်ခန်းတွေကျတော့ ခံပြားမပါဘူး ဉ္ဇ လက်မအုတ်ရိုးတွေတော့ရှိတယ်။

တစ်ချို့ ဓါတ်မှန်ခန်းတွေကအဲကွန်းတွေမရှိဘူးအဲဒါကဟိုတုန်းကဆေးရုံတွေဆောက်ခဲ့တဲ့ခါကြတော့ အဲဒီဟာတွေ စံကိုက်ဖြစ်အောင် ဆရာရောက်လာတဲ့ခါကျတော့ စာရင်းစစ်တွေဆီကတင်ပြပြီးတော့ တောင်းခံထားတယ်။ တစ်ချို့ဟာတွေ ဓါတ်မှန်ခန်းတွေ စံပြဖြစ်ပြီး တစ်ချို့ဟာကျတော့ မဖြစ်သေးဘူးအဲဒီထဲမှာမှ တစ်ခါ ဟိုယာဆေးရုံဆိုရင် ဆရာတို့ကဟိုဆောက်ထားခဲ့တာကလွန်ခဲ့သောနှစ်(၃၀) က ဆောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာခွဲစိတ်ခန်းမပါဘူး။ ဓါတ်မှန်ခန်းသီးသန့် မပါဘူး ။ မပါတဲ့ခါ ဆရာဝန်လည်း ပြတ်တောက်ပြတ်တောက် ဖြစ်တဲ့ခါကျတော့ ဓါတ်မှန်ရိုက်စက်ရှိပြီးဓါတ်မှန်ရိုက်ဖို့လူလည်းလိုတယ်။

ဓါတ်မှန်ကြည့်ဖို့လူလည်းလိုတဲ့ခါကျတော့ အဲဒီမှာဓါတ်မှန်စက်တော့ မရှိဘူး။ နောက်တစ်ခါ ရွာသစ်ဆေးရုံကိုကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနကို တိုးပြီးဆောက်ထားတဲ့ဆေးရုံဖြစ်တယ်။ တိုးချဲ့ထားတဲ့ ဆေးရုံးဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် သူ့မှာဓါတ်မှန်မပါဘူး။ ဒီကနေတော့ လိုအပ်ချက်တွေကိုဆရာတို့ကလည်းတင်ပြတောင်းထားတယ်။ အဓိကတော့ ကျန်တဲ့ လွိုင်ကော်ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးတို့၊ မယ်စဲ့တို့ ၊ လိုခါးလိုတို့၊ ပန်တိန်းတို့ ဒီဟာတွေကိုတော့ ဆရာတို့ လိုအပ်တဲ့ဟာတွေကို ဖြည့်စွက်ပြီးတောင်းထားတယ်။ ပြင်စရာရှိတဲ့ဟာတွေကိုဆရာတို့ပြင်ပြီးပြီ ဖြစ်တယ်။

နောက်ဒီဘောလခဲမှာရှိတဲ့ ဘောလခဲဆေးရုံကိုတော့ ပြင်ပြီးသွားပြီ။ ဟိုယာကိုတော့ ဆရာတို့ ဓါတ်မှန် သေချာဆွဲပြီးတင်ထားတယ်။ ရွာသစ်ကျတော့ဆေးရုံတစ်ခုလုံးအသစ်ဆောက်ရမှာဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် အဲကျရင် ဓါတ်မှန်လည်းပါမယ်။ အဲဒီတုန်းကစာရင်းစစ် အစီရင်ခံစာအရဆရာတို့ သိရီးဒါးတိုက်နယ်မှာဆိုရင် ဆရာတို့ဓါတ်မှန်စက်ကရှားတော့ကို ရောက်နေတယ်မတပ်ရသေးဘူးဆရာတို့ရောက်တဲ့ခါမှာ (၁၂)ရက် (၂)လပိုင်းမှာပြောင်းရွှေ့တပ်ဆင်ပြီးပြီကျန်တဲ့ဆေးရုံတွေကိုလည်းအဲကွန်းတပ်ဖို့ လိုတဲ့ ဟာလည်းတပ်ပြီးပြီ။ တစ်ချို့ဆေးရုံတွေကျန်သေးတယ်ကျန်တဲ့ဟာ ကိုလည်းဆရာတို့ ဘတ်ဂျက်တင်ပြီးပြီတောင် ထားပြီပြောလည်း ပြောထားပြီဒါမဲ့ဓါတ်မှန်စက်တွေကိုတပ်ဆင်ဖို့ဆိုရင် ကျွမ်းကျင်တဲ့ ပညာရှင်တွေ လာရောက်ဆင်ပေးဖို့လည်းလိုတယ် တစ်ချို့ဟာလေးတွေ ပျက်တဲ့ဟာလေးတွေကို ပြင်သွားရင်တော့ ကောင်းမဲ့ဟာလေးတွေ တော့ရှိတယ်။ အဲတော့ ဘတ်ဂျက်အနေနဲ့တော့သိပ်မခက်ဘူး ဆေးရုံတွေအကုန်လုံး ဆင်းပြီးတော့စံကိုက်ဖြစ်အောင် ဆရာတို့ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ လိုအပ်ချက်တွေတင်ပြတဲ့ချိန်မှာဆရာတို့ဘယ်ချိန်တင်ပြခဲ့လဲ၊ အစီရင်ခံစာအရတော့ ၂၀၁၈ပေါ့နော့ဘယ်အချိန်လောက်မှာရမယ်လို့ ဆရာတို့သိထားရသလဲ။

ဖြေ။။အဲတာတော့ရတာကတော့ဒီပြင်ရမယ့်ဟာတော့သိပ်မများဘူး။ ခဲပြားတို့ဝယ်ရမည်ဆိုတော့ ဆရာကဒီနှစ်ထဲမှာဥပမာပန်တိန်းဆေးရုံမှာဆိုရင် ဒီနှစ်ပြင်ထိန်းငွေနဲ့ ဆရာတို့လုပ်ခဲ့ပြီးပြီ။ နောက်ဆေးရုံတစ်ရုံလည်းဆရာတို့ သိရီးဒါးလည်းပြင်ပြီးပြီ။ ကျန်တဲ့ဟာတွေဆိုရင်လာမည့်နှစ်မှာပြင်ထိန်းကျလာမှာကုန်ကျစရိတ်တွေကဆေးရုံတစ်ရုံကိုသိန်း (၂၀)(၃၀) လောက်ပဲကုန်မယ့်ဟာတွေကျတော့ လာမည့်နှစ်တွေမှာဆိုရင် ဆရာတို့ အဲကွန်းတွေတပ်ပြီးသားဖြစ်မှာပါ။

မေး။ ။ ဒီပြီးခဲ့တဲ့သလောမှာဆိုရင် ဒီပြည်နယ်မှာ ဆရာဝန်တွေ ခေါ်နေတာပေါ့ လာလျှောက်တဲ့သူကအရမ်းနည်းပါးနေတဲ့အပေါ်မှာ ဆရာအနေနဲ့ဘယ်လိုမြင်လဲဒီအပေါ်မှာကော ပြည်နယ်အစိုးရအနေနဲ့ ဘာတွေပြည့်ဆည်းပေးသင့်လဲ။

ဖြေ။ ။ ဒီပြည်နယ်ကြတော့ အဲလိုမျိုးတွေ သိပ်ပြီးတော့ တအားအဆင်မပြေတဲ့ခါကျတော့ တစ်ချို့ကလာဖို့ နည်းနည်းလေးလက်တွန့်ပြီး မလျှောက်ကြဘူးထင်ပါတယ်။ ဒါတော့ ဆရာတို့နိုင်ငံတွေရဲ့အခြေအနေပေါ့။ ဆရာတို့ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံဆိုတော့ အားလုံးကလည်းလခလည်းဆရာတို့ အစိုးရအနေနဲ့ ပေးနိုင်တဲ့ဘတ်ဂျက်အနေနဲ့ ပေးထားတဲ့ခါကျတော့ ဒီလခပေါ်မှာအတည်ပြုပြီးမဝင်ကြဘူးလို့ပဲဆရာအနေနဲ့ထင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် တခြားပြင်ပမာအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းတွေရှိနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် အခွင့်အလမ်းတွေရှိတဲ့ခါကြတော့တစ်ချို့ကလာကြတာပေါ့။ဆရာတို့အစိုးရအလုပ်ဌာနကိုဝင်ကျတဲ့သူတော်တော် များများတော့ ဘွဲ့လွန်တက်ချင်လို့ ဝင်ကြတဲ့လူတော်တော်များပါတယ်အတွေ့အကြုံရတော့လေ။ ဒါမဲ့အဲတော့ ပြောချင်တာကတော့ ဘွဲ့ရပြီးတဲ့ဆရာဝန်တွေ ဘွဲ့လွန်တက်ရဖို့ရယ်၊ ဆေးကုသတဲ့အတွေ့ အကြုံရဖို့ရယ် အစိုးရဆေးရုံမှာပဲပိုပြီးကောင်းပါတယ် လို့ ဆရာအနေနဲ့ ပြောချင်ပါတယ်။

မေး။ ။ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတွေ ဆရာ/မတွေလိုအပ်ချက်ရှိတဲ့အပေါ်မှာအစိုးရကိုဘာပြောချင်လဲ။

ဖြေ။ ။ အဓိကတော့ ဆရာတို့ဒီကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းတို့ ဆိုတာကဆရာတို့ အတတ်ပညာရှင်တွေလည်းလုပ်ရမှာ ဖြစ်သလို ပြည်နယ်အစိုးရရဲ့ဦးဆောင်မှုအောက်မှာ ပြည်သူလူထုက လည်း ပူးပေါင်းပါဝင်ဖို့လိုတယ်။

ဥပမာ အခုသွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ကြတယ်ဆိုတာက ခြင်ကိုက်လို့ ဖြစ်တာကိုအဲဒီခြင်ကမိမိအိမ်ထဲမှာရှိတဲ့ရေသန့်တွေမှာပေါက်တဲ့ခါကျတော့ ကိုယ့်အိမ်ထဲမှာရေလှောင်ကန်တွေမီးမကျခင် ရေလှောင်ကန်တွေ လိုက်ခပ်ကြတယ် ကျန်းမာရေးဌာနကလိုက်ခပ်ကြတယ်။ ဒါတော့ ရေလှောင်ကန်တွေပေါ့။

ဒီကြားထဲမှာအိမ်ခြံဝန်းထဲမှာ တစ်ချို့အိုးမောက် ခွက်လေးတွေ ရှိတယ် နို့ဆီခွက်တွေရှိတယ်၊ကျွတ်ကျွတ်အိတ်တွေရှိတယ် ဖော့ဗူးတွေရှိတယ်။အဲဒီပေါ်တွေမှာရေတွေတင် အဲဒီထဲမှာသွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်စေတဲ့ ခြင်တွေဟာလက်ဖက်ရည်ဇွန်း(၁)ဇွန်းလောက်မှာရေရှိရင်တောင်ပေါက်နိုင်တာမို့ ဒီဟာတွေကို ပြည်သူလူထုက ပူးပေါင်းပါဝင်မှု လိုအပ်တယ်။ ကိုယ့်အိမ်သန့်ရှင်းရေးရေတင်တဲ့နေရာတွေကောအဖုံးသုံးရမယ်။ ပန်းအိုးတွေ ရေလဲရမယ်။ ရေစည် ရေကိုင်းတွေမှာပိုးလောက်တွေရှိရင်ခပ်ထုတ်၊ ပေးရ မယ် အဲဒီအလုပ်တွေကို ပြည်သူလူထုတွေလုပ်ရမယ်။ နေရာတိုင်း

အဆက်ကို စာမျက်နှာ ၂၅ သို့

ပျောက်ကွယ်တော့မည့် ကယန်းကြေးကွင်းပတ်စလေ့

ကန္တာရဝတီတိုင်း[၆]

နဂါးအနွယ်ဝင်လို့ယုံကြည်တာကြောင့် ကရင်နီမျိုးနွယ်စုတွေထဲက ကယန်းအမျိုးသမီးတွေဟာ မိခင်နဂါးနဲ့တူအောင် လည်ပင်းမှာကြေးကွင်း အထပ်ထပ်ဝတ်ဆင်ကြတယ်လို့ ရှေးလူကြီး တွေကဆိုကြပါတယ်။

ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် လက်ဆင့်ကမ်းလာခဲ့ကြတဲ့ ကြေးကွင်းပတ် ယဉ်ကျေးမှုဟာ ၂၁ ရာစု ခေတ်မှာတော့ လူဦးရေ ရာကဏန်းသာ ကျန်ရှိတော့တာပါ။

ပျောက်ကွယ်တော့မည့်ကြေးကွင်းစလေ့

ဘဝရဲ့နောက်ဆုံးအချိန်ထိ တမြတ်တနိုးဝတ်ဆင်ကြတာရှိသလို၊ တချို့ဆိုရင် သားသမီးတွေကို အမွေအဖြစ် ပေးတဲ့စလေ့လည်းရှိပါတယ်။ ဒီမော့ဆိုမြို့နယ်၊ ပန်ပက်ကျေးရွာက မူကိန့်က သေတဲ့အထိ ကြေးကွင်း ပတ်ထားဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားသူတစ်ဦးပါ။

ဒီးမော့ဆိုမြို့နယ် ပန်ပက်ကျေးရွာမှ မူကိန့် က “ရိုးရာပဲနေမယ်ပေါ့၊ အမေတို့တုန်းကလည်း ပတ်ခဲ့လို့ အဒေါ်တို့လည်းဆက်ပတ်တာ။ ပျော်လား မပျော်လားတော့မသိဘူး၊ ငယ်ငယ်တုန်း ကဆို သူများယောက်တိုင်း ပတ်တော့ ကိုယ်လည်း ပတ်ချင်တယ်။ ဂ်နှစ်ကနေ စပတ်တာ အသက် ၇၀ ၊၈၀လောက်ထိပတ်မယ်ပေါ့။ မဖြုတ်ဘူး။ သေတဲ့အထိယူသွားမယ်။”လို့ ပြောပါတယ်။

ကြေးကွင်းပတ်တဲ့ယဉ်ကျေးမှုဟာဗမာမင်းအနော်ရထာနန်းစံပြီးတဲ့ AD ၁၀၇၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင်ခန့်ကဖြစ်တယ်လို့ ကယန်းလူမှုရေးအဖွဲ့မှ Kayan Welfare Society (KWS) စီစဉ်တင်ဆက်ထားတဲ့ ၂၀၀၁ ခုနှစ်ထုတ် ကယန်း အမျိုးသား၏ ဆွေစဉ်မျိုး ဆက်မှတ်တမ်းဝင်များ သုတေသန စာစောင်မှာဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီနေ့အထိ မျိုးဆက်သက်တမ်း ၃၅ ဆက်ရှိပြီးတော့ နှစ်ပေါင်း ၉၃၀ ဝန်းကျင်ခန့် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီလို့ ခန့်မှန်းကြပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဒီကနေ့ ခေတ်လူငယ်အမျိုးသမီးတွေကြားမှာတော့ ကြေးကွင်း ပတ်တဲ့ စလေ့ကို တိမ်ကောစေဖို့ အစပြုလာတဲ့ ထုံးနှက်ချက် တစ်ခုရှိလာနေပါတယ်။ အဲဒါက ရက်စိတ် ဖြစ်ပါတယ်။

“သူတို့က ဘာလို့ ပြောင်းလဲကုန်တာလဲ ဆိုတော့ သူတို့က အဲဒီဟာ ဝတ်တာက ရက်စရာကြီးပေါ့နော်။ ဝတ်တာကြာလာတော့ လည်ပင်းတွေ ရှည်လာတယ်ဆိုတော့ သူတို့က ရက်စရာကြီး သူများတွေက အများကြီး ကြည့်ကြတာပဲ။

အင်း ဒါလေးလုပ်တာ ငါတို့အတွက် ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ။ ဘာစားရမှာလဲ။ အဲလိုမျိုး တွေဖြစ်လာတယ်။”

အသက် ၂၀ အရွယ် ကယန်းတိုင်းရင်းသူ မမူသီတာဝင်းက ပြောပြသွားတာပါ။

မူသီတာဝင်းဟာ ရိုးရာဆိုင်ဖွင့်လှစ်ထားရှိချိန်မှသာ ကြေးကွင်း ပတ်လေ့ရှိပါတယ်။ သူ့ကို လွှဲပြင်ကော်မြို့နယ် ဒေါဆန်းဘုန်းရွာမှာ လူထုအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းမှာ ကယန်းရိုးရာ ပစ္စည်း ရောင်းချတာတွေ့ရတတ်ပါတယ်။

ခေတ်ကာလအရကယန်းအမျိုးသမီးတွေအနေနဲ့ ကြေးကွင်းတွေကို တစ်သက်လုံးပတ်ဖို့က မဖြစ်နိုင်ပေမယ့်လည်း မိမိရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းတဲ့အနေနဲ့ ပွဲလမ်းသဘင်တွေမှာ ညီညီညာညာဝတ်ဆင်ကြဖို့ လိုအပ်တယ်လို့ ကယန်းအမျိုးသားဆွေစဉ်မျိုးဆက်မှတ်တမ်းဝင်များစာစောင်ကို ပြုစုခဲ့တဲ့ ဦးအလေးရှိဖန်ရှိက ပြောပါတယ်။

“ကျနော်တို့ပတ်ခြင်းဖြုတ်ခြင်းဆိုတာက ပစာနမထားတော့ ပါနဲ့ ဒါပေမယ့် ကျနော်တို့ ဒါက အမျိုးသမီးရဲ့ ကျနော်တို့ ကယန်းအဆောင်အယောင်ပါလို့ ညအိပ်တဲ့အခါမှာဖြုတ် နေ့အချိန်မှာတပ်လည်း တပ်ပါ

ဒါပေမယ့်အားလုံး

ညီညီညာညာ ကျနော်တို့ပွဲတော်ရက် အမျိုးသားနေ့တို့ ပြီးတော့မှ ကရင်နီနေ့တို့ ပြီးတော့ မင်္ဂလာဆောင်တဲ့အခါတို့ အိမ်သစ်တက်ပွဲတို့ တံခွန်တိုင်ပွဲတို့ အားလုံးဆင်နွဲ့မှ ပတ်သွားရင်လည်း ဒါရိုးရာပဲသူများ သတ်မှတ်မှာပါ”

လည်ပင်းကြေးကွင်းပတ်တာဟာ လွယ်ကူလှတာတော့မဟုတ်ပါဘူး။ လူရယ်သိတတ်စ ၅ နှစ်အရွယ်က စပြီးတော့ ၃ နှစ်တစ်ကြိမ်၊ ၅နှစ်တစ်ကြိမ် တစ်ဆင့်တိုး၊ စသဖြင့် အဆင့်ဆင့် ထပ်တိုးဝတ်ဆင်ရပြီး၊ ဘဝတလျှောက်လုံးမှာ ၁၀ အကြိမ်အထိ တိုးပြီး ဝတ်ဆင်ကြသူတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အသက်ကြီးမှာ ပတ်ရင်လည်ပင်း နာတယ်လို့ ကြေးကွင်းပတ် ကယန်း တိုင်းရင်းသူ စမူခန်ကပြောပါတယ်။

ပန်ပက်ကျေးရွာအုပ်စု စမူခန် “သက်ကြီးပိုင်းအမျိုးသမီးတွေကတော့ တော်တော်များများ ကြေးပတ်ကြသေးတယ်။ အမျိုးသမီးပျိုတွေကတော့ ကြေးမပတ်ကြတော့ဘူး။ ဒီတိုင်းပဲနေကြတာ။ သူတို့ကျောင်းတက်ဖို့လိုတော့ ကြေးမပတ်ကြဘူးလေ။ ငယ်ငယ်လေးကတည်းက ကြေးမပတ်ပဲ အသက်ကြီးမှ ကြေးပတ်ရင် နာတယ်လေ။ သူတို့လည်း ဘယ်ပတ် ချင်ရှာမလဲ။”လို့ပြောပါတယ်။

ကယန်း ကြေးကွင်းပတ်ရာဇဝင်

ကယန်းအမျိုးသမီးတွေ ကြေးကွင်းပတ်တာ နဂါးအမျိုးအနွယ်ဆိုတဲ့ ယူဆချက်အပြင်၊ ရှေးခေတ်တုန်းက ရှမ်းကုန်သည်တွေဆီမှာ ကြေးဝါတွေပဲ ရောင်းချမှုများလို့ ကြေးထည်ဝတ်ဆင်ကြတာ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ကယန်းသမိုင်းစာတမ်းပြုစုသူ ဦးအလင်းရှိဖန်က ရှင်းပြပါတယ်။

သမိုင်းစာတမ်းပြုစုသူ ကယန်းအမျိုးသား ဦးအလင်းရှိဖန် “နဂါးကနေ ကျနော်တို့မျိုးနွယ်ဆင်းသက်တာကြောင့် ကျနော်တို့ သမီးရှင်ကိုလည်း ကျနော်တို့ မိခင်နဂါးရုပ်လွှာလိုပဲ ဆင်မြန်းကြရ အောင်လို့ အားလုံးသဘော တူပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။ ဆုံးဖြတ်တဲ့အတွက် ကံကျနော်တို့နဂါးရဲ့ပုံစံကို ကျနော်တို့အမေရဲ့ပုံစံကိုကျနော်တို့ ဆင်မြန်းပြီး ရွှေတွေသွားရှာလို့ရမလဲ နဂါးဆိုတာ ရွှေကိုနှစ် သက် တယ်ပြောတဲ့အခါမှာ ရှမ်းကုန်သည်တွေ ကြေးအရောင်းအဝယ် လုပ်တာများတော့ ရွှေမရှိတော့ ရွှေအစား ကြေးအ ဝါရောင်ဖြစ်တဲ့အ တွက် ကြောင့် ရွှေလိုဆင်မြန်းမယ်လို့ ပြောလိုက်တဲ့အတွက် ရှေးလူကြီး မျိုးနွယ်စု ခေါင်းဆောင်တွေ သဘောတူကြတယ်။ သဘောတူလိုက်တဲ့အခါမှာ အမျိုးသမီးတွေကို ကျနော်တို့ သူရဲ့ တံဆိပ် ခတ်နိပ်တဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ ကိုယ့်သမီးကို တတ်သပ်မှတ်ဖြစ်အောင် အဲဒီအခါကျမှ ကျနော်တို့နဂါးလိုကိုဆင်တယ်။” လို့ရှင်းပြပါတယ်။

ကြေးကွင်းပတ်စလေ့ရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ သမိုင်းအရိပ်မဲတွေလည်း ရှိနေပြန်ပါတယ်။ ပဒေသရစ်ဘုရင်ခေတ်တွေတုန်းက ကယန်းပျိုဖြူတွေကို ရှမ်းဘုရင်၊ ဗမာဘုရင်တို့ အမွေသိမ်းပိုက်တာတွေကြုံတင်ကာကွယ်တဲ့အနေနဲ့ သမီးပျိုတွေကို ကြေးကွင်းပတ်ပြီး ရုပ်ခွဲခြားလိုက်တဲ့ သဘောရှိတယ်လို့လည်း သမိုင်းစာတမ်းပြုစုသူ ဦးအလင်းရှိဖန်က သုံးသပ်ပါတယ်။

ကယန်းမျိုးနွယ်စုဟာ ကရင်နီတိုင်းရင်းသား၊ မျိုးနွယ်စု ၉ ခုထဲက တစ်ခုဖြစ်ပြီးတော့၊ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ပျဉ်းမနားနယ်၊ ထိုင်းနိုင်ငံနယ်စပ်၊ ပျံ့လွင့်နေထိုင်ပြီးတော့ စုစုပေါင်း ၁ သိန်း ၄ သောင်း ဝန်းကျင်ရှိနိုင် တယ်လို့ ကယန်းလူမှုရေးအဖွဲ့ Kayan Welfare Society (KWS)၂၀၀၁ က ပြုစုထားတဲ့ ကယန်းအမျိုးသား၏ ဆွေစဉ်မျိုးဆက် မှတ်တမ်းဝင်များ စာစောင်ပါအချက်မှာဖော်ပြပါတယ်။

စစ်အစိုးရခေတ်ကတည်းက ကြေးကွင်းပတ်တဲ့သူဦး ရေက

စုစုပေါင်း ၉၄၀ ဝန်းကျင်ရှိပြီးတော့၊ ဒီနှစ် ၂၀၂၀ မှာတော့ ၅၀၀ ဝန်းကျင်ပဲ ကျန်တော့တယ်လို့သိရပါတယ်။

လက်တစ်ဆုပ်စာပဲ ကျန်တော့တဲ့ ကယန်းကြေးပတ် အမျိုးသမီးတွေဟာ ဒီမောဆိုမြို့နယ်ထဲက ပန်ပက်ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ဒေါဆန်းဘွန်း၊ ဟန်တော့ခူရွာ၊ လိုပူ စတဲ့ကျေးရွာတွေမှာ နေထိုင်ကြပါတယ်။

ကယန်းကြေးကွင်းပတ် လူဦးရေလျော့နည်းလာတာဟာ AD ၁၈၅၀ ပြည့်နှစ်မှာ အနောက် ဥပရေပသသနာပြုတွေက ကယန်းဒေသမှာ သာသနာပြုဖို့ စတင်တယ်လို့ သမိုင်းသုတေသီ ဦးအလေးရှိဖန်က ပြောပါတယ်။ခရစ်ယာန်ဘာသာရေးဦးစွာယုံကြည်လက်ခံတဲ့ ကယန်းဂေခိုမောင်ပလော့ရွာဒေသမှာ ကြေးကွင်းပတ်ခြင်း စောစီးစွာပပျောက်လာခဲ့တယ်လို့သူကရှင်းပြပါတယ်။

ကရင်နီနိုင်ငံပျောက်ဆုံးခြင်း

ကရင်နီပြည်နယ်ဟာ တချိန်က သီးခြားလွတ်လပ်ပြီး ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းနဲ့ အုပ်ချုပ်ပြီး နေလာခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတစ်ခုပါ။ ၁၈၇၅ခုနှစ်တုန်းက မြန်မာဘုရင် ကိုယ်စားလှယ် ကင်းဝန်မင်းကြီးနဲ့အိန္ဒိယ ဘုရင်ခံချုပ် ကိုယ်စားလှယ် ဆာဒေါက်လပ်မေါ ဆစ်အား((Hon’ble Sir Douglas Forsyth C.B.K.C.S.I) တို့ချုပ်ဆိုတဲ့ မဟာမိတ်သဘောတူ စာချုပ်မှာ ကရင်နီပြည်နယ်ဟာ သီးခြားလွတ်လပ်တဲ့နယ်မြေဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိပါတယ်။

ကယန်းအမျိုးသားပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်းဘီထူးက “အဲဒီအချိန်အထိကတော့ ကျနော်တို့ ကရင်နီပြည်က သီးခြားလွတ်လပ်တဲ့နိုင်ငံဆိုတာကို ဘာနဲ့ အထောက်အထားပြလို့ရလဲဆိုတော့ နိုင်ငံတကာ စာချုပ်စာတမ်းနဲ့ ပြလို့ရတယ်။ ကရင်နီဘုရင်တွေက ချင်းမိုင်ဘုရင်တွေနဲ့ စာချုပ်ချုပ်ခဲ့တာရှိသလို အင်္ဂလိပ်ဘုရင်တွေနဲ့ စာချုပ်ချုပ်ခဲ့တာရှိတယ်။ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီမတိုင်ခင်မှာ ကျနော်တို့ ဗမာဘုရင် ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့ မင်းတုန်းမင်းတို့နဲ့ စာချုပ်ချုပ်ခဲ့တာ ရှိခဲ့တယ်။”လို့ပြောပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် သီးခြားလွတ်လပ်တဲ့နိုင်ငံအဖြစ်ကနေ ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ်ရောက်ရှိသွားပါတယ်။ ပြည်တွင်းစစ်က သယ်ဆောင်လာတဲ့ ဆိုးကျိုးတွေဟာလည်း ကရင်နီမျိုးနွယ်စုတွေရဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုတွေ တိမ်ကောစေတဲ့အချက် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ လူသိန်းချီထွက်ပြေးရသလို၊ ရွာပေါင်းရာချီ မီးရှို့ဖျက်ဆီးခံခဲ့ရပါတယ်။

ထိုင်းဖက်ခြမ်း အသက်လုထွက်ပြေးရတဲ့ ကရင်နီမျိုးနွယ်ဖြစ်တဲ့ ကယန်း၊ ကယား၊ ကယောစတဲ့ မျိုးနွယ်စုတွေရဲ့ ရိုးရာစလေ့တွေမှာလည်း တကွတပြားတွေဖြစ်ကုန်ပါတော့တယ်။ ဒီးမော့ဆိုမြို့နယ် မြလဲကျေးရွာမှ ရွာမိရွာဖ ဦးမာသုရှာလာက စစ်ပုံဖြစ်တော့ ရွာတွေမီးရှို့ခံရတာ သူ့မိဘတွေပြောပြခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဦးမာသုရှာလာက “၁၉၄၈ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ရွာမှာစစ်ပွဲတွေဖြစ်တော့ တစ်ရွာလုံးမီးရှို့ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဘုရားကျောင်းတစ်ခုပဲကျန်တာရယ်ရေက သောက်သုံးဖို့ရေ စမ်းရေကောင်းလို့ ရွာပြန်တည်တာ။ ”လို့ပြောပါတယ်။

ဒီမော့ဆိုမြို့နယ်၊ ဘိုးလျားကျေးရွာက ဒေါ်စဲမယ်ကလည်း ငတ်ပြတ်လွန်းလို့ ကြုံရာတောင်းစားတဲ့အထိကြုံခဲ့ရတယ်လို့ပြောပါတယ်။

“အရမ်းဆင်းရဲဒုက္ခတွေ့ခဲ့ရတယ်။ ကျမတို့ ပြေးတုန်းကပေါ့။ အရှေ့ဘက်ပြေးလိုက် မဟုတ်ပြန်ဘူး။ နောက်ဘက်ပြေးလိုက်ရပြန်တယ်။ ဟိုဘက်ပြေးလိုက်ဒီဘက်ပြေးလိုက် စားစရာမရှိရင် ဟိုနားတောင်းစား ဒီနားတောင်းစား လုပ်ခဲ့ရတယ်။ ဒုက္ခတွေ့ကတော့ များလွန်းလွန်း မပြောနိုင်တော့ဘူး။”လို့ ဒေါ်စဲမယ်က ပြောပါတယ်။

ထိုင်းနိုင်ငံ မယ်ဟောင်ဆောင်ခရိုင်အတွင်းမှာရှိတဲ့ ကရင်နီဒုက္ခသည်စခန်း အမှတ် (၁) နှင့် အမှတ် (၂) နှစ်ခုမှာ ဒုက္ခသည် ၁ သောင်းကျော် ယနေ့ချိန်ထိခိုလှုံနေရဆဲပါ။

ကြေးကွင်းပတ်တွေကို ထိုင်းက ရွာတည်ပေး

ကရင်နီမျိုးနွယ်စုတွေ ထိုင်းနိုင်ငံဖက်သို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ရာမှာ ကြေးကွင်းပတ် မျိုးနွယ်စုတွေလည်းပါကြောင်း ကယန်းအမျိုးသားပါတီရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်းဘီထူးက ရှင်းပြပါတယ်။

ကယန်းအမျိုးသားပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်းဘီထူး “စစ်တပ်တပ်မတော်တွေဘက်မှာထိုးစစ်အရမ်းဆင်လာတဲ့အချိန်မျိုးမှာဖြတ်လေးဖြတ်ပေါ့နော်။ ဒီလုပ်လာတဲ့အချိန်မှာ ကျနော်တို့ဘက်ကလူတွေ ငတ်ပြတ်ကြတယ်။ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်တွေ အကြီးအကျယ်ခံခဲ့ရတဲ့အချိန်မှာ ထိုင်းဘက်ကို ခိုလှုံခဲ့ကြတဲ့ဟာဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီကနေစပြီး ထိုင်းကလည်း ထွက်လာတဲ့ ဒုက္ခသည်တွေကို အကျိုးရှိအောင် အသုံးချလိုက်တဲ့ အမြတ်ထုတ်လိုက်တဲ့ဟာရှိတာပေါ့။ အထူးသဖြင့် ဒီထိုင်းဘက်ခြမ်းမှာတော့ ကြေးကွင်းပတ်တဲ့သူတွေကို ရွာတည်ပေးပြီးတော့မှ tourism လုပ်ငန်းတွေ tourism လာကြည့်လို့ရတယ်။ ဓါတ်ပုံတွေရိုက်လို့ရအောင်ဖန်တီးပေးလိုက်တဲ့အတွက် ကျနော်တို့ ကယန်းတော်တော်များများက ထိုင်းဘက်ခြမ်းကိုရောက်သွားတာပေါ့။”လို့ပြောပါတယ်။

ထိုင်းအစိုးရက ရွာတွေတည်ပေးတဲ့အပြင် စစ်ဘေးဒုက္ခသည် ကြေးကွင်းပတ်တွေကို ပုံမှန်ထောက်ပံ့ငွေ ပေးတယ်လို့ ကြေးကွင်းပတ်

တပက်စာမျက်နှာသို့

ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးဘူးရယ်ခင်မောင်ဦး ကယားပြည်နယ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီကနေ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည်

အန်ထော်နီ

လာမယ့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးဘူးရယ်ခင်မောင်ဦး က ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် လွိုင်ကော်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် ၂ မှာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မယ်လို့ ကယားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ ပြီးခဲ့တဲ့ ဩဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့မှာ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါတယ်။

ဦးဘူးရယ်ခင်မောင်ဦးဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၀-၁၅ ခုနှစ်တုန်းက ကြံခိုင်ရေးပါတီကနေ ကယားပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။

“ ဆိုတော့ အရင် တုန်းကလည်း သူက ကြံ ခိုင် ရေးကနေ ဝင်ပြိုင်တယ်။ ကြံခိုင်ရေးပါတီကနေ အစိုးရပြီးဦးဆောင်ပြီးမှလုပ်လာခဲ့တယ်ဆိုပေမယ့်လည်း လက်ရှိဒီချိန်မှာ ပြည်နယ်အရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ဟာတွေ နောက်ပြီးတော့မှ တိုင်းရင်းသားအရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ဟာတွေ တစ်ချို့နေရာတွေမှာ သူကဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ပေးလိုစိတ်ရှိတယ်။ စေတနာရှိတယ်။ ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့နဲ့ ပြည်နယ်ငြိမ်းချမ်းသာယာဖို့အတွက် လုပ်ပေးလိုစိတ်ရှိတယ်ဆိုရင်တော့

“ဆရာဝန်လုပ်မယ့်သူတွေ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရင် ဆရာတို့ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုတွေ မခက်ခဲတော့ဘူး။” အင်တာဗျူး အဆက်

မှာကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတွေ ရွာတိုင်းရှာတိုင်းမှာကျန်းမာရေးဆရာမမရှိဘူးကာကွယ်ဆေးထိုးသင့်တာတို့ ကိုယ်ဝန်ဆောင် တို့ သူတို့ရွာတွေကို ကွင်းဆင်းပြီးထိုးရတယ်။ ရွာမှာရှိတဲ့ ဆယ်အိမ်မှူးတွေ၊ ရာအိမ်မှူးတွေ ရပ်ကျေးဥက္ကဋ္ဌတွေ ဒီပြည်သူလူထုက ပူးပေါင်းပါဝင်ပြီးဒီကျန်းမာရေးအသိနဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်မှ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကအောင်မြင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဆရာအနေနဲ့ မေးသွားတဲ့ မေးခွန်းအပေါ်မှာထပ်ပြီးပြည်စွက်ပြောချင်ပါသေးလဲ။

ဖြေ။ ။ အဓိကကတော့ ဆရာတို့ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပိုင်းဆရာတို့မြန်မာနိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံလည်းဖြစ်တယ် ဆရာတို့ချမ်းသာတဲ့နိုင်ငံမဟုတ်တဲ့ခါကျတော့ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းကိုလုပ်ဖို့အခါမှာ

ခုနပြောတဲ့ ဒီပြည်နယ်မှာမလျှောက်ကြတဲ့ခါ ဒီပြည်နယ်ကကလေးတွေမွေးထုတ်လာတဲ့ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေ ဆရာဝန်တွေ သူနာပြုတွေ သူနာပြုတွေကတော့ အများချည်း ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဆရာဝန်တွေဖြစ်နိုင်ဖို့ အဓိကဒါတွေကတော့အားလုံးဆက်နွယ်နေတယ်။

စီးပွားရေးလူမှုရေးတွေအားလုံးဆက်နွယ်ကြတဲ့ခါမှာ ဒီမှာရှိကြတဲ့တိုင်းရင်းသားအားလုံးကမွေးလာတဲ့ခါမှာအခြေခံပညာကိုအားလုံးသင်စေချင်တယ်။ ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းနဲ့ကျောင်းတက်စေချင်တယ် ကျောင်းရဲ့အခြေခံပညာကိုတတ်ပြီးရင် ထိုက်သင့်သလောက် အဆင့်မြင့်ပညာတွေကိုဆက်ပြီးသင်စေချင်တယ်။

တဖြည်းဖြည်းပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမယ်။ နောက်တခါကျတော့ စာများ

များဖတ်ဖို့ လိုအပ်တယ် စာဖတ်မှ ဆရာတို့ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတတွေများပြီးတော့ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမယ် စာဖတ်တဲ့ခါမှာလူနေမှုထိုင်မှုဘဝကိုပိုပြီးသိမယ်၊အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုကိုပိုပြီးနားလည်မယ် ကျန်းမာရေးဘယ်လိုလိုက်စားမလဲဆိုတာကိုပိုပြီးသိလာမယ်။ သိလာတဲ့ခါကျတော့ ဒီလူတွေတဖြည်းဖြည်းနဲ့ အဆင့်တန်းမြင့်လာရင် ဆရာတို့ဒီမှာရှိတဲ့သူတွေဆိုရင် ကိုယ့်ပြည်နယ်ကို ဆရာဝန်လုပ်မယ့်သူတွေ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရင် ဆရာတို့ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုတွေ မခက်ခဲတော့ဘူးအဲဒီလိုလုပ်ဖို့ဘာတွေအရေးကြီးလဲဆိုတော့ ဆရာတို့ပြည်နယ်ရဲ့စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုလိုအပ်တယ်။

ပျောက်ကွယ်တော့မည့် ကယန်းကြေးကွင်းပတ်ဓလေ့ ... အဆက်

အမျိုးသမီး စမူခန့်က ပြောပါတယ်။

လွိုင်ကော်မြို့နယ် ဒေါဆန်းဘွန်းကျေးရွာမှ စမူခန့်က “ဒီမှာကလစာလည်းမရှိဘူးလေ။ ဒီလိုပဲ နေနေရတယ်။ ဈေးရောင်းရမှ စားရတယ်။ မရောင်းရရင် မစားရဘူး။ အဲလိုပဲပေါ့။ ထိုင်းနိုင်ငံမှာကျတော့ ဈေးမရောင်းရလဲ လစာရှိတော့ စားရတယ်လေနော်။”လို့ ပြောပါတယ်။

စစ်ဘေးကြောင့် ထွက်ပြေးခဲ့ရတဲ့ ကယန်းကြေးကွင်းပတ်တွေ၊ အခုတချိန်မှာလည်း ထပ်ပြီးပြေးရပြန်ပါတယ်။

ဒီတခါတော့ သူတို့ ကို မောင်းထုတ်တာ ထိုင်းအာဏာပိုင်လည်း မဟုတ်၊မြန်မာအစိုးရလည်း မဟုတ်၊ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကိုရှိနာဗိုင်းရပ်စ်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ခရီးသွားလုပ်ငန်းတွေ အကုန်ရပ်ဆိုင်းလိုက်တဲ့အချိန်မှာ ထိုင်းရောက် ကယန်းကြေးကွင်းပတ်ရွာလည်း အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ကုန်ကြလို့ပါ။

ပြီးခဲ့တဲ့ မေလက ထိုင်းကနေ ကြေးကွင်းပတ်အမျိုးသမီး ၃၀၀ ကျော် မြန်မာနိုင်ငံဖက်ကို ပြန်ဝင်ရောက်လာကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကြေးကွင်းပတ်တွေအတွက်ရေရာတဲ့အနာဂါတ်မြန်မာဖက်ခြိမ်းမှာမရှိပြန်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ပြန်လာသူအများစုက တောင်ယာ၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းမှာလုပ်ကိုင် ကြပြီး၊ တချို့က လူထုအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်း ရိုးရာအထည်ဆိုင်တွေမှာလည်း လုပ်ကိုင်ကြပြီး၊ ထိုင်းဖက်ကို ပြန်သွားဖို့လည်း မျှော်လင့်နေကြတာပါ။

ကယား(ကရင်နီ)ပြည်နယ်မှာဆိုရင်တော့ လောဝီတရေအားလျှပ်စစ် ဓါတ်အားပေးစက်ရိုးတွေ၊ ကမ္ဘာ့အဆင့်မှီ ခဲမဖြူအဖြိုက်နက်ထွက်တဲ့ မောချီးခဲသတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းတွေ၊ သစ်တောတွေ မြေပေါ်မြေအောက် သံယံဇာတတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းတွေကနေ ဝင်ငွေရရှိနေမယ့် ကယန်းပြည်သူတွေ အကျိုးခံစားခွင့်က မရှိသလောက်နည်းပါးပါတယ်။

ဆင်းရဲတွက်နက်တာက တန်းတူညီမှုမရှိတဲ့ပြဿနာကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ (KNNP)ရဲ့ အတွင်းရေးမှူး (၂) ဒယ်နီယာ က ပြောပါတယ်။

ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ (KNPP)ရဲ့ အတွင်းရေးမှူး (၂) ဒယ်နီယာ “ပြည်နယ် နောက်ကျတယ်ဆိုတာက အကြောင်းအမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။ ဗမာပြည်တစ်ခုလုံးကို အုပ်ချုပ်တဲ့ အစိုးရအဆက်ဆက်က ဒီတန်းတူညီမျှတဲ့ အခွင့်အရေး တွေမပေးတာတို့ အဲဒီကနေစပြီးတော့ အခြေခံက ဆင်းရဲရတယ်၊ နောက်ကျရ တာတို့ ဖြစ်လာတာပေါ့”လို့ပြောပါတယ်။

ကွယ်ပျောက်သွားနိုင်တဲ့ ကြေးကွင်းပတ်မျိုးနွယ်စု

၂၀၁၇-၂၀၁၈ခု ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ကယားပြည်နယ်အတွက် ကျပ်သန်း ၄ ထောင်ကျော်ခန့်ချပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ တနိုင်ငံလုံးရဲ့ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေမှု ၃ ရာခိုင်နှုန်းပဲ ရှိတာပါ။ ဒီလိုအခြေအနေမှာ ကယန်းကြေးကွင်းပတ် ဓလေ့ မပျောက်ကွယ်ရေး ပြည်နယ်အစိုးရက ကော ဘယ်လောက်ဆောင်ရွက်နိုင်မှာပါလဲ။

ပြီးခဲ့တဲ့ ဇူလိုင်လတုန်းက ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာတဲ့ ကြေးကွင်းပတ်ကယန်း အမျိုးသမီး ၃၀၀ အရေးနဲ့ပတ်သတ်ပြီး ကယားပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က ခေါ်ယူတွေ့ဆုံမှုတော့ရှိခဲ့ပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ ဇူလိုင်လတုန်းက ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာတဲ့ ကြေးကွင်းပတ်ကယန်း အမျိုးသမီး ၃၀၀ အရေးနဲ့ပတ်သတ်ပြီး ကယားပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က ခေါ်ယူတွေ့ဆုံမှုတော့ရှိခဲ့ပါတယ်။

ကယားပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဗမာတိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး ဦးလှမျိုးဆွေက နေရပ်ပြန်လာသူတွေက အစိုးရရဲ့အစီအစဉ်ကို စိတ်ဝင်စားမှုနည်းတယ်လို့ဆိုပါတယ်။

ဗမာတိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး ဦးလှမျိုးဆွေ က “အစိုးရအဖွဲ့အနေနဲ့ ဒီသူတို့ရဲ့လတ်တလော စားဝတ်နေရေးကိုဖြေရှင်းပေးနိုင်တဲ့ အစီအစဉ်တစ်ခုကို ကျတော်တို့ဘက်က ဆောင်ရွက်ပေးဖို့အတွက် ကမ်းလှမ်းစဉ်မှာပဲ သူတို့ဘက်က ဒီ စိတ်ဝင်စားမှုအားနည်းတယ်ဆိုတဲ့ အနေအထားတစ်ခုအပေါ်မှာပဲအောင်မြင်အောောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိဘူးလို့ပဲ ကျတော်တို့ဒါဒီလိုပဲဖြေရမှာဖြစ်ပါတယ်။”လို့ပြောပါတယ်။

ကယားပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှာ တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီးရှိတဲ့အတွက် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားအရေး ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ မျှော်လင့်နေသူက ကယားပြည်နယ် မေတ္တာဖောင်ဒေးရှင်းက ကိုဘုန်းမြင့်ပါ။

ကယားပြည်နယ် မေတ္တာဖောင်ဒေးရှင်းမှ ကိုဘုန်းမြင့်က " တိုင်းရင်းသားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အခွင့်အရေးတွေ ကိစ္စတွေ လုပ်ဆောင်လာတဲ့ဌာန အဖွဲ့လာတာတွေရှိတယ်ပေါ့နော်။ ဝန်ကြီးတွေ ပေါ့နော်။ အဲလိုတွေရှိလာတယ်ဆိုရင်တော့ ကျနော်အနေနဲ့ အစီအစဉ်တွေက အိုဘယ်လိုပြောရမလဲ တိုင်းရင်းသားတွေ အခွင့်အရေးအတွက်ပေါ့နော်။ တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှုတွေအများကြီးပိုပြီးတော့မှ ထိန်းသိမ်းလာမည့် အစီအစဉ်တွေ အခန်းကဏ္ဍတွေ သူတို့စဉ်းစားထားတဲ့အချက်တွေရှိမယ်

ကျနော်တို့က လက်ခံမှာပဲပေါ့နော်။” လို့ ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တီပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဦးသဲရယ်က ၅.၈.၂၀၂၀ တွင်ပြုလုပ်တဲ့ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှ ပြန်လည်ဖြေကြားသွားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

အရင်ဦးဘူးရယ်ခင်မောင်ဦး ဦးဆောင်တဲ့ ကာလတုန်းက ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ပါတ်သက်ပြီး ဒေသတွင်း တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေနဲ့ တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်တာမျိုးတွေရှိတယ်လို့ ကယားဒီမိုကရက်တီပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဖိုးရယ်ကလည်းသတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ ဖြေကြားခဲ့ပါတယ်။

ကယားပြည်နယ်အခြေစိုက် တိုင်းရင်းသားပါတီဖြစ်တဲ့ ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီဟာ ကယန်းအမျိုးသားပါတီနှင့်ပူးပေါင်းပြီး ဒီ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ မှာ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

နှစ်ပါတီ ပူးပေါင်းပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၃၄ နေရာဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

လို့ယုံကြည်တာပေါ့နော်။”လို့ပြောပါတယ်။

ကရင်နီမျိုးနွယ်စု ၉ ခုရဲ့ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စာပေနဲ့ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ ၆ ဖွဲ့ကို နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်ချပေးတာရှိတယ်လို့ဝန်ကြီး ဦးလှမျိုးဆွေဆိုပါတယ်။

နေ့ထူးနေ့မြတ်ကျင်းပရေး၊ရိုးရာဝတ်စားဆင်ယဉ်မှုအသုံးအဆောင် ဝယ်ယူရေး၊ တိုင်းရင်းသားစာပေသင်ကြားရေး၊ အစရှိတဲ့ ခေါင်းစည်းတွေနဲ့ထောက်ပံ့တာရှိတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်နှစ်ချပေးတဲ့ငွေက ဘယ်လောက်ဆိုတာကို ထုတ်ပြောတာတော့မရှိပါဘူး။

ကယန်းကြေးကွင်းပတ်အမျိုးသမီးတွေရဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဖော်ထုတ်ရေးထက် ရှိပြီးသားဓလေ့တွေ မပပျောက်အောင် ခံရာခဲဆစ်ရုန်းကန်နေရတယ်လို့ ကယန်းစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု၂ ဗဟိုကော်မတီရဲ့အတွင်းရေးမှူး (၂) ခွန်းလွီးစီက ပြောပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစိုးရတစ်ရပ်ရဲ့ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုနဲ့ ရေတိုရေရှည် အစီအစဉ်တွေ ဆောင်ရွက်ပြီး ထိန်းသိမ်းမှုလုပ်သင့်တယ်လို့ သူကပြောပါတယ်။

ကယန်းစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအသင်း အတွင်းရေးမှူး (၂) ခွန်းလွီးစီက “ကျနော်တို့ တိုင်းရင်းသားတွေ ကယန်းမှားမဟုတ်ဘူးအားလုံးယဉ်ကျေးမှု ကိုယ့်စွမ်းအားနဲ့ ရသလောက်ဆက်သွားနေရင် တိုင်းရင်းသားတွေကလုပ်နိုင်သလောက်လုပ်ပြီး မလုပ်နိုင်တော့တဲ့အချိန်မှာ တဖြည်းဖြည်းဒီဟာတွေ မှေးမိန်သွားရင်တော့ ကျနော်တို့ဒီ ယဉ်ကျေးမှုအပါအဝင် ဒီလူမျိုးတွေကလည်း ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်တဲ့အနေအထားမှာတော့ ရေရှည်ကြရင်တော့ဖြစ်လာနိုင်တာပေါ့။”လို့ပြောပါတယ်။

ထိန်းသိမ်းမှုမရှိရင် လာမယ့် ဆယ်စုနှစ်သုံးခုအတွင်း ကြေးကွင်းပတ်ယဉ်ကျေးမှု ပျောက်ဆုံးသွားနိုင်တယ်လို့ ကယန်းမျိုးဆက်သစ်လူငယ် (KNGY) အဖွဲ့ကလည်း သုံးသပ်ထားပါတယ်။

ကြေးကွင်းပတ်တာကို ကယားပြည်နယ်ထဲမှာ ခုခေတ်မှာတော့ သက်ကြီးရွယ်အိုပိုင်းတွေသာ ကိုယ်နဲ့မကွာ အမြဲ ဝတ်ဆင်လေ့ရှိကြတော့တာပါ။ ဒါကြောင့် နောက်လာမယ့် မျိုးဆက်သစ်တွေကြားထဲမှာ ကြေးကွင်းတွေပတ်အလေ့အထ လုံးဝပျောက်ကွယ်သွားခြင်းမရှိအောင် ထိန်းသိမ်းဖို့လိုအပ်နေပါတယ်။

“နိုင်ငံခြားဘာသာ တက္ကသိုလ်တက်ဖို့ ကြိုးစားနေသူ”

မိုးထိုက်အောင်

ကယားတစ်ပြည်နယ်လုံး တက္ကသိုလ်ဝန်တန်းစာမေးပွဲကို ဒုတိယအဆင့် အောင်မြင်ဖြေဆိုခဲ့သူ မတွယ်တာနိုင်ကတော့သူမဝါသနာပါတဲ့နိုင်ငံခြားဘာသာတက္ကသိုလ်ကို တက်ဖို့ စိတ်ကူးထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။

“ဝါသနာပါတဲ့ ဘာသာစကားပဲ ဆက်လုပ်ဖို့စဉ်းစားထားပါတယ်။ နိုင်ငံခြားဘာသာတက္ကသိုလ်လျှောက်ဖို့စိစဉ်ထားပါတယ်။”

သူမကတော့ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲကို မြန်မာ၊ သင်္ချာ၊ ဓာတု၊ ဇီဝ ဘာသာရပ်တွေမှာ ဂုဏ်ထူးရရှိခဲ့ပြီး အမှတ်ပေါင်း ၄၆၉မှတ်နဲ့ပြည်နယ်မှာ ဒုတိယအမှတ်အများဆုံး ဖြစ်တယ်လို့ ၂၀၂၀ခုနှစ်၊ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲ အမှတ်အများဆုံးရရှိသူစာရင်း (သိပ္ပံဘာသာတွဲ)မှာဖော်ပြထားပါတယ်။

သူမနေတာကတော့ ဒီးမော့ဆိုမြို့နယ်၊ ငွေတောင်ကျေးရွာအုပ်စု ရွှေဘုန်းပွင့် ရပ်ကွက်မှာနေထိုင်ပြီး ၂၀၁၉-၂၀၂၀ပညာသင်နှစ်မှာ အ.ထ.က(၂) ငွေတောင်ကျောင်းမှ တစ်နှစ်ထဲနဲ့ ၄ဘာသာဂုဏ်ထူးနဲ့ အောင်မြင်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲပြီးကတည်းက သူမဝါသနာပါတဲ့ နိုင်ငံခြားဘာသာတက္ကသိုလ်ကို

တတ်ရောက်ဖို့အတွက်လက်လှမ်းမီသလောက် Online Class ၊ အုပ်တွေဝယ်ပြီးဖတ်တာတွေကို ပြုလုပ်နေတာဖြစ်ပါတယ်။

“အောင်စာရင်းထွက်ပြီးမှပေါ့နော်။ အစကလည်း မမှန်းထားဘူး၊ မှန်းပြီးတော့လုပ်တာလဲ မဟုတ်ဘူးပေါ့နော်။ အမှတ်ကောင်းဖို့၊ စာသေသေချာချာလုပ်ဖို့အဲ့တိုင်းပဲ စဉ်းစားထားပြီးတော့ ၁၀တန်းကို ဖြေခဲ့တာပေါ့နော်။ အောင်စာရင်းထွက်တော့ အဲ့အောင်စာရင်းထွက်တဲ့ညမှာ ပြည်နယ်အဆင့်တွေ တက်လာတာပေါ့နော်။ အဲ့ခါက ကိုယ့်နာမည်ပါတော့ အဲ့လည်း အံ့ဩတယ်။ ဝမ်းလည်း ဝမ်းသာပါတယ်။”

သင်ကြားမှုအပိုင်းမှာ ဘာသာရပ်တိုင်းကို သေချာ လေ့လာမှတ်သားတဲ့အခါမှာ အဓိက ဆရာ/မတွေသင်ကြားတဲ့အချိန်အားရုံစူးစိုက်မှတ်သားထားတဲ့

အတွက်လည်း အခုလို အောင်မြင်လာခဲ့တာ လို့ဆိုပါတယ်။

“သင်ကြားမှုအပိုင်းကတော့ဘာသာရပ်တိုင်းမှာ ဆရာ/မ အားလုံးကသေသေချာချာလည်းသင်ပေးတယ်။ အခုမေးခွန်းပုံစံပြောင်းထားတဲ့ဟာဆိုရင်လည်း နှစ်စကနေပြီးတော့ အမြဲတန်း၊ စာမေးပွဲဖြေခါနီးရော အကုန်လုံးသေသေချာချာပြောပြတယ်။ အမှားဆိုရင်လည်း ဘယ်နေရာမှားတယ်ဆိုပြီးတော့ သေသေချာချာ ထောက်ပြတယ်ပေါ့နော်။ ဘာသာရပ်တိုင်းကို သေသေချာချာသင်ပေးတယ်။”

သူမကတော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက ကျန်းမာရေးမကောင်းတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျောင်းကို ပုံမှန်မတတ်ခဲ့ရပေမဲ့လည်း ငယ်ငယ်ကတည်းက ပညာရေးထူးချွန်ဆုတွေကိုမကြာခဏရရှိခဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဆယ်တန်းကိုတတ်ရောက်နေတဲ့အချိန်မှာလည်း ကျန်းမာရေးမကောင်းတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျောင်းပုံမှန်မတက်ပဲ အပြင်ကနေပဲစာကိုလေ့လာရတာဖြစ်ပါတယ်။ စာကို ည ၁၁နာရီလောက်အထိကျက်ပြီး မနက်ဆိုရင် ကျောင်းမသွားခင် ၅နာရီလောက်ကနေစပြီး ကျက်တာဖြစ်ပါတယ်။

မိသားစု (၅)ဦးရှိပြီး သူမမိဘတွေ ကတော့ စိုက်ပျိုးရေး၊ အရောင်းအဝယ်တွေ လုပ်ပြီးမိသားစုစားဝတ်နေရေးကို အဆင်ပြေအောင် လုပ်နေရတာဖြစ်ပါတယ်။ မိသားစုက စီးပွားရေးမှာအတော်အသင့်အဆင်ပြေကြပြီး ကလေးရဲ့ပညာရေးပိုင်းမှာလည်း အားပေးမှုတွေရှိတာဖြစ်ပါတယ်။ မိဘတွေကတော့ မတွယ်တာနိုင်ကို အိမ်မှာ အိမ်မှုကိစ္စတွေကို အရမ်းမလုပ်ခိုင်းပဲနဲ့ ပညာရေးဘက်မှာပဲ ဦးစားပေးထားတယ်လို့သိရပါတယ်။

“ ကိုယ့်ကိုလည်း အနားပေးရတယ်၊ ဦးနှောက်ကိုလည်း အနားပေးရတယ်။ ပြီးရင် ကျောင်းက ဆရာ/မတွေရဲ့စကားကိုရောနားထောင်၊ ဆုံးမတာတွေရော၊ သင်ပြပေးတာတွေရော။ ၁၀တန်းက ၁၀ တစ်ခုလုံးတော့မဟုတ်ပေမဲ့ပေါ့နော် တစ်ဆစ်ချိုးပြောင်း လဲတဲ့နေရာတော့ ပါတယ်ပေါ့။ တစ်ချိန်ချိန်နောက်ပြန်ကြည့်ရင် ဒါကကောင်းတဲ့ အမှတ်တရဖြစ်တယ်။ပြီးရင်၁၀တန်းမှာထူးထူးချွန်ချွန်နဲ့အောင်လို့အခွင့်အလမ်းကောင်းတွေလည်း သေချာပေါက်ရပါတယ်။”

အခုချိန်မှာတော့သူမ တက္ကသိုလ်ဆက်တက်ဖို့အချိန်စောင့်ရင်း အင်္ဂလိပ်စာ၊ ကိုးရီးယား၊ ဂျပန် ၊ တရုတ်စာတွေကို အွန်လိုင်းကနေ လေ့လာနေပါတယ်။

၂၀၁၉-၂၀၂၀ခုနှစ် ကယားပြည်နယ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲကိုဖြေဆိုသူကျောင်းသူ/သားပေါင်း ၇၉၀၆ ဦးရှိပြီး အောင်မြင်သူဦးရေ၂၃၄၀ဦးရှိပါတယ်။ တစ်ပြည်နယ်လုံးအတိုင်းအတာနဲ့အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း ၂၉.၆၀ ရှိပါတယ်။

တင်ဒါလုပ်ငန်းမှာ ပိုလျှံငွေနဲ့ ကုန်သွယ်ခွန်အစိုးရကို ပေးသွင်းဖို့ သိန်းရာချီကျန်ရှိနေသေး

အန်ထောနီ

ကယားပြည်နယ်ရဲ့ တင်ဒါလုပ်ငန်းတွေထဲမှာ ကုမ္ပဏီတွေကနေ အစိုးရကို ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်နဲ့ တင်ဒါပိုလျှံငွေတွေ ပြန်သွင်းဖို့ သိန်းရာချီကျန်ရှိနေပါသေးတယ်လို့ ကယားပြည်နယ် စာရင်းစစ်ချုပ်ဦးအောင်မောင်းက ပြောပါတယ်။

“ ဒီငွေကိုသူတို့ကအစိုးရကိုယ်စားသွားသွင်းပေးရမှာ အဲ့တာမသွင်းပဲနဲ့ သူတို့ဆီပါသွားတာပေါ့နော် ယူပြေးသွားတဲ့သဘောမျိုးပေါ့” လို့ပြောပါတယ်။

ရှားတောမြို့နယ် ပညာရေးဝန်ထမ်းအိမ်ရာတည်ဆောက်ရေးမှာ ပြီးစီးခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း တည်ဆောက်ပေးခဲ့တဲ့ ငွေပင်ဆင့်ကုမ္ပဏီက ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ကျပ်တစ်ရာကိုးသိန်းငါးသောင်းနှစ်ထောင် ၊ တင်ဒါပိုလျှံငွေကိုတော့ မယ်စွဲမြို့နယ် စီမံကိန်းရုံးကိုတည်ဆောက်တဲ့ GSI ကုမ္ပဏီက ကျပ်သိန်းတစ်ရာသုံးဆယ်သုံးသိန်းနှစ်သောင်းခုနစ်ထောင် အစိုးရကို ပြန်သွင်းဖို့ ကျန်ရှိနေသေးတဲ့အပြင်ကယားပြည်နယ် ပညာရေးမှူးရုံးရဲ့ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှာ ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက် ၀၄-၀၂ မှ Type-C ကျောင်းတွေ ၊ ငွေလုံးငွေရင်း လုပ်ငန်းတွေပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ရန်ပုံငွေ (ငွေလုံးငွေရင်း)လုပ်ငန်း တွေကို ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ ကုမ္ပဏီထဲက စစ်ဆေးချိန်ထိ ကုန်သွယ်ခွန် ၅ ရာခိုင်နှုန်း ပေးသွင်းဖို့ ကျန်ရှိနေသေးတာဖြစ်ပါတယ်။

လက်ရှိအခြေအနေထိ ပိုလျှံရန်ပုံငွေကို မပေးသေးတဲ့ အတွက် စုံစမ်းနေတယ်လို့ ကယားပြည်နယ် ပြည်နယ် ပညာရေးမှူး ဦးလူစိယားနိုင်က ပြောပါတယ်။

၎င်းက “အဲ့ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ အဲ့ကုမ္ပဏီနဲ့ ဆက်သွယ် စုံစမ်းနေတယ်။ သူတို့မပေးဘူးဆိုရင် တရားစွဲသွားဖို့ရှိတယ်ပေါ့နော်။အတိုးနှုန်းတက်တာတွေ ပြစ်ဒဏ်ပိုကြီးတာတွေတော့မရှိဘူးထင်တယ်။ အဓိကကတော့သူတို့ပြန်ပေးရမယ်မဟုတ်ရင်တရားစွဲမယ်ပေါ့အဲ့လောက်ပါပဲ။” လို့ပြောပါတယ်။

မယ်စွဲမြို့နယ် စီမံကိန်းရုံးဝန်ထမ်းအိမ်ယာကို (GSI) ကုမ္ပဏီက တာဝန်ယူတည်ဆောက်ပြီးနောက် ပိုလျှံတဲ့ငွေ ပေးဖို့ကျန်ရှိတာနဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း သက်ဆိုင်ရာဌာနကနေ တရားစွဲဖို့လုပ်နေတယ်လို့

ဦးအုံမော်က ပြောပါတယ်။

“ကျနော်တို့စာရင်းစစ်ကစစ်တဲ့အခါမှာ သက်ဆိုင်ရာ estimateတို့၊လုပ်ငန်းမှာလျော့တာတို့၊ဈေးနှုန်းတွေ ပိုတွက်ပြတာတို့ အဲ့လိုဖြစ်တဲ့အတွက် သူက (တစ်ရာ သုံးဆယ်သုံးသိန်း နှစ်သောင်းခုနစ်ထောင်) အဲ့ကုမ္ပဏီက ပေးဖို့ကျန်သွားတယ် အဲ့တာကို အခုထက်ထိတော့မရသေးဘူး တရားဆွဲဖို့တော့လုပ်နေတယ်လို့တော့ ကြားတယ်ပေါ့” လို့ပြောပါတယ်။

အဆောက်အဦးကတော့ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခဲ့ပေမယ့် စာရင်းစစ်များသွားရောက်စစ်ဆေးတဲ့အချိန်မှာ အခုလို ပေးသွင်းဖို့ ငွေတွေကျန်နေသေးတာဖြစ်ပါတယ်။ ကယားပြည်နယ်ရဲ့ ၂၀၁၈ ခုနှစ် (ဧပြီလကနေ စက်တင်ဘာလအထိ)အတွက် ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးစာရင်းစစ်ဆေးချက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ပြီးခဲ့တဲ့ ပြည်နယ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးမှာ တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။

လက်ရှိအခြေအနေထိ ပိုလျှံရန်ပုံငွေကို ဘယ်လောက်ပြန်ပေးနေပြီလဲ ၊ မပေးသေးဘူးလာဆိုတာတော့ မယ်စွဲမြို့နယ် စီမံကိန်းရုံးအနေနဲ့ တိတိကျကျ မသိရသေးတဲ့အကြောင်းနှင့် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသွားတဲ့ ဝန်ထမ်းအိမ်ယာကိုလည်း အခုချိန်ထိ မလွှဲအပ်နိုင်သေးတဲ့အတွက် ဝန်ထမ်းတွေ တရားဝင် ဝင်ရောက်နေထိုင်ဖို့ အခက်အခဲ ရှိနေကြတယ်လို့ မယ်စွဲမြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမျိုးသန်းက ပြောပါတယ်။

၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ကတည်းက တည်ဆောက်ခဲ့တာဖြစ်ပြီး ပြဿနာအရှုပ် အရှင်းတွေကြောင့် ယခုချိန်ထိ အဆောက်အဦးကို သက်ဆိုင်ရာဌာနဆိုင်ရာကို မလွှဲပြောင်းနိုင်သေးတာဖြစ်ပါတယ်။

တင်ဒါလုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သက်လို့ ပြည်နယ်အစိုးရအနေနဲ့ နိုင်ငံတော့ သမ္မတရုံးရဲ့ ညွှန်ကြားချက်တွေနဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ စီမံခန့်ခွဲနေတာ ဖြစ်တယ်လို့ ပြည်နယ်အစိုးရ အတွင်းရေးမှူး ဦးအုံမော်က ဇူလိုင် ၂၄ ရက်နေ့က အစိုးရ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာပြောသွားပါတယ်။

သတင်းများ၊ ဆောင်းပါးများ၊ ကဗျာများ၊ ကာတွန်းများ၊

ဗေဒင်များ ပေးပို့ လိုပါက

ဆက်သွယ်ရန်၊

ဖုန်း - ၀၉၇၇၅၈၆၈၃၁

“ပိဿာစုအနာဂတ်အဝဿာယာစေပို့ နှစ်ရှည်မျောက်ပိုင်ကိုစိုက်ကြစို့”

မျောက်ပိုင်စိုက်ပျိုးခြင်းအားဖြင့်

၁။ အပင်ကြီးထွားမှုမြန်ဆန်ခြင်း။
၂။ သက်တမ်းအနည်းငယ်အတွင်း အသီးထွက်ရရှိလာခြင်း။
၃။ နေရာအသွယ်/ရာသီဥတုမရွေး အောင်မြင်စွာဖြင့် စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း။
၄။ ပျိုးပင်ရောင်ပြီး အသီးဖြန့်လည်ဝယ်ယူသည့်စနစ်ဖြင့် စန့်ဆောင်မှုပေးခြင်း။
၅။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများမှ စားသုံးကျင့်အဖြစ် ထွေးကွက်ရောင်းအား ကောင်းမွန်ခြင်း။
၆။ သက်တမ်းကြာရှည်စွာဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိခြင်း။
၇။ စီးပွားရေးဖြင့် စိုက်ပျိုးလိုသူများ အပင်ရောင်အသီးဝယ်စနစ်ဖြင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်စနစ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။

ဆက်သွယ်ရန် - ကယားပြည်နယ်၊ တစ်ဦးတည်းခံသော (ကိုယ်စားလှယ်)
၀၉ ၇၀၂၈၅၀၀၉၇ / ၀၉၆၆၉၉၆၆၉၇၆

မျောက်ပိုင်သီးနှင့် အမဲအူကြမ်းဟင်း
PETAI BEANS WITH BEEF HONEYCOMB TRIPE

သွေးလှူဒါန်းလိုပါက -
လွိုင်ကော်ပြည်သူ့ ဆေးရုံးကြီး
(အမျိုးသားသွေးဌာန)
ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်း
၀၉၇၀၆၄၉၉၉၈၇၊ ၀၉၄၅၂၈၇၉၅၆၆

ရွှေအင်းသား
အရိပ်ရ ၊ အလှစိုက် ၊ မျိုးပန်းပင် အရောင်းဆိုင်
ရွှေ/၁၂၇ ၊ ခမီရိလမ်း ၊ ရွှေစောင်းရပ်ကွက် ၊ လွိုင်ကော်မြို့

Ph - 09774993500

ကြော်ငြာ
ကိစ္စ
ဆက်သွယ်
လိုပါက
ဖုန်း -
၀၉၂၆၂၁၇၂၉၃၅

Advertise with us

KANTARAWADDY TIMES

Bi-monthly Journal:

Online: www.kantarawaddytimes.org
www.facebook.com/kantarawaddytimes

Contact: **Phone : 09262172935**

ကိတ်တီနိုလင်း

KMK သံဇင်း ၊ သံတံဆိပ် ၊ ခြွင်းအူတိဗိုက်တီးဒုဗို ခွေစက်လူဗိုဇင်း

မင်း - ၂၈ / နန္ဒာလမ်း၊ မင်းစုရပ်ကွက်၊ (ရှင်ရှင်ရုံတောင်ဘက်) ၊ လွိုင်ကော်မြို့၊
ရွှေညောင်ပင် အထွေထွေစက်မှုလုပ်ငန်း၊ အကွက်အမှတ် (၅၀၀) စက်မှုရုံ၊ လွိုင်ကော်မြို့၊
ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်း - ၀၉၇၇၁၈၇၁၆၇ / ၀၉၂၅၇၉၁၇၂၇၉

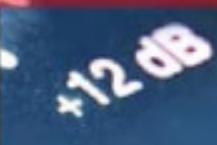
**KANTARAWADDY
TIMES**

အပတ်စဉ် ရေဒီယိုအစီအစဉ် (Podcast)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ရိုးရာဓလေ့၊ သမိုင်းရာဇဝင်များအပြင် သတင်းထူးများ၊ စိတ်ဝင်စားစရာ အကြောင်းအရာများနှင့် သီချင်းလက်ဆောင်အစီအစဉ်များကို **ဘာသာစကား ၄ မျိုးဖြင့်** တင်ဆက်ပေးသွားမယ့် အပတ်စဉ် ရေဒီယိုအစီအစဉ်ကို **ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်နေ့မှ** စတင်ကာ **Kantarawaddy Times Facebook Page** မှတစ်ဆင့် ထုတ်လွှင့်ပေးသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း သတင်းကောင်းပါးအပ်ပါတယ်။

ထုတ်လွှင့်မည့် အချိန် - **ည ၇ နာရီ**

- Sunday (တနင်္ဂနွေ) - ကယား ဘာသာ အစီအစဉ်
- Monday (တနင်္လာနေ့) - ကယန်းဘာသာ အစီအစဉ်
- Tuesday (အင်္ဂါနေ့) - ကယောဘာသာ အစီအစဉ်
- Wednesday (ဗုဒ္ဓဟူးနေ့) - မြန်မာဘာသာ အစီအစဉ်

Sweet Dream

စပရိန်မွေ့ရာ၊ ပရိဘောဂ၊ မင်္ဂလာခန်းဝင်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး၊ ခန်းဆီးလိုက်ကာ နှင့် ဒီဇိုင်းအလှဆင်လုပ်ငန်း

Sweet Dream facebook page တွင်လည်း ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုယူနိုင်ပါသည်

ဆိုင် (၁) ➡ (ရှမ်း/၃၃) လောပိတလမ်း၊ ရှမ်းစုရပ်။ ဖုန်း - ၀၉-၅၆၀၁၃၅၉၊ ၀၉၄၂၈၀၀၂၁၉၅။ ဆိုင် (၂) ➡ နှစ်ထပ်ဈေးအပေါ် ထပ် မြောက်ပက်ခြမ်း။ ဖုန်း - ၀၉-၂၆၀၀၉၀၁၉၇

လယ်ယာသုံးစက်နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးသုံးပစ္စည်းဆိုင်

ဆိုင် (၁) ဗဟိုဈေး။ လွိုင်ကော်မြို့။ Ph: 083 21180, 21870/ 09-5600333

ဆိုင် (၂) ပဒေသာလမ်း၊ ဓမ္မာရုံ၊ လွိုင်ကော်မြို့။ Ph: 083 22007/ 09-5600777

ဆိုင် (၃) ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊ မိုးမြဲမြို့။ Ph: 09-49400030

ဆိုင် (၄) ဒီးမော့ဆို၊ လမ်းခွ၊ ဒေါင်ခါး။ Ph: 083 40347, 09-31015896

ဆိုင် (၅) ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊ ဖယ်ခုံမြို့။ Ph: 081 56078

ဒို့ဆော် မိသားစု လယ်ယာသုံးစက်နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးသုံး ပစ္စည်းဆိုင်မှ တလနှစ်ကြိမ် ထုတ် Kantarawaddy Times ဂျာနယ်ကို လစဉ် အစောင့် (၄၀) မှ လစာကို လှူဒါန်းသည်။